

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 140 S

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av
23. november 2007 om internasjonal
innkreving av underholdsbidrag til barn
og andre former for underhold til familie

Innhold

1	Innledning	5	5.7	Utpeking av norsk sentralmyndighet	21
2	Forhandlingsprosessen	6	5.8	Foreslåtte erklæringer og forbehold ved norsk ratifikasjon	22
3	Generelt om innholdet i 2007-konvensjonen	7	6	Gjennomføring i norsk rett	23
4	Nærmere om de enkelte artikler i konvensjonen	8	6.1	Behov for lovendringer	23
5	Høringen	18	6.2	Spørsmål om nye tvangsmidler ved bidragsinnkrevingen	23
5.1	Innledning	18	7	Økonomiske og administrative konsekvenser	24
5.2	Erklæring om utvidet krets av bidragsmottakere	19	8	Konklusjon og tilråding	25
5.3	Erklæring om prosedyre etter artikkel 24 ved mottak av søknader om anerkjennelse og fullbyrding fra andre stater	19	Forslag til vedtak om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie		
5.4	Erklæring om at søknader om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale kun kan framsettes via sentralmyndigheter	21	Vedlegg		
5.5	Erklæring om villighet til å motta søknader på annet språk enn norsk	21	1	Konvensjon om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie	26
5.6	Forbehold mot å motta kommunikasjon på fransk	21			

Prop. 140 S

(2009–2010)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 4. juni 2010,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Konvensjonen av 23. november 2007 er en folkerettslig konvensjon som skal fremme samarbeid mellom statene om innkreving av bidrag. Bakgrunnen for den nye konvensjonen er et ønske om å unngå problemet med at stater som har sluttet seg til de tidligere konvensjonene ikke følger opp forpliktelsene eller legger til rette for dette. Konvensjonen vil motvirke dette gjennom utvidede krav til administrativt samarbeid. Statene pålegges å utpeke, eventuelt opprette, et eget organ som avsender/mottakerorgan etter konvensjonen, og dette organet pålegges en rekke spesifiserte oppgaver.

Haag-konvensjonen av 2007 vil avløse Overenskomst om anerkjennelse og fullbyrdelse av avgjørelser om underholdsbidrag til barn av 15.4.1958 og Konvensjon om anerkjennelse og fullbyrdelse av avgjørelser om underholdsbidrag av 2.10.1973, og også New York-konvensjonen av 1956 om fastset-

telse og innkreving av bidrag, som alle er ratifisert av Norge. De tidligere Haag-konvensjonene innebærer plikt til å likestille andre tilsluttede staters bidragsavgjørelser med egne mht. innkreving, mens New York-konvensjonen gir adgang til å kreve bidragsfastsetting i andre tilsluttede stater med påfølgende innkreving. Den nye Haag-konvensjonen dekker begge områdene.

I og med at konvensjonen nødvendiggjør lovendringer, er Stortingets samtykke til ratifikasjon nødvendig i medhold av Grl. § 26, annet ledd. Det vises til Prop. 118 L (2009-2010) om endringer i bidragsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007).

Konvensjonen i engelsk originaltekst med oversettelse til norsk følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

2 Forhandlingsprosessen

Mange stater deltok på Haag-konferansens samlinger. Representanter fra Arbeidsdepartementet har fulgt alle sesjonene der konvensjonen har blitt framforhandlet. Også Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet har som ansvarlig fagdepartement for flere av de underliggende spørsmålene i konvensjonen, vært aktiv partner i forbindelse med forhandlingene.

Framforhandlingen av konvensjonen var preget av klare motsetninger og et stort engasjement blant annet fra USA, Kina, Russland og de latinamerikanske statene. Etter hvert ble motsetningene avløst av vilje til å inngå kompromisser. For eksempel viste

USA stor kompromissvilje, og har i betydning utstrekning gitt avkall på sine ideelle krav. Også EU var i stor grad involvert i forhandlingene og ga vesentlige bidrag med hensyn til å etablere løsninger som alle kunne leve med. Dette engasjementet gir grunn til optimisme.

Utsiktene til effektiv innkreving av underholdsbidrag på tvers av landegrensene er betraktelig bedret etter slutføringen av 2007-konvensjonen. Det bemerkes imidlertid at den store deltakelsen og viljen til å inngå kompromisser nok i noen grad kan ha gått ut over klarheten og presisjonsnivået i konvensjonsteksten.

3 Generelt om innholdet i 2007-konvensjonen

Effektiv og tilgjengelig tilgang til innkreving av underholdsbidrag på tvers av landegrenser var det sentrale formålet med 2007-konvensjonen. Dette ga seg utslag i fire prinsipielle nyvinninger i forhold til de tidligere konvensjonene.

Prinsipielt viktig for medlemsstatene under utformingen av konvensjonen var at behandlingen av søknader om fastsettelse, anerkjennelse og tvangsinnkreving av underholdsbidrag skal være tilgjengelig. Det ble derfor lagt stor vekt på at behandlingen av søknader etter konvensjonen skal være kostnadsfri for bidragsmottaker, eventuelt etter en behovsprøving med utgangspunkt utelukkende i barnets egne midler, slik at ikke kostnadene ved å innlevere en søknad og få den behandlet skal hindre bidragsmottakere i å kreve og få gjennomslag for bidrag til barnets underhold.

En nyvinning i 2007-konvensjonen er at også bidragsavtaler på visse vilkår kan anerkjennes og tvangsinnkreves på tvers av landegrensene. Per i dag er det kun vedtak, dommer eller rettsforlik som er tvangskraftige i henhold til konvensjonene.

Anerkjennelse og tvangsinnkreving av avtaler om underholdsbidrag inngått mellom foreldrene er fullt ut akseptert innenfor de nordiske land. Barne-loven inneholder insentiver for foreldre til å komme til enighet om underholdsbidragets størrelse. Før en av partene flytter til utlandet, vil innkrevingsgrunnlaget derfor i mange tilfeller være en avtale mellom dem om bidragets størrelse. At Haag-konvensjonen av 2007 anerkjenner bidragsavtaler er en grunn for Norge til å ratifisere konvensjonen, men for at vi skal kunne dra full nytte av dette, må det foretas formelle grep for å tilfredsstille konvensjonens krav til innfordringsbare avtaler. Adgangen til å innfordre bidrag basert på avtaler kan også spare forvaltningen for arbeid knyttet til å erstatte avtalen med et fastsettelsesvedtak som er tvangskraftig i den staten der bidragspliktige har bosatt seg, og sa-

kene vil dermed kunne gå raskere, hvilket er en fordel for barnet.

2007-konvensjonen legger større vekt på administrativt samarbeid om fastsettelse og innkreving av underholdsbidrag på tvers av landegrensene enn de tidligere konvensjonene. Bakgrunnen er blant annet ønsket om å unngå problemet med sovende medlemsstater, som var hovedårsaken til at arbeidet med en ny konvensjon ble påbegynt. Hver medlemsstat forplikter seg til å ha en operativ sentralmyndighet som skal motta og sende søknader, og bistå søkeren i prosessen frem mot innkreving av bidraget.

Sentralmyndighetenes forpliktelser etter konvensjonen er formulert meget fleksibelt. Det brukes formuleringer som «å legge til rette for ...» og «å hjelpe til med ...». Noen av Haag-konferansens medlemsstater mente at mer konkrete og spesifikke forpliktelser ville ha vært å foretrekke. Likevel ble det akseptert at et fleksibelt språk var nødvendig for å ta høyde for ulikhetene i statene når det gjelder intern rettslig kompetanse, ressurser og evne til å utføre de respektive funksjonene. For å kompensere for dette, krever konvensjonen at det ved ratifikasjon skal gis en beskrivelse av de virkemidlene en kontraherende stat vil ta i bruk for å oppfylle sine forpliktelser. Ved utformingen av konvensjonsteksten er det lagt stor vekt på å legge til rette for elektronisk utveksling av søknader og opplysninger statene imellom. På grunn av de store organisatoriske og ressursmessige ulikhetene state- ne imellom, har den nevnte målsettingen først og fremst gitt seg uttrykk i at teksten ikke stiller hindringer i veien for elektronisk datautveksling. Et svært viktig uttrykk for dette framtidsrettede aspektet ved konvensjonen er også utviklingen av standardiserte skjemaer for en rekke av konvensjonens formål.

4 Nærmere om de enkelte artikler i konvensjonen

Fortalen

Fortalen omhandler det overordnede målet med konvensjonen, som er å forbedre samarbeidet mellom medlemsstatene for å fremme innkreving av underholdsbidrag internasjonalt. Konvensjonen skal åpne for effektive virkemidler som er tilgjengelige, raske, kostnadseffektive, tilpasningsdyktige og rettferdige. Som bakgrunn for konvensjonen vises til De forente nasjoners Konvensjon om barnets rettigheter av 20. november 1989.

Artikkel 1

Artikkelen angir formålet med konvensjonen, effektiv internasjonal innkreving av bidrag, samt hvilke virkemidler som skal sikre dette.

Artikkel 2

Artikkelen angir konvensjonens saklige anvendelsesområde, i hovedsak bidragsforpliktelser i forhold til personer under 21 år oppstått mellom foreldre og barn, uansett om barnet er født innenfor eller utenfor ekteskap. En ratifiserende stat kan imidlertid ta forbehold mot å innkreve bidrag til barn over 18 år. På den andre siden kan staten også erklære seg villig til å innkreve bidrag på grunnlag av andre familierelasjoner enn ektefelle/barn, og videre bidrag til barn over 21 år, inkludert såkalte «sårbare personer» som sikter til personer som pga. fysisk eller psykisk funksjonshemming vil ha problemer med å forsørge seg selv også utover myndighetsalder. Spørsmålet om bidrag til sårbare personer ble spesielt framhevet av de latinamerikanske statene.

Konvensjonens bestemmelser får generelt anvendelse for ektefellebidrag bare dersom spørsmålet er tatt opp i forbindelse med en sak om bidrag til barn. Kapittel II om administrativt samarbeid og kapittel III om framsetting av søknader gjelder ikke for ektefellebidrag, med mindre den enkelte stat avgir en spesifikk erklæring om dette.

Artikkel 3

Artikkelen inneholder definisjoner av de sentrale begrepene i konvensjonen, som «kreditor», «debitor», «rettshjelp», «skriftlig avtale», «ordning for underhold» og «sårbar person».

Artikkel 4

Artikkelen inneholder reglene for det administrative samarbeidet. Medlemsstatene plikter å oppnevne en sentralmyndighet som skal være den administrative myndighet som i praksis utfører de oppgaver konvensjonen pålegger medlemsstaten. Norge har allerede i dag organer som utfører de oppgaver en sentralmyndighet skal utføre etter 2007-konvensjonen. Det medfører derfor ingen problemer for Norge å forplikte seg til administrativt samarbeid slik 2007-konvensjonen krever. Mange stater er imidlertid p.t. ikke like godt organisert med hensyn til innkreving over landegrensene. Ønsker disse statene å slutte seg til 2007-konvensjonen, krever dette at de må få på plass en fungerende sentralmyndighet. Intensjonen er at et uttalt krav om en operativ administrativ enhet skal føre til at medlemsstatene i større grad vil lykkes med å innkreve underholdsbidrag fra bidragspliktige bosatt i andre medlemsstater.

Artikkel 5

Artikkelen angir sentralmyndighetens generelle oppgaver etter konvensjonen, som er å samarbeide med andre myndigheter for å oppnå konvensjonens mål og så langt mulig å løse de problemer som kan oppstå ved gjennomføringen av konvensjonen.

Artikkel 6

Artikkelen angir sentralmyndighetens spesifikke oppgaver etter konvensjonen. Den primære oppgaven er selvsagt å sende og motta søknader under konvensjonen og få igangsatt behandlingen av saker som er sendt etter konvensjonen (artikkel 6 nr. 1). For øvrig omfatter oppgavelisten sikring av nødvendig rettshjelp når konvensjonen krever dette, lokalisering av bidragspliktige, innhenting av inn-

tekstopplysninger og andre økonomiske opplysninger, bistand i forbindelse med fastsettelse av farskap og andre praktiske gjøremål for å muliggjøre bidragsfastsettelse og innkreving. Artikkelen gir ellers regler om delegering av oppgaver mv.

Artikkel 7

Artikkelen hjemler medlemsstatenes mulighet til å be en sentralmyndighet om å treffe nærmere bestemte tiltak som nevnt i artikkel 6, selv om det enda ikke er framsatt en søknad etter artikkel 10. Det tiltak som det særlig er aktuelt å be en sentralmyndighet om før en søknad framsettes, er lokalisering av bidragspliktige. Samme forespørsel kan på samme tid fremsettes for flere sentralmyndigheter, for å avdekke hvor en søknad om for eksempel tvangsfullbyrdelse av en eksisterende avgjørelse om underholdsbidrag skal sendes. Denne bestemmelsen utvider i noen grad opplysningsplikten i forhold til de konvensjoner Norge per i dag har tiltrådt. Bestemmelsen fremmer effektivitet i en helt annen grad enn de tidligere konvensjonene.

Artikkel 8

Artikkelen slår fast som et prinsipp at kostnadene som påløper for sentralmyndigheten i forbindelse med oppgavene etter konvensjonen skal bæres av sentralmyndigheten selv. Det er angitt visse unntak i forbindelse med anmodninger som nevnt i artikkel 7.

Artikkel 9

Artikkelen inneholder regler om hvilken sentralmyndighet som skal være adressat for søknader.

Artikkel 10

Artikkelen angir hvilke søknader som er tilgjengelige etter konvensjonen for henholdsvis kreditor (artikkelens nr. 1) og debitor (artikkelens nr. 2) i en bidragssak, og viser konvensjonens fleksibilitet ved det mangfold av søknadskategorier som gjøres tilgjengelig. De behov som oppstår i en vanlig bidragssak skulle være dekket.

Det er verdt å merke seg at nr. 1 bokstav d) slår fast den anmodete statens plikt til å etablere en tvangskraftig avgjørelse dersom en allerede eksisterende avgjørelse om underholdsbidrag av ulike grunner ikke kan anerkjennes. På dette punktet bedrer 2007-konvensjonen bidragsmottakers og barnets stilling. Dersom medlemsstatene etter tidligere konvensjoner ikke kunne godta en søknad

om anerkjennelse av en utenlandsk avgjørelse, kunne saken legges død, uten at et gyldig grunnlag ble etablert. Prinsippet i nr. 1 bokstav d) ligger også til grunn for artikkel 20 nr. 4, som spesifikt omtaler tilfellet der årsaken til manglende anerkjennelse av den første avgjørelsen er en av de forbehold som konvensjonen gir statene mulighet til å ta ved ratifikasjonen.

I artikkel 10 nr. 3 fremgår lovvalgsregelen, at det er den anmodete statens lover og regler som skal anvendes på innkomne søknader.

Artikkel 11

Artikkelen lister opp de krav en søknad fremsatt gjennom sentralmyndighetene må oppfylle for å kunne bli behandlet etter reglene i konvensjonen. Til slutt i artikkelen (nr. 4) presiseres at en søknad under artikkel 10 kan framsettes på det skjema som anbefales og publiseres av Haag-konferansen for internasjonal privatrett.

Artikkel 12

Artikkelen inneholder regler for samhandlingen mellom sentralmyndighetene i avsenderstaten og mottakerstaten når de har mottatt en søknad under artikkel 10, og angir tidsfrister som saksbehandlingen skal skje innenfor. Sentralmyndigheten i avsenderstaten gis et klart ansvar for å påse at søknaden tilfredsstiller konvensjonens krav og til å sørge for tilleggsdokumentasjon dersom dette skulle være nødvendig, mens organet i mottakerstaten forpliktes å orientere om at saken er mottatt, om hvorvidt saken kan behandles i mottakerstaten og hvem som i tilfelle er ansvarlig for behandlingen av den. Dette er viktige regler, som dersom de overholdes, vil medføre raskere avklaring av sakens videre skjebne etter oversendelse under konvensjonen. Bestemmelsen vil reparere en svakhet ved dagens konvensjoner, hvor det etter oversendelse av en sak kan gå lang tid uten noen form for tilbakemelding.

Artikkel 13

Artikkelen slår fast at en søknad eller et dokument ikke kan bestrides av saksøkte bare på grunn av mediet eller kommunikasjonsmiddelet som er benyttet. Prinsippet er at innholdet er det relevante, uansett i hvilken form det fremkommer. Denne nøytraliteten mht. medium er ny i 2007-konvensjonen og må ses på bakgrunn av ønsket om å legge til rette for elektronisk kommunikasjon, men også på

bakgrunn av et ønske om å unngå at rene formaliteter skal hindre at bidrag kommer frem til barnet.

Artikkel 14

Artikkelen omhandler én av konvensjonens viktigste prinsipper, tilgjengelighet. Den anmodete stat er forpliktet til å sørge for at søkerne får effektiv tilgang til behandlingsapparatet. Dette inkluderer tilgang til fri rettshjelp, som minst skal ligge på samme nivå som i tilsvarende nasjonale saker.

Dersom medlemsstaten har et administrativt system som gjør at advokatbistand ikke er nødvendig, og sentralmyndigheten utfører sine tjenester gratis (slik NAV Internasjonalt gjør i Norge i dag), fritas denne staten fra å treffe spesielle tiltak med tanke på fri rettshjelp. Kravet om tilgang til fri rettshjelp må ses på bakgrunn av at de fleste stater fortsatt har domstolsbaserte systemer.

I artikkel 14 slås det også fast at søkere ikke kan avkreves noen form for depositum eller garanti for kostnadene i forbindelse med fremsettelsen av søknaden. Regelen om gratis saksbehandling er ment å være nøkkelen til konvensjonens suksess.

Artikkel 15

Artikkelen fastslår at bidragsmottaker skal ha rett til fri rettshjelp til behandling av alle søknader om bidrag til barn, unntatt åpenbart ubegrunnede søknader.

Artikkel 16

Artikkelen er et alternativ til den rett til fri rettshjelp som følger av artikkel 15. Med hjemmel i denne artikkelen kan en stat erklære at den vil sørge for behovsprøvd fri rettshjelp, og da slik at behovsprøvingen skal ta utgangspunkt i barnets midler. Ettersom barn i de fleste tilfeller har liten eller ingen inntekt eller formue, medfører bestemmelsen at fri rettshjelp vil bli gitt i de fleste sakene. Retten til fri rettshjelp under artikkel 16 vil i praksis neppe føre til vesentlig andre resultater enn retten etter artikkel 15. Bestemmelsen tar imidlertid høyde for at internrettslige forhold kan gjøre det vanskelig for enkelte stater å oppfylle kravene etter artikkel 15, og representerer dermed et av de kompromisser som man gikk inn på under framforhandlingen av konvensjonen.

Artikkel 17

Artikkelen bestemmer at man for andre typer søknader enn de som omfattes av artiklene 15 og 16

kan gjøre retten til fri rettshjelp avhengig av en behovsprøving. Dette kan være søknader om underholdsbidrag til andre enn barn eller søknader fra bidragspliktige fremsatt gjennom sentralmyndigheten.

Bestemmelsen forbyr imidlertid (bokstav b) å stille strengere vilkår for fri rettshjelp i konvensjonssaker enn i nasjonale saker. Når det gjelder fri rettshjelp, og på en del andre områder, stiller bidragspliktige svakere enn bidragsmottaker med hensyn til mulighetene under konvensjonen til å gjøre sine rettigheter gjeldende. Stater med et velutviklet bidragssystem, deriblant Norge, ga under forhandlingene uttrykk for at man ideelt sett ønsket en større grad av likestilling mellom partene i en bidrags sak, men det var ikke mulig å oppnå enighet om dette i den endelige konvensjonen, som må betraktes som et kompromiss også i dette henseendet.

Artikkel 18

Artikkelen inneholder vernetingsregler, som begrenser valgfriheten med hensyn til i hvilken stat en sak kan reises. De tidligere Haag-konvensjonene inneholder ingen slike vernetingsregler. Artikkelen bringer ikke inn noe nytt for Norge i forhold til kontraherende stater som også er bundet av Lugano-konvensjonen av 1988 og/eller 2007.

Hovedregelen statueres i artikkelens nr. 1. Der som en avgjørelse opprinnelig er truffet i den stat der bidragsmottaker er bosatt, og bidragsmottaker fortsatt bor der, kan ikke bidragspliktige ta opp endringsspørsmål i noen annen kontraherende stat. Visse unntak er angitt i artikkelens nr. 2, som blant annet innebærer at en bidragsmottaker som aksepterer at sak reises i en annen stat, enten direkte eller ved å gå inn i en diskusjon av saken, må finne seg i at saken behandles der. Unntakene tar ellers sikte på å unngå at en sak stopper opp pga. spesielle juridiske problemer i staten som har truffet den opprinnelige avgjørelsen.

Prinsippet om at bidragsmottakers bostedsstat har kompetansen til å treffe avgjørelser skaper en del problemer for bidragspliktige bosatt i Norge. Det kan ofte framstille seg som vanskelig og forbundet med stor usikkerhet å ta opp en sak i mottakerens bostedsstat, spesielt dersom denne staten har et domstolsbasert system. Det er imidlertid dette vernetingsprinsippet som har hatt gjennomslag internasjonalt, i den nye Haag-konvensjonen så vel som i Lugano-konvensjonene, og medlemsstatene gikk inn for å videreføre rettstilstanden.

Artikkel 19

Artikkelen fastlegger anvendelsesområdet for kapitlet om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser som er truffet av en juridisk eller administrativ myndighet. Begrepet «avgjørelse» og «administrativ myndighet» defineres her. «Avgjørelse» inkluderer også et forlik eller en avtale inngått for eller godkjent av en juridisk eller administrativ myndighet, og dessuten bidragsavtaler som fyller vilkårene i konvensjonens artikkel 30.

Artikkel 20

Artikkelens nr. 1 bokstavene a til f inneholder vilkår for anerkjennelse av en avgjørelse som skal kunne innfordres i andre medlemsstater. Grunnlagene for anerkjennelse er alternative, slik at det er tilstrekkelig at et av dem er til stede.

Generelt kan man si at det kreves en form for tilknytning mellom debitor, kreditor eller barnet og den staten som utøvde jurisdiksjonen. Dette kan være at bidragspliktige hadde sitt bosted der (bokstav a), at han underkastet seg jurisdiksjonen ved ikke å protestere mot den ved første gitte anledning (bokstav b), at bidragsmottaker var bosatt i denne staten da saken ble reist (bokstav c), at barnet da saken ble reist hadde sitt bosted i staten og at bidragspliktige tidligere bodde i den samme staten og forsørget barnet der (bokstav d), at partene skriftlig har avtalt at staten skulle ha jurisdiksjon (bokstav e), med mindre saken gjelder underholdsplikt i forhold til barn, og sluttelig at avgjørelsen ble truffet under utøvelse av myndighet med hensyn til personlig status eller foreldreansvar (bokstav f).

Bokstav c medfører godkjennelse av et bidragsvedtak selv om det er truffet i en stat som bidragspliktige ikke har eller har hatt noen tilknytning til, heller ikke i form av aksept av jurisdiksjonen. Dette er et unntak fra prinsippet om at en avgjørelse skal treffes der den som saken retter seg mot har sin tilknytning, og må ses på bakgrunn av behovet for beskyttelse av bidragsmottaker, som oftest er den svakere parten.

Artikkelens nr. 2 tillater en stat å ta forbehold mot å anerkjenne eller fullbyrde avgjørelser som bygger på grunnlagene nevnt i nr. 1 bokstavene c, e eller f. En stat som har tatt et slikt forbehold, skal likevel godta avgjørelsen dersom den under de samme faktiske omstendigheter ville ha tildelt jurisdiksjon til sine egne myndigheter (artikkelens nr. 3). Til ytterligere sikring mot at en sak skal stoppe opp på grunn av et forbehold, legger nr. 4 og 5 i artikkelen til rette for at det blir truffet en innkrevbar avgjørelse i den stat som avviser den opprinne-

lige avgjørelsen på grunn av et forbehold. Prinsippet er det samme som omtalt i forhold til artikkel 10 bokstav d. Dersom den anmodete staten ikke kan anerkjenne avgjørelsen, skal staten gjøre alt den kan for å etablere en avgjørelse til fordel for bidragsmottaker og dermed også barnet.

Artikkel 21

Artikkelen etablerer plikt til å anerkjenne og fullbyrde de deler av en avgjørelse som kan anerkjennes og fullbyrdes, selv om avgjørelsen i sin helhet ikke kan aksepteres.

Artikkel 22

Artikkelen angir de grunner som er aktuelle som begrunnelse for å avslå anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil for å unngå urimelige enkelttilfeller, der for eksempel anerkjennelse og fullbyrding ville virke støtende på den alminnelige rettsfølelsen eller der saksøkte ikke har fått mulighet til å utøve sine partsrettigheter, dvs. ikke er blitt varslet og gitt mulighet til å imøtegå kravet. I hovedsak finnes disse reglene også i tidligere konvensjoner.

Artikkel 23

Artikkelen inneholder konvensjonens hovedalternativ for saksbehandling ved mottak av en søknad om anerkjennelse og fullbyrding av en utenlandsk avgjørelse. Så langt det lar seg forene med konvensjonen, skal saksbehandlingen styres av den anmodete statens regler. Det gis anvisning på følgende prosedyre:

Den utenlandske avgjørelsen blir umiddelbart anerkjent eller registrert for fullbyrding. Dette kan avslås bare dersom avgjørelsen antas å virke støtende på den alminnelige rettsfølelsen. Ingen av partene gis anledning til anførsler i forkant av denne anerkjennelsen/registreringen.

Partene skal umiddelbart orienteres om anerkjennelsen/registreringen eller om avslaget på dette, og kan framsette en anke/klage på rettslig eller faktisk grunnlag innenfor en frist på 30 dager, 60 dager når parten bor i utlandet. Ankegrunnene er begrenset til de avvisningsgrunner som er nevnt i artikkel 22, mangler knyttet til de grunnlag for anerkjennelse eller fullbyrding som følger av artikkel 20, samt ektheten av oversendte dokumenter i saken. Debitor kan også hevde at gjeld er betalt.

Etter at anke/klage er avgjort, skal eventuell ny klage/anke normalt ikke medføre utsatt fullbyrding av avgjørelsen (artikkel 23 nr. 10). Dette må

forstås slik at fullbyrding ikke kan iverksettes før den første klage/ankebehandlingen er avsluttet.

Artikkel 24

Artikkelen angir alternative saksbehandlingsregler for stater som ikke kan godta saksbehandlingsreglene i artikkel 23 og som tar forbehold mot disse reglene etter artikkel 63. Den alternative prosedyren er som følger:

Partene gis anledning til å komme med anførsler før saken blir anerkjent eller registrert for fullbyrding. Det angis ingen konkret frist for dette. Partene skal imidlertid gis «adequate opportunity to be heard».

Avgjørende organ kan ta opp forhold som nevnt i artikkel 22 bokstavene a, c og d av eget tiltak og – hvis saksøkte tar dette opp eller forhold ved de oversendte dokumenter tilsier det – de avvisningsgrunner som er nevnt i artikkel 22, dvs. mangler knyttet til de grunnlag for anerkjennelse eller fullbyrding som følger av artikkel 20 samt ektheten i oversendte dokumenter i saken. Tilsvarende kan innkreving av gjeld avvises dersom gjelden bevise-
lig er betalt.

Etter det er truffet avgjørelse om anerkjennelse eller fullbyrding, skal eventuell klage/anke ikke medføre utsatt fullbyrding av avgjørelsen (artikkel 24 nr. 6). I motsetning til prosedyren i artikkel 23, vil prosedyren etter artikkel 24 medføre at en sak ikke blir anerkjent/registrert for fullbyrding før etter at partene er gitt anledning til å komme med sitt syn på dette.

Artikkel 25

Artikkelen lister opp hvilke dokumenter som skal følge en søknad om anerkjennelse og fullbyrding for at søknaden skal kunne bli behandlet etter reglene i konvensjonen. Av særlig interesse for Norge er at administrative avgjørelser om bidrag i utgangspunktet skal ledsages av et dokument som godtgjør at avgjørelsen fyller konvensjonens krav. Dette er imidlertid ikke nødvendig dersom vedkommende stat har erklært i medhold av artikkel 57 at landets avgjørelser alltid vil fylle disse kravene, som er at avgjørelsene har samme tvangskraft som en dom og kan prøves av en domstol. Det synes klart at Norge bør avgi en slik erklæring.

Det er videre verdt å merke seg at konvensjonen ikke har som utgangspunkt at en avgjørelse skal sendes den andre staten i fulltekst. Det som skal oversendes er «the decision», som må oppfattes som konklusjonen i bidragsvedtaket, dvs. hva som skal betales fra hvem og til hvem og på hvilket

grunnlag. En stat kan imidlertid spesifisere – i samsvarende med artikkel 57 – at den krever en komplett kopi av avgjørelsen, eventuelt et utdrag, som i tilfelle kan utformes på skjema anbefalt og publisert av Haag-konferansen. En stat kan også spesifisere at den ikke trenger dokumentasjon på at en administrativ avgjørelse fyller konvensjonens krav.

Artikkel 26

Artikkelen bestemmer at kapittel VI med de nødvendige tilpasninger skal gis anvendelse i tilfeller hvor det kun søkes om anerkjennelse av en avgjørelse om underholdsbidrag.

Artikkel 27

Artikkelen fastslår at den anmodete stat er bundet av de fakta som opprinnelsesstaten har basert sin jurisdiksjon på. Hensikten er å fremme effektivitet ved å unngå at utenlandske bidragsavgjørelser vurderes på nytt i dette henseendet.

Artikkel 28

Artikkelen fastslår at den anmodete staten ikke skal prøve det saklige grunnlaget for avgjørelsen. Bakgrunnen er den samme som for artikkel 27.

Artikkel 29

Artikkelen slår fast at fysisk tilstedeværelse av søkeren eller barnet i den anmodete staten ikke skal kunne kreves for å anerkjenne eller fullbyrde en avgjørelse. Også her er hensikten å fremme effektivitet i den internasjonale innkrevingen.

Artikkel 30

Artikkelen omhandler bidragsavtaler og er en nyvinning i Haag-sammenheng. Hovedregelen er at en bidragsavtale inngått i en medlemsstat skal ha rett til anerkjennelse og tvangsfullbyrding på linje med en administrativ eller rettslig avgjørelse. Bestemmelsen inneholder også regler om hva som skal følge en bidragsavtale for at den skal kunne anerkjennes og tvangsinnkreves, samt vilkårene for at anerkjennelse og innkreving av en bidragsavtale skal kunne avslås. Prosedyrene og de materielle reglene har store likhetstrekk med det som gjelder etter konvensjonen for dommer og administrative avgjørelser.

Medlemsstatene kan med hjemmel i artikkel 62 ta forbehold mot å anerkjenne og tvangsinnkreve bidragsavtaler.

Artikkel 31

Artikkelen inneholder særregler for avgjørelser som er kommet i stand ved den kombinerte effekten av en midlertidig avgjørelse fattet i én stat og et vedtak fattet av en myndighet i en annen stat. Bakgrunnen er de rettslige arrangementene innenfor Det britiske samveldet og et behov for å presisere hvilken stat som skal regnes som opprinnelsesstaten i slike tilfelle. Praksis innenfor Det britiske samveldet har vært at midlertidige avgjørelser anses etablert i den staten bidragsmottaker bor, men avgjørelsen er ikke tvangskraftig før den er bekreftet av mottakerstaten og bidragspliktige er blitt hørt.

Artikkel 32

Artikkelen stiller opp regler for tvangsfullbyrdingen. Tvangsfullbyrdingen skal skje i tråd med den anmodete statens interne regler.

Etter artikkelen skal for øvrig varigheten av en bidragsforpliktelse avgjøres etter mottakerstatens regler (artikkelens nr. 4), og foreldelse skal følge reglene i den av statene som har den lengste foreldelsesfristen (artikkelens nr. 5). Bestemmelsen i nr. 4 kan i utgangspunktet oppfattes som å stå i motstrid til reglene om avgrensing av konvensjonsforpliktelsene til barn under 21 eller 18 år (se artikkel 2). Det antas likevel at selv om en stat skulle ha en høyere aldersgrense for bortfall av retten til barnebidrag, vil dette ikke slå igjennom overfor den generelle avgrensingen av konvensjonen. Nr. 4 bør leses med dette forbeholdet. Lovvalsregelen vil derfor bare virke fullt ut i forhold til ektefellebidrag og eventuelle andre bidrag enn barnebidrag som innfordres under konvensjonen, og for barnebidrag innenfor de generelle grensene som konvensjonen setter for den enkelte stats forpliktelser.

Artikkel 33

Artikkelen slår fast at det skal stilles til disposisjon for en søknad under konvensjonen minst like gode tvangsmidler som for en søknad fremsatt under nasjonal lov.

Artikkel 34

Artikkelen lister opp tvangsmidler som en anmodet stat kan benytte ved en søknad under konvensjonen. Listen er ikke uttømmende:

- a) trekk i lønn;
- b) beslag i bankkonti eller andre kilder;
- c) trekk i trygdeytelser;
- d) pant i eller tvangssalg av eiendom;

- e) motregning i overskytende skatt;
- f) trekk eller utlegg i pensjonsytelser;
- g) rapportering til kredittbyråer
- h) avslag på, suspensjon eller tilbakekalling av diverse lisenser (for eksempel førerkort);
- i) bruk av megling, forlik eller lignende prosesser for å oppnå frivillig oppfyllelse

For Norges vedkommende står i dag alle disse tvangsmidlene til rådighet med unntak av lisensinn-dragning (alternativ h). På bakgrunn av at konvensjonen oppfordrer til å benytte dette virkemidlet, synes det nærliggende at man vurderer hensiktsmessigheten av å introdusere det i norsk rett.

Artikkel 35

Artikkelen slår fast at overføring av bidrag til bidragsmottaker skal skje på den mest kostnadseffektive måten, og at overføring av bidrag skal prioriteres ved restriksjoner på overføring av penger til utlandet.

Artikkel 36

Artikkelen slår fast at en offentlig myndighet som har gitt ytelser til barnet i stedet for bidrag, i Norge typisk bidragsforskott, og som søker refusjon for disse utgiftene, etter konvensjonen omfattes av begrepet «kreditor». Her reguleres også i hvilken utstrekning en offentlig myndighet kan søke anerkjennelse eller kreve tvangsfullbyrding av avgjørelser.

Selv om denne adgangen er kjent fra tidligere Haag-konvensjoner, var det en del «nye» stater på området som innledningsvis i forhandlingene hadde betydelige innvendinger mot ordningen. Disse innvendingene falt imidlertid bort etter hvert.

Det kan være noe uklart i hvilken utstrekning bestemmelsen er nødvendig i forhold til norsk adgang til å kreve refusjon for utlagt bidragsforskott. Etter forskotteringsloven har staten i seg selv ikke krav mot bidragspliktige, men staten har krav på refusjon i innkommet bidrag. Når en sak fremmes for utenlandsk myndighet etter konvensjonene, er det bidragsmottakers krav som fremmes, selv om en vesentlig del av kravet eventuelt vil gå som refusjon for forskottet. Bestemmelsene i artikkel 36 innebærer imidlertid klart nok ingen svekkelse av mulighetene til å få refusjon.

Artikkel 37

Artikkelen slår fast at den enkelte har rett til å rette søknader direkte til kompetent myndighet i en kon-

vensjonsstat uten å gå via sentralmyndigheten i sitt bostedsland. En slik framgangsmåte vil likevel begrense søkerens rettigheter i noen tilfeller, etter som bare deler av konvensjonen gjelder for direkte søknader.

Artikkel 38

Artikkelen sier at opplysninger innhentet eller oversendt i forbindelse med konvensjonen kun skal benyttes til formål under konvensjonen.

Artikkel 39

Artikkelen gir enhver myndighet som behandler informasjon (innhentet under konvensjonen) ansvaret for at taushetsplikt overholdes i tråd med statens lov.

Artikkel 40

Artikkelen bestemmer at en myndighet ikke må avsløre eller bekrefte informasjon som den har fått kjennskap til under konvensjonen dersom dette vil sette en persons helse, sikkerhet eller frihet i fare. Formålet er å beskytte personer med skjult identitet på grunn av trusler fra tidligere ektefelle/samboer med mer. Dette skal likevel ikke hindre den utveksling av opplysninger som er nødvendig for at konvensjonen skal fungere. Dersom bidragsmottaker har fått skjult identitet på grunn av vold/trusler fra bidragspliktige, skal imidlertid sentralmyndighetene ikke gi bidragspliktige opplysninger som kan lede til bidragsmottaker, selv om slike opplysninger ville ha blitt gitt i en normal sak.

Artikkel 41

Artikkelen bestemmer at det ikke kan kreves legalisering av dokumenter eller liknende formaliteter i forbindelse med konvensjonen, og er et utslag av ønsket om effektiv saksbehandling med minst mulig formelle hindringer. Dersom det reises spørsmål om autentisiteten eller integriteten til et dokument, kan imidlertid slik innsigelse inngis.

Artikkel 42

Artikkelen hjemler rett for sentralmyndigheten i den anmodete staten til å be om en fullmakt fra søkeren dersom den må opptre på søkerens vegne i retten.

Artikkel 43

Artikkelen fastslår innledningsvis at innkrevingen av bidrag skal prioriteres foran innkrevingen av kostnader som påløper ved behandlingen av en søknad under konvensjonen. Ifølge artikkelens nr. 2 kan en stat kreve at en part som ikke har fått medhold i sin sak, skal dekke saksomkostninger. Det nærmere innholdet av dette kan være noe uklart, idet det i artikkelens nr. 4 sies at bestemmelsen i artikkelen ikke går foran regelen i artikkel 8 om at sentralmyndighetene skal bære sine egne kostnader (med visse spesielle unntak). Den kostnadsdekning som det vises til i artikkel 43, vil sannsynligvis ha størst aktualitet i domstolsbaserte systemer. Det kan imidlertid i denne forbindelse også vises til artikkel 45 nr. 3, som åpner adgang for sentralmyndigheten til å kreve oversettelseskostnader dekket av søkeren, med mindre oversettelseskostnadene kan dekkes som fri rettshjelp.

Artikkel 44

Artikkelen bestemmer at dokumentene som ledsager en søknad skal være på originalspråket, ledsaget av en oversettelse til den anmodete myndighets offisielle språk, eller et annet språk den anmodete myndigheten har gitt anvisning på ved en erklæring under artikkel 63. Den anmodete staten kan også gi avkall på en oversettelse generelt i forhold til visse stater eller i det enkelte tilfelle. Artikkelen inneholder også andre reguleringer av kommunikasjonsspråk under konvensjonen.

Artikkel 45

Artikkelen omhandler hvilken framgangsmåte som skal følges når oversettelsesproblemene er store, og anviser som en siste løsningsmulighet at avsenderstaten oversender en søknad med oversettelse til engelsk eller fransk med henblikk på videre oversettelse i mottakerstaten. Utgiftene til oversettelse skal dekkes av avsenderstaten. Som nevnt i forbindelse med artikkel 43, synes artikkel 45 nr. 3 å åpne for at utgiftene til oversettelse dekkes av søkeren.

Artiklene 46 og 47

Artiklene inneholder regler om anvendelse av konvensjonen i forhold til stater som har flere rettssystemer, som for eksempel Canada.

Artiklene 48 og 49

Artiklene koordinerer 2007-konvensjonen med de tidligere Haag konvensjonene av 1958 og 1973 og med De forente nasjoners Konvensjon om inndrivning av underholdsbidrag i utlandet av 20. juni 1956. Den nye konvensjonen skal erstatte de eldre konvensjonene i den utstrekning de har sammenfallende anvendelsesområde, og i den utstrekning de har sammenfallende anvendelsesområde mellom stater som er tilsluttet konvensjonen (når hensyn tas til gamle og nye forbehold mv.).

Artikkel 50

Artikkelen slår fast at de tidligere Haag-konvensjoner om sivilprosess, forkynning av dokumenter og bevisopptak ikke påvirkes av 2007-konvensjonen.

Artikkel 51

Artikkelen bestemmer at internasjonale overenskomster som medlemsstatene har sluttet seg til før 2007-konvensjonen ikke påvirkes av sistnevnte konvensjon. De kontraherende statene har også frihet til å inngå overenskomster med andre stater etter at de har sluttet seg til 2007-konvensjonen. Forutsetningen er at de senere overenskomstene har til formål å forbedre anvendelsen av konvensjonen statene i mellom, er i overensstemmelse med konvensjonens formål og hensikt og ikke påvirker anvendelsen av konvensjonen mellom slike stater og andre kontraherende stater. Artikkelens nr. 4 tar spesifikt opp forholdet til organisasjoner for regional økonomisk integrasjon (som EU). Etter bestemmelsen kan EU-statene seg imellom anvende EUs egne regler, men dette skal ikke gripe inn i anvendelsen av konvensjonen mellom EU-statene og stater som ikke er medlemmer av konvensjonen.

Artikkel 52

Artikkelen bestemmer at det mest formålstjenlige regelverket skal anvendes. Dette vil si at dersom en avtale, ordning eller internasjonal overenskomst mer effektivt fremmer konvensjonens formål enn konvensjonen selv, skal den mest effektive framgangsmåten eller regelen anvendes. Effektiviteten må likevel ikke gå på bekostning av den beskyttelse som tilligger partene etter artiklene 23 og 24.

Artikkel 53

Artikkelen sier at det ved tolkningen av konvensjonen må tas hensyn til dens internasjonale karakter

og behovet for å fremme ensartet anvendelse av konvensjonen.

Artikkel 54

I henhold til denne artikkelen skal den praktiske gjennomføringen av konvensjonen gjennomgå med jevne mellomrom i samlinger i regi av Haag-konferansen etter initiativ fra generalsekretæren.

Artikkel 55

Artikkelen gir regler om framgangsmåten ved endringer i skjemaene som er etablert i tilknytning til anvendelsen av konvensjonen, innbefattet mulighet for medlemsstatene til å ta forbehold mot endringer i skjemaene.

Artikkel 56

Artikkelen inneholder overgangsregler, som for det første innebærer at en søknad mellom to stater skal behandles etter konvensjonen dersom den ble satt fram etter at konvensjonen hadde trådt i kraft for begge statene. For det andre, dersom konvensjonen skulle være til hinder for anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse som ville ha kunnet bli anerkjent og fullbyrdet etter de tidligere Haag-konvensjonene, skal saken behandles etter de tidligere konvensjonene. For det tredje skal bidrag til barn under 21 år forfalt før ikrafttreddelsen av 2007-konvensjonen kunne innfordres under konvensjonen. Denne presiseringen er viktig for å unngå diskusjoner.

Artikkel 57

Artikkelen fastslår at stater som slutter seg til konvensjonen skal informere Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett om interne lover og regler på nærmere angitte områder, og det skal opplyses om hvilke prosedyrer og virkemidler som staten vil ta i bruk eller stille til rådighet med hensyn til å gjennomføre sine forpliktelser etter konvensjonen. Formålet er at det skal bli lettere for andre kontraherende stater å orientere seg i en annen kontraherende stats regler og samtidig gi statene insentiv til å gjennomføre endringer med henblikk på en effektiv og praktisk oppfølging av forpliktelsene etter konvensjonen. Spesifikt skal det informeres om

- regler og prosedyrer knyttet til bidragssaker
- hvilke tiltak staten vil treffe for at sentralmyndighetens forpliktelser etter artikkel 6 skal bli utført

- hvordan søkere skal få tilgang til rettssystemet for å få behandlet sin sak (artikkel 14)
- reglene om innfordring, inkludert beskyttelse for bidragspliktige, og foreldelse
- spesielle krav når det gjelder dokumentasjon fra den anmodende staten.

Disse kravene vil kunne oppfylles ved å anvende «land profil»-skjemaet som Haagkonferansen anbefaler og publiserer. Benyttelse av dette skjemaet vil innebære en vesentlig arbeidsbesparelse i forhold til en beskrivelse i fritekst.

Artikkel 58

Artikkelen gir regler om undertegning, ratifikasjon og tiltredelse. Som under de tidligere Haag-konvensjonene kan en kontraherende stat ta forbehold mot en annen stats tilslutning til konvensjonen, med det resultat at konvensjonen ikke blir gjeldende mellom den nyttilsluttede staten og staten som har kommet med forbehold.

Artikkel 59

Artikkelen inneholder særregler om organisasjoner for regional økonomisk integrasjon (eks. EU), som vil kunne slutte seg til konvensjonen som organisasjon. Dette er nytt, sammenlignet med tidligere konvensjoner om internasjonal innkreving av underholdsbidrag.

Artikkel 60

Artikkelen bestemmer at konvensjonen trer i kraft på den første dag i måneden etter at det har gått tre måneder siden konvensjonen ble ratifisert av to medlemsstater. Deretter trer den i kraft etter en tilsvarende tremånedersperiode for hver stat eller organisasjon for regional økonomisk integrasjon som senere slutter seg til konvensjonen. Utenriksdepartementet i Nederland er depositar for konvensjonen.

Artikkel 61

Artikkelen inneholder særregler for ikke-ensartede rettssystemer, som for eksempel Canada.

Artikkel 62

Artikkelen omhandler forbehold. Statene kan med hjemmel i denne artikkelen velge å snevre inn konvensjonens anvendelsesområde ved å ta forbehold på følgende punkter:

- a) Ikke akseptere å innkreve bidrag til barn som er over 18 år, jf. artikkel 2 nr. 2.
- b) Ikke akseptere avgjørelser som bygger på at organet hadde avgjørelsesmyndighet (jurisdiksjon) fordi bidragsmottaker var bosatt i staten, fordi det var inngått skriftlig avtale om at saken skulle avgjøres der eller fordi avgjørelsen ble truffet av et organ som utøvet myndighet med hensyn til personlig status eller foreldreansvar, jf. artikkel 20 nr. 2.
- c) Ikke akseptere bidragsavtaler som grunnlag for anerkjennelse og fullbyrdelse (i motsetning til dommer og administrative vedtak), jf. artikkel 30 nr. 8.
- d) Ikke akseptere dokumenter på engelsk eller fransk som alternativ til eget språk ved mottak av saker og i korrespondanse for øvrig, jf. artikkel 44 nr. 3.
- e) Ikke akseptere endringer i de skjemaer som skal benyttes ved søknader, jf. artikkel 55 nr. 3.

Artikkel 63

Artikkelen åpner for at tilsluttende stater kan erklære seg villig til å utvide konvensjonens anvendelsesområde eller stille tilleggskrav på følgende punkter:

- a) Artikkel 2 nr. 3: Åpner for å forplikte seg til å kreve inn bidrag til andre enn barn under 21 år og til ektefeller i andre tilfelle enn når søknaden om ektefellebidrag fremmes sammen med søknad om underholdsbidrag til barn.
- b) Artikkel 11 nr. 1 bokstav g: Åpner mulighet for å kreve tilleggsdokumentasjon i forhold til minimumskravene, for eksempel originaldokumenter eller bekreftet kopi.
- c) Artikkel 16 nr. 1: Åpner for mer gunstig retts hjelp enn konvensjonen foreskriver.
- d) Artikkel 24 nr. 1: Åpner for en annen prosedyre for anerkjennelse og fullbyrding enn den etter artikkel 23. Mens artikkel 23 tar utgangspunkt i at den oversendte avgjørelsen *skal* innfordres, er dette etter artikkel 24 et vurderingstema og gjenstand for en avgjørelse i vedkommende stat.
- e) Artikkel 44: Åpner for å erklære at søknader og relaterte dokumenter skal framsettes på et annet språk enn statens originalspråk, jf. artikkel 44 nr. 1.

Det er også muligheter for tilleggserklæringer i artiklene 44 nr. 2, 59 nr. 3 og 61 nr. 1, men dette gjelder forhold som ikke er aktuelle for Norge.

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

Artikkel 64

Artikkelen gir regler om oppsigelse av konvensjonen. En medlemsstat kan «melde seg ut» av konvensjonen med virkning 12 måneder etter at melding om dette er gitt til depositaren.

Artikkel 65

Artikkelen inneholder regler om hva depositaren må holde medlemsstatene underrettet om til enhver tid, så som tiltredelser, fratredelser og forbehold.

5 Høringen

5.1 Innledning

Høringsnotat med forslag om ratifikasjon av Haag – konvensjonen av 2007 samt spørsmål om eventuelle erklæringer ble sendt på alminnelig høring 27. januar 2009 med frist 27. april 2009 til følgende instanser:

Barne- og likestillingsdepartementet
Finansdepartementet
Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Utenriksdepartementet
Statsministerens kontor
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Nav Drift og utvikling
Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral
Nav Utland
Datatilsynet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Barneombudet
Barne-, ungdoms og familiedirektoratet
Den norske advokatforening
Den norske dommerforening
Kommunenenes Sentralforbund
Næringslivets Hovedorganisasjon
Landsorganisasjonen i Norge

Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Næringslivets Hovedorganisasjon og Landsorganisasjonen i Norge uttaler at man ikke har kommentarer til forslaget om ratifikasjon av konvensjonen.

Departementet har mottatt konkrete merknader fra fem høringsinstanser. *Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utenriksdepartementet og Barneombudet* er positive til norsk ratifikasjon. *Datatilsynet* stiller seg nøytral, men understreker personvernets betydning også i denne sammenhengen. Høringsinstansenes merknader til enkeltspørsmål blir behandlet under de ulike spørsmål nedenfor. Det bemerkes at *Arbeids-*

og velferdsdirektoratet, NAV Drift og utvikling, Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral og NAV Utland har avgitt felles høringsuttalelse, i framstillingen referert til som *Arbeids- og velferdsdirektoratet*.

Ingen av høringsinstansene har gått imot at Haag-konvensjonen av 23. november 2007 blir ratifisert av Norge. *Datatilsynet* har imidlertid pekt på generelle betenkeligheter ved overføring av data til utlandet, men hevder ikke at personopplysningsloven er til hinder for overføringene i dette tilfellet. Etter departementets oppfatning kan disse betenkelighetene ikke være avgjørende, tatt i betraktning at det dreier seg om tiltak for å sikre barns rettskrav på underhold og dessuten i regelen ikke involverer sensitive personopplysninger. Konvensjonen har også regler som forbyr spredning av informasjon utover det som er nødvendig i forhold til oppgavene etter konvensjonen, med spesiell vekt på å beskytte personer som har behov for skjult identitet/adresse pga. familievold mv. I hovedsak vil informasjonsutvekslingen etter konvensjonen svare til den informasjonsutveksling som foregår allerede i dag i medhold av de eksisterende Haag-konvensjonene.

I forbindelse med spørsmålet om ratifikasjon viser *Barneombudet* til forpliktelsene etter FNs Barnekonvensjon, der det i artikkel 27 (4) heter:

«Partene skal treffe alle egnede tiltak for å sikre inndrivning av underholdsbidrag for barnet fra foreldrene eller andre personer som har økonomisk ansvar for barnet, enten de bor i vedkommende stat eller i utlandet. Særlig når personen som har økonomisk ansvar for barnet bor i en annen stat enn barnet, skal partene fremme tilslutning til internasjonale avtaler eller inngåelse av slike avtaler så vel som utarbeidelse av andre egnede ordninger.»

5.2 Erklæring om utvidet krets av bidragsmottakere

I utgangspunktet omfatter konvensjonen bidrag til barn under 21 år og til ektefeller forutsatt at søknaden om ektefellebidrag fremmes sammen med søknad om underholdsbidrag til barn. En ratifiserende stat kan imidlertid ta forbehold mot å innkreve bidrag til barn over 18 år. Avgrensingen i forhold til barnets alder må oppfattes slik at det dreier seg om bidrag for tidsrom før barnet fylte 21, respektive 18 år. Barnet kan derfor være eldre på det tidspunktet bidraget faktisk blir innkrevd/innbetalt.

På den andre siden kan de tilsluttende statene også erklære seg villige til å innkreve bidrag på grunnlag av andre familierelasjoner enn ektefelle/barn, og videre bidrag til barn over 21 år. Under drøftingene fram mot slutføringen av konvensjonen ble det særlig lagt vekt på bidrag til «sårbare» personer (vulnerable persons), etter sterkt press fra de latinamerikanske statene.

I høringsnotatet ble det pekt på at en forpliktelse til å innkreve bidrag til barn opp til 21 år går noe lengre enn intern rett, idet det etter barneloven ikke er noen automatikk i at det betales bidrag til barn over 18 år. På den andre siden er det vanlig i Norge at det gis bidrag utover barnets fylte 18 år, og formelt gjelder ingen spesifikke grenser for bidragsplikten.

Høringsnotatet opplyste om forbeholdet Norge tok ved ratifikasjonen av Haag-konvensjonen av 1973 når det gjelder personkretsen. Da ble det tatt forbehold i samsvar med artikkel 26 første ledd nr. 2, jf. artikkel 34, mot å anerkjenne og fullbyrde avgjørelser og forlik i forbindelse med underholdsplikt overfor slektninger i sidelinje eller mellom besvogrede.

Dette forbeholdet begrenser 1973-konvensjonen for Norges del seg til bidrag til barn og/eller ektefelle. 1973-konvensjonen inneholder i seg selv ingen regler om barnets alder som grense for forpliktelsene etter konvensjonen. Konvensjonens artikkel 26 åpner imidlertid for forbehold mot å innkreve bidrag til barn over 21 år, som Norge ikke benyttet seg av. Situasjonen synes dermed å være at Norge etter Haag-konvensjonen av 1973 er forpliktet til å innkreve bidrag for perioder etter at barnet har fylt 18 år, og også bidrag for tid etter at barnet har fylt 21 år. Den eneste begrensningen synes dermed å være at slike bidrag eventuelt kan anses å stride mot «public order».

Departementet var åpen for å avgi erklæring om at Norge er villig til å kreve inn bidrag til barn over 21 år, men at det i så fall angis en øvre grense på 25

år og at erklæringen videre begrenses til *innkreving* av slike bidrag, ikke fastsettelse. Som nevnt vil Norge etter Haag-konvensjonen av 1973 i en viss utstrekning ha en tilsvarende forpliktelse, og en erklæring som nevnt i forhold til 2007-konvensjonen vil innebære at den øvre aldersgrensen for innkreving av bidrag avklares også i forhold til 1973-konvensjonen.

Når det gjelder ektefellebidrag gikk departementet i høringsnotatet inn for å avgi erklæring om at Norge er villig til å kreve inn ektefellebidrag også når slik søknad fremsettes alene, og ikke kun sammen med søknad om underholdsbidrag til barn. En slik forpliktelse har vi allerede etter Haag-konvensjonen av 1973.

I høringsnotatet ble det lagt til grunn at Norge ikke bør fastsette/innkreve bidrag på grunnlag av andre familierelasjoner enn ektefelle/barn.

Arbeids- og velferdsdirektoratet var eneste instans som uttalte seg spesielt om dette spørsmålet og ga sin tilslutning til departementets forslag til erklæring om bidrag til barn utover 21 år og om innkreving av ektefellebidrag.

Departementet foreslår at Norge ved ratifikasjonen avgi erklæring i henhold til konvensjonens artikkel 63 om at

- konvensjonens anvendelsesområde utvides til å omfatte innkreving av bidrag til barn utover 21 år, med en øvre aldersgrense på 25 år
- vi vil fastsette, anerkjenne og fullbyrde ektefellebidrag på linje med barnebidrag.

Departementet foreslår ikke at konvensjonens anvendelsesområde for Norge utvides til sårbare personer (vulnerable persons) utover grensen på 25 år eller til andre personer enn ektefeller/barn, for eksempel bidragsplikt for barnebarn i forhold til besteforeldre. Dette fordi forsørgerplikt på grunnlag av slike familieforhold er fremmed i norsk rett.

5.3 Erklæring om prosedyre etter artikkel 24 ved mottak av søknader om anerkjennelse og fullbyrding fra andre stater

Konvensjonen gir anvisning på to alternative prosedyrer ved mottak av en søknad om anerkjennelse og fullbyrding i henhold til konvensjonen. Framgangsmåten i artikkel 23 er konvensjonens hovedalternativ. For å kunne bruke framgangsmåten i artikkel 24, må det avgis en særskilt erklæring i samsvar med artikkel 63.

Høringsnotatet gjorde rede for skillet mellom de to alternative prosedyrene ved mottak av søkna-

der, som er selve utgangspunktet for behandlingen når anmodede stat mottar en søknad om anerkjennelse og fullbyrding fra utlandet. Hovedforskjellen mellom prosedyrene er på hvilket stadium partene gis adgang til å komme med sine anførsler og hvilken rolle sentralmyndigheten har i prosessen. Artikkel 23 innebærer at den utenlandske avgjørelsen i utgangspunktet anses innfordringsbar, mens artikkel 24 bygger på at dette først konstateres etter en behandling i den anmodete staten der partenes syn trekkes inn.

Arbeidsdepartementet antok i høringsnotatet at framgangsmåten etter artikkel 23 var den som ville føre til raskest start av innkreving, forutsatt at ingen av partene satte fram klage. Det ble pekt på at Haag-konferansen for internasjonal privatrett anmoder medlemsstatene om å benytte artikkel 23-prosedyren, som ble antatt å sikre den mest effektive gjennomføring av konvensjonen. Høringsnotatet ga derfor uttrykk for at anbefalingen bør følges, med mindre vektige argumenter taler imot.

Arbeids- og velferdsdirektoratet uttaler i sitt høringsvar:

«Sannsynligvis er det i realiteten liten forskjell på de to alternativene når det gjelder innkreving i Norge. Det er ikke uten videre gitt at alternativet i artikkel 23 totalt sett vil være det mest rasjonelle. Vi er enige i departementets vurdering om at innkreving etter artikkel 23 ikke kan iverksettes før eventuell klage er avgjort. Dette må da innebære at innkreving uansett ikke kan iverksettes i noen saker før klagefristen på 30 dager er utløpt (eventuelt 60 dager i sjeldne tilfeller). Etter alternativet i artikkel 24, kan innkreving besluttet og iverksettes etter at partene har vært hørt, og det gis ikke automatisk utsatt iverksettelse ved eventuell klage. Totalt sett kan derfor artikkel 24 i realiteten vise seg å være det mest rasjonelle alternativet. Det er også dette alternativet som i størst grad samsvarer med dagens norske praksis. Slik praksis er i dag blir bidragspliktige varslet om innkrevingsbegjæring og får en frist til å uttale seg før endelig beslutning tas.»

Barneombudet støtter departementets forslag om å følge prosedyren beskrevet i artikkel 23, fordi dette ligner mest på det regelverk vi har etter forvaltningsloven og fordi denne vil gi mer effektiv behandling av søknadene.

Etter en fornyet vurdering har Arbeidsdepartementet kommet til at prosedyren i artikkel 24 vil være best for Norges del. Som påpekt av *Arbeids- og velferdsdirektoratet*, er denne framgangsmåten mest i samsvar med dagens prosedyre ved mottak av innkrevingsbegjæring fra utlandet, og har også den fordel at bidragspliktige i større grad vil kunne opp-

leve at hans eller hennes interesser blir ivaretatt. Dette vil forutsetningsvis legge forholdene til rette for en gunstigere innkrevingssituasjon.

Arbeidsdepartementet er også enig med direktoratet i at valget mellom artikkel 23 og artikkel 24 neppe vil ha store konsekvenser i praksis. Enten innkrevingen tidligst kan starte etter utløpet av en klagefrist (artikkel 23), eller etter utløpet av en tilsvarende frist for partene til å komme med anførsler (artikkel 24), vil dette ikke kunne medføre store avvik med hensyn til behandlingstid.

Barneombudet gir uttrykk for at prosedyren etter artikkel 23 er mest i samsvar med ordningen i forvaltningsloven. Etter Arbeidsdepartementets oppfatning kan prosedyrene ved mottak av søknader etter konvensjonen ikke helt ut sammenliknes med forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Når en sak mottas for innfordring etter konvensjonen, dreier det seg om en allerede etablert avgjørelse, der partene forutsetningsvis er gitt anledning til å gjøre sitt syn gjeldende, mens forvaltningsloven omhandler etableringen av en slik avgjørelse. Denne forskjellen kan begrunne at man etter artikkel 23 uten videre godkjenner avgjørelsen for innfordring i den anmodete stat, uten forhåndsvarsling til bidragspliktige om at innkrevingsbegjæring er mottatt. Dette fører eventuelt til en raskere behandling av begjæringen, men svekker for så vidt bidragspliktiges rettssikkerhet.

Som nevnt finner Arbeidsdepartementet ved den fornyede vurderingen at man bør legge vekt på at bidragspliktige gis gode muligheter til å ivareta sine partsrettigheter i forbindelse med innkrevingsprosessen i Norge. Prosedyren i artikkel 24 synes mest egnet til å sikre at debitor selv opplever dette. De praktiske resultatene etter de to alternativene i konvensjonen vil for øvrig neppe skille seg vesentlig fra hverandre. Arbeidsdepartementet mener at hensynet til bidragspliktige bør vektlegges, og vil ved ratifikasjon av konvensjonen gå inn for at det avgis erklæring etter artikkel 63 om at prosedyren i artikkel 24 skal legges til grunn for Norges vedkommende. Dette medfører at NAV Internasjonalt, som i dag, vil motta innkrevingsbegjæring fra utlandet og varsle partene om innkrevings søknaden. Arbeidsdepartementet finner at klagefristen etter forvaltningsloven § 29 1. ledd bør være veiledende, slik at debitor gis en frist på 3 uker til å uttale seg. Det understrekes at fristen for partene til å avgi synspunkter bør følges opp relativt strengt for å unngå at sakene trekker unødig ut, slik formålet med konvensjonen tilsier. Etter utløpet av fristen vurderer NAV Internasjonalt om eventuelle innsigelser kan gjøres gjeldende etter konvensjonens begrensede adgang til å nekte fullbyrding: Innsigel-

ser knyttet til jurisdiksjon, svik i forbindelse med avgjørelsen, manglende adgang for debitor til å gjøre sitt syn gjeldende eller innsigelser mot de oversendte dokumentenes autenticitet.

Dersom fullbyrding ikke nektes på disse grunnlag, fatter NAV Internasjonalt innkreivingsvedtak som oversendes Arbeids- og velferdsetatens innkreivingsentral for effektivering. Partene har adgang til å påklage innkreivingsvedtaket som i nasjonale saker, men hovedregelen er her som ellers at en klage ikke gis oppsettende virkning.

5.4 Erklæring om at søknader om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale kun kan framsettes via sentralmyndigheter

I følge konvensjonens artikkel 30 nr. 7 kan en stat avgi en erklæring om at søknader om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale kun kan framsettes via sentralmyndigheter. Bidragsavtaler kan bare innfordres i Norge dersom dette skjer via Arbeids- og velferdsetatens innkreivingsentral, jf. barnelova § 78 tredje ledd og bidragsinnkreivingsloven § 7, og en utenlandsk avtale vil i det hele tatt ikke kunne innfordres uten hjemmel i en internasjonal konvensjon/avtale. Norge bør derfor avgi erklæring om at avtaler må framsendes gjennom sentralmyndighetene, slik at man unngår unødig tidsspille og eventuelt ekstraavgifter for den utenlandske parten ved at saken for eksempel sendes direkte til en norsk domstol og blir avvist der.

5.5 Erklæring om villighet til å motta søknader på annet språk enn norsk

Konvensjonen åpner for at det kan gis erklæring om å godta dokumenter på andre språk enn statens eget. Konvensjonens artikkel 44 har som utgangspunkt at dokumentene som ledsager en søknad skal være på originalspråket, vedlagt en oversettelse til den anmodete myndighetens offisielle språk. I høringsnotatet ble det pekt på de problemer som følger av at norsk er et lite utbredt språk, nemlig at dokumenter oversatt til norsk i andre stater ofte kan være direkte uriktig oversatt eller lide av store mangler. I høringsnotatet gikk en derfor inn for at Norge bør avgi en erklæring i henhold til artikkel 63 om at dokumenter som sendes hit fra utlandet kan være oversatt til engelsk, da dette generelt vil

være enklere og mer betryggende enn å få en norsk oversettelse.

Av høringsinstansene er *Arbeids- og velferdsdirektoratet* i utgangspunktet positive til å godta søknadsdokumenter på engelsk. Det ble imidlertid nevnt at det i enkelttilfeller kan tenkes at et dokument på engelsk ikke i tilstrekkelig grad ivaretar informasjonsplikten og partenes rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, slik at det bør være åpning for å kunne kreve at anmodende myndighet oversetter sakens dokumenter til norsk.

Det foreslås at Norge avgir en erklæring i henhold til artikkel 63 om at det som hovedregel aksepteres søknadsdokumenter og vedlegg på engelsk, men at det unntaksvis kan kreves at dokumentene oversettes til norsk på den anmodende stats regning.

5.6 Forbehold mot å motta kommunikasjon på fransk

Konvensjonen bestemmer at annen korrespondanse enn søknader og vedlegg til søknader kan skje på den anmodete statens offisielle språk eller enten fransk eller engelsk. Bestemmelsen åpner for at statene med hjemmel i artikkel 44 nr.3 kan ta forbehold mot å få slik annen korrespondanse på enten engelsk eller fransk.

Generelt sett er det mindre hensiktsmessig for norsk sentralmyndighet å motta kommunikasjon på fransk, og det foreslås derfor et forbehold mot dette. Det er likevel fullt mulig for sentralmyndighetene å avtale bruk av andre språk i den enkelte sak. En slik praktisk ordning er ikke en avtale mellom kontraherende stater, men en avtale mellom sentralmyndigheter som når som helst kan endres.

Departementet finner at det bør avgis forbehold etter konvensjonens artikkel 62 med hjemmel i artikkel 44 nr. 3 mot å motta korrespondanse på fransk. Dette vil etter konvensjonen likevel ikke være til hinder for at sentralmyndighetene avtaler unntak i den enkelte sak.

5.7 Utpeking av norsk sentralmyndighet

Etter konvensjonen har Norge bare adgang til å utpeke *én* sentralmyndighet. Dette framgår av artikkel 4 nr. 1 sett i sammenheng med artikkelens nr. 2. Oppgavene som tilligger sentralmyndighetens funksjoner etter Haag-konvensjonen av 2007 er i dag delt mellom NAV Internasjonalt (mottakerorgan og fastsetting av bidrag når en av partene bor i

utlandet og det organ i Norge konvensjonen sikter til når det er tale om «anmodet stat») og Arbeids og velferdsetatens innkrevingssentral (avsenderorgan for begjæringer om innkreving i utlandet og det organ i Norge konvensjonen sikter til når det er tale om «anmodende stat»). Selv om konvensjonen bare tillater en stat som Norge å utpeke *en* sentralmyndighet, kan det legges opp til at nærmere angitte funksjoner skal utføres av andre organer. Dette må i så fall opplyses til Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett ved ratifikasjonen og senere ved eventuell endring, se artikkel 6 nr. 3.

Som i høringsnotatet foreslås at NAV Internasjonalt utpekes som sentralmyndighet for å motta søknader om fastsettelse og innkreving av underholdsbidrag, mens Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral håndterer oversendelsen av innkrevingsbegjæringer til utlandet og er mottaker av kommunikasjon i tilknytning til innkrevingsbegjæringer. Dette innebærer en videreføring av dagens ordning for Haag-konvensjonene av 1957 og 1973.

Arbeids- og velferdsdirektoratet, som er eneste høringsinstans som uttalte seg om dette, er enig i departementets opplegg for utpeking av sentralmyndighet.

5.8 Foreslåtte erklæringer og forbehold ved norsk ratifikasjon

Følgende erklæringer foreslås etter reglene i konvensjonens artikkel 63, jf. artikkel 2 nr. 3:

- Norge vil innkreve bidrag til barn utover konvensjonens normale aldersgrense på 21 år, men ikke utover 25 år. Norge betinger seg retten til ikke å fastsette bidrag i slike saker,
- Norge vil fastsette, anerkjenne og fullbyrde ektefellebidrag på linje med barnebidrag,
- Norge vil anvende prosedyren i konvensjonen artikkel 24 ved mottak av søknader fra utlandet, ikke normalprosedyren i artikkel 23,
- Norge vil kun anerkjenne og fullbyrde bidragsavtaler dersom søknaden er framsendt gjennom de respektive sentralmyndigheter, jf. artikkel 30 nr. 7,
- Norge kan som hovedregel akseptere søknader på engelsk, jf. artikkel 44, 1.

I medhold av artikkel 62 foreslås det at Norge tar forbehold mot å motta korrespondanse på fransk, jf. artikkel 44 nr. 3.

6 Gjennomføring i norsk rett

6.1 Behov for lovendringer

Gjennomføring av konvensjonen forutsetter visse tilpasninger i norsk rett:

- Etablere en formell godkjenningsordning for private avtaler ved oversendelse til utlandet for innkreving etter konvensjonen.
- Etablere bestemmelser om at taushetsplikten i arbeids- og velferdsforvaltnings-loven § 7 ikke skal være til hinder for at de private partenes navn og adresse og opplysninger om økonomiske forhold innhentes og/eller utleveres til utlandet for å oppfylle informasjonsplikten etter konvensjonen.

Arbeidsdepartementet har fremmet proposisjon med forslag til lovendringer i Prop. 118 L (2009–2010) om endringer i bidragsloven og barneloven (tilpasninger til Haag-konvensjonen av 2007).

6.2 Spørsmålet om nye tvangsmidler på sikt ved bidragsinnkrevingen

Konvensjonen anbefaler i artikkel 34 nr. 2 ulike tvangsmidler som medlemsstatene kan ta i bruk for å oppfylle sine forpliktelser med henblikk på effektiv innkreving av underholdsbidrag. Per i dag er det hjemmel i norsk lov for alle tvangsmidlene som konvensjonen anbefaler, med unntak av nr. 2 bokstav h – «avslag på, suspensjon eller tilbakekalling av diverse lisenser (for eksempel førerkort)». På denne bakgrunn ble det i høringsnotatet reist spørsmål om det kunne være grunn til å innføre et

slikt virkemiddel i norsk rett. Det ble understreket at tilbakekalling av lisenser kun vil være aktuelt i mer sjeldne tilfeller, der alle andre virkemidler har slått feil.

Generelt vil lisensinnndragning ikke være nødvendig virkemiddel i relasjon til bidragsinnkreving rettet mot arbeidstakere, fordi de tradisjonelle virkemidlene, som utlegg i lønn og motregning i overskytende skatteforskuddsbeløp etter skatteavregningen, i disse tilfellene som hovedregel er tilstrekkelig. Selvtendig næringsdrivende og oppdragstakere har derimot i sin virksomhet muligheter til å foreta tilpasninger for å slippe unna bidragsplikten dersom de først ser dette som et mål. Den siste gruppen er beskjedne i antall, men kan skape situasjoner som det ville være ønskelig å ha mulighet til å løse. Bidragsmottakere opplever det som urettferdig at bidragspliktige kan omgi seg med luksus uten formelt å eie noe, mens de og barna er henvist til eget arbeid, sosialhjelp og bidragsforskottet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet poengterer den manglende hjemmel i norsk lov for suspensjon eller tilbakekalling av diverse lisenser og har ingen innvendinger mot at dette tas opp til nærmere vurdering.

Det framkom ingen innvendinger under høringen mot at virkemidlene ved bidragsinnkrevingen utvides som anbefalt i Haag-konvensjonen av 2007. Det er imidlertid klart at utformingen av en eventuell ordning med tilbakekall av lisenser vil kreve nøye vurdering. Departementet vil arbeide videre med saken med sikte på eventuelt framlegg i en lovproposisjon.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

De norske organer som i dag opererer som sentralmyndigheter etter de eldre konvensjonene vil uten videre kunne utføre oppgavene under 2007-konvensjonen, men de administrative rutineene må i noen grad legges om (blant annet overgang til de utarbeidede blankettene).

De økonomiske og administrative konsekvensene av en norsk tilslutning til Haag-konvensjonen av 2007 vil i de nærmeste årene være beskjedne. Det vil ventelig ta noen år før et større antall stater slutter seg til konvensjonen. Ventelig vil det i første omgang dreie seg om de samme stater som Norge har et fungerende samarbeid med i dag. Forskjellen blir bare at man får en mer regulert og effektiv prosess enn på grunnlag av de tidligere konvensjonene.

En hovedregel i konvensjonen er å sikre bidragsmottakere fri rettshjelp ved innfordring i andre stater. Norge har allerede et administrativt system som gjør at advokatbistand ikke er nødvendig, og Arbeids- og velferdsetatens fastsettelse og innfordring av underholdsbidrag er gratis i utenlandssaker. En forpliktelse om å gi fri rettshjelp vil dermed ikke medføre økte utgifter for Norge.

Ettersom spørsmålet om godkjenning av en privat avtale forutsettes tatt opp når det er aktuelt å oversende saken til utlandet, vil ordningen totalt sett kunne gi administrative innsparinger, idet man kan unngå den offentlige fastsettelsen av bidrag som er nødvendig i dag. Det vil i noen grad kunne oppstå merarbeid knyttet til innhenting og utlevering av opplysninger til andre land, men eventuelle

merutgifter dekkes innenfor NAVs gjeldende budsjettramme. Samlet sett legges det derfor til grunn at lovforslagene ikke vil føre til økonomiske og administrative konsekvenser av betydning.

Ratifikasjon av den nye Haag-konvensjonen vil gjøre det nødvendig med opplæring i de nye rutineene som konvensjonen legger opp til, inkludert opplæring i bruken av de nye blankettene som introduseres. Opplæringsbehovet vil imidlertid være begrenset, og vil dessuten kunne spres over en relativt lang overgangsperiode. Søknader under 2007-konvensjonen skal for øvrig i stor grad behandles på tilsvarende måte som søknader etter tidligere konvensjoner. De nye kravene til administrativt samarbeid mellom sentralmyndighetene vil imidlertid kunne kreve tilleggsutgifter til reiser til samarbeidsfora mv.

Haag-konferansen for internasjonal privatrett arbeider – med støtte fra medlemsstatene – med et internasjonalt databehandlervertøy som skal gjøre det mulig for saksbehandlere i de angjeldende medlemsstatene å følge bidragssakene gjennom ett og samme system. Deler av utgiftene til denne satsingen ventes dekket gjennom EUs «funding program», men det kan bli tatt opp spørsmål om bidrag til Haag-konferansens budsjett for å utvikle og drifte systemet. Dette databehandlingsverktøyet vil – i den grad det tas i bruk – kunne spare tid i prosessen fra fastsettelsen av bidrag til innkreving blir effektivisert, og bidra til effektiviseringen av den internasjonale innkrevingen.

8 Konklusjon og tilråding

Haag-konvensjonen av 2007 forventes å fremme barnets beste i økonomisk henseende og på enklere og bedre måte enn de tidligere konvensjonene legger til rette for at foreldrene frivillig eller ved bruk av offentlig tvangsmakt oppfyller sin bidragsplikt til egne barn. Når begge foreldre i større grad bidrar til sitt barns forsørgelse, begrenses også utbetalinger av trygd og sosialhjelp til disse familiene. Tilslutning til konvensjonen vil samtidig også innebære at Norge på en bedre måte oppfyller sine forpliktelser etter Barnekonvensjonen.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet er ansvarlig fagdepartement for flere av de underliggende spørsmålene i konvensjonen og tilrår ratifikasjon.

Arbeidsdepartementet tilrår ratifikasjon av konvensjonen. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie, i samsvarende med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

I

Stortinget samtykker i ratifikasjon av konvensjonen av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie.

Vedlegg 1

Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance

The States signatory to the present Convention,

Desiring to improve co-operation among States for the international recovery of child support and other forms of family maintenance,

Aware of the need for procedures which produce results and are accessible, prompt, efficient, cost-effective, responsive and fair,

Wishing to build upon the best features of existing Hague Conventions and other international instruments, in particular the United Nations *Convention on the Recovery Abroad of Maintenance* of 20 June 1956,

Seeking to take advantage of advances in technologies and to create a flexible system which can continue to evolve as needs change and further advances in technology create new opportunities,

Recalling that, in accordance with Articles 3 and 27 of the United Nations *Convention on the Rights of the Child* of 20 November 1989,

- in all actions concerning children the best interests of the child shall be a primary consideration,
- every child has a right to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development,
- the parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development, and
- States Parties should take all appropriate measures, including the conclusion of international agreements, to secure the recovery of maintenance for the child from the parent(s) or other responsible persons, in particular where such

Konvensjon om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

De stater som har undertegnet denne konvensjon, som ønsker å forbedre samarbeidet mellom stater når det gjelder internasjonal innkreving av underholdsbidrag og andre former for underhold til familie,

som er oppmerksomme på behovet for prosedyrer som gir resultater og som er tilgjengelige, raske, effektive, kostnadseffektive, fleksible og rettferdige,

som ønsker å videreføre de beste trekkene ved de eksisterende Haag-konvensjonene og andre internasjonale instrumenter, særlig De forente nasjoners *konvensjon om inndrivning av underholdsbidrag i utlandet* av 20. juni 1956,

som søker å dra nytte av teknologiske framskritt og å skape et fleksibelt system som kan fortsette å utvikle seg etter hvert som behov forandrer seg og teknologisk utvikling skaper nye muligheter,

som minner om, i samsvar med artiklene 3 og 27 i De forente nasjoners *konvensjon om barnets rettigheter* av 20. november 1989, at:

- i alle avgjørelser som gjelder barn, skal hensynet til barnets beste være det hensyn som veier tyngst,
- alle barn har rett til en levestandard tilpasset deres fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sosiale utvikling,
- foreldrene eller andre som har omsorgen for barnet har, innenfor sine ressurser og økonomiske evner, hovedansvaret for å trygge de levevilkår som er nødvendige for barnets utvikling, og
- medlemsstater skal iverksette alle egnede tiltak, inkludert å inngå internasjonale avtaler, for å sikre innkreving av underholdsbidrag til barnet fra foreldre eller andre ansvarlige personer, særlig når disse personene bor i en annen stat enn barnet,

persons live in a State different from that of the child,

Have resolved to conclude this Convention and have agreed upon the following provisions –

Har besluttet å inngå denne konvensjon og er blitt enige om følgende bestemmelser:

Chapter I

Object, scope and definitions

Article 1

Object

The object of the present Convention is to ensure the effective international recovery of child support and other forms of family maintenance, in particular by –

- a) establishing a comprehensive system of co-operation between the authorities of the Contracting States;
- b) making available applications for the establishment of maintenance decisions;
- c) providing for the recognition and enforcement of maintenance decisions; and
- d) requiring effective measures for the prompt enforcement of maintenance decisions.

Article 2

Scope

1. This Convention shall apply –
 - a) to maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years;
 - b) to recognition and enforcement or enforcement of a decision for spousal support when the application is made with a claim within the scope of sub-paragraph *a*); and
 - c) with the exception of Chapters II and III, to spousal support.
2. Any Contracting State may reserve, in accordance with Article 62, the right to limit the application of the Convention under sub-paragraph 1 *a*), to persons who have not attained the age of 18 years. A Contracting State which makes this reservation shall not be entitled to claim the application of the Convention to persons of the age excluded by its reservation.
3. Any Contracting State may declare in accordance with Article 63 that it will extend the application of the whole or any part of the Convention to any maintenance obligation arising from a family relationship, parentage, marriage or affinity, including in particular obligations in respect of vulnerable persons. Any such declaration

Kapittel I

Formål, anvendelsesområde og definisjoner

Artikkel 1

Formål

Denne konvensjon har til formål å sørge for effektiv internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underholdsbidrag til familie, spesielt ved å:

- a) etablere et omfattende system for samarbeid mellom myndigheter i de kontraherende stater,
- b) gjøre det mulig å søke om avgjørelser om underholdsbidrag,
- c) sørge for anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser om underholdsbidrag, og
- d) kreve effektive tiltak for rask innkreving av avgjørelser om underholdsbidrag.

Artikkel 2

Anvendelsesområde

1. Denne konvensjon får anvendelse:
 - a) på underholdsforpliktelser som følger av et foreldre-barn forhold til person under 21 år,
 - b) på anerkjennelse og fullbyrding eller fullbyrding av en avgjørelse om ektefellebidrag når søknaden er framsatt sammen med et krav omfattet av bokstav a), og
 - c) på ektefellebidrag, med unntak av kapitlene II og III.
2. En kontraherende stat kan, i samsvar med artikkel 62, ta forbehold om å begrense konvensjonens anvendelsesområde som nevnt i nr 1 bokstav a), til personer under 18 år. En kontraherende stat som tar et slikt forbehold, skal heller ikke ha adgang til å kreve konvensjonen anvendt på personer som på grunn av alder er ekskludert på grunnlag av dens forbehold.
3. En kontraherende stat kan, i samsvar med artikkel 63, erklære at den vil gi hele eller deler av konvensjonen anvendelse for enhver underholdsforpliktelse som følger av familieforhold, foreldreskap, ekteskap eller besvogring, herunder særlig forpliktelser i forhold til sårbare personer. Enhver slik erklæring etablerer forplik-

shall give rise to obligations between two Contracting States only in so far as their declarations cover the same maintenance obligations and parts of the Convention.

4. The provisions of this Convention shall apply to children regardless of the marital status of the parents.

Article 3

Definitions

For the purposes of this Convention –

- a) «creditor» means an individual to whom maintenance is owed or is alleged to be owed;
- b) «debtor» means an individual who owes or who is alleged to owe maintenance;
- c) «legal assistance» means the assistance necessary to enable applicants to know and assert their rights and to ensure that applications are fully and effectively dealt with in the requested State. The means of providing such assistance may include as necessary legal advice, assistance in bringing a case before an authority, legal representation and exemption from costs of proceedings;
- d) «agreement in writing» means an agreement recorded in any medium, the information contained in which is accessible so as to be usable for subsequent reference;
- e) «maintenance arrangement» means an agreement in writing relating to the payment of maintenance which –
 - i. has been formally drawn up or registered as an authentic instrument by a competent authority; or
 - ii. has been authenticated by, or concluded, registered or filed with a competent authority,

and may be the subject of review and modification by a competent authority;

- f) «vulnerable person» means a person who, by reason of an impairment or insufficiency of his or her personal faculties, is not able to support him or herself.

Chapter II

Administrative co-operation

Article 4

Designation of Central Authorities

1. A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties that are imposed by the Convention on such an authority.

telser mellom to kontraherende stater kun i den utstrekning erklæringene dekker de samme underholdsforpliktelser og de samme deler av konvensjonen.

4. Bestemmelsene i denne konvensjon får anvendelse for barn uten hensyn til foreldrenes ekteskaplige status.

Artikkel 3

Definisjoner

I denne konvensjon betyr:

- a) «kreditor»: en person som har til gode eller påstås å ha til gode underholdsbidrag,
- b) «debitor»: en person som skylder eller påstås å skyldte underholdsbidrag,
- c) «rettshjelp»: den bistand som er nødvendig for å gjøre det mulig for søkere å få kunnskap om og gjøre gjeldende sine rettigheter, og sikre at søknader blir fullstendig og effektivt behandlet i den anmodede stat. Midlene som tas i bruk for å sørge for slik assistanse kan, når det er nødvendig, inkludere juridisk rådgivning, bistand til å få en sak forelagt for en myndighet, juridisk representasjon og unntak fra kostnader ved saksforberedelsen,
- d) «skriftlig avtale»: en avtale nedtegnet i ethvert medium hvis innhold er tilgjengelig slik at den er anvendelig for senere referanse,
- e) «bidragsavtale»: en skriftlig avtale angående betaling av underholdsbidrag:
 - i. som formelt er blitt nedtegnet eller registrert som et autentisk instrument av en kompetent myndighet, eller
 - ii. hvis ekthet er blitt bekreftet av, eller som er inngått, registrert eller journalført hos en kompetent myndighet,
 og som kan være gjenstand for revurdering og endring av en kompetent myndighet,
- f) «sårbar person»: en person som grunnet svekkelse eller mangler ved hans eller hennes fysiske eller psykiske evner ikke er i stand til å forsørge seg selv.

Kapittel II

Administrativt samarbeid

Artikkel 4

Utpeking av sentralmyndigheter

1. En kontraherende stat skal utpeke en sentralmyndighet til å utføre de plikter som konvensjonen pålegger en slik myndighet.

2. Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and shall specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.
3. The designation of the Central Authority or Central Authorities, their contact details, and where appropriate the extent of their functions as specified in paragraph 2, shall be communicated by a Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law at the time when the instrument of ratification or accession is deposited or when a declaration is submitted in accordance with Article 61. Contracting States shall promptly inform the Permanent Bureau of any changes.
2. Føderale stater, stater som har mer enn ett rettssystem eller stater som har selvstyrte territoriale enheter, har adgang til å utpeke mer enn en sentralmyndighet og skal spesifisere den territoriale eller personlige utstrekning av disse myndigheters oppgaver. Når en stat har utpekt mer enn én sentralmyndighet, skal den utpeke den sentralmyndighet som de andre stater kan henvende seg til for oversendelse til statens rette sentralmyndighet.
3. Utpeking av sentralmyndighet eller sentralmyndigheter, deres kontaktinformasjon, og, der det er aktuelt, omfanget av deres oppgaver som spesifisert i nr. 2, skal av en kontraherende stat meddeles Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett i forbindelse med deponering av ratifikasjons- eller tiltredelsesinstrumentet eller når en erklæring blir avgitt i samsvar med artikkel 61. Kontraherende stater skal umiddelbart meddele Det permanente byrå om alle endringer.

*Article 5***General functions of Central Authorities**

Central Authorities shall –

- a) co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention;
- b) seek as far as possible solutions to difficulties which arise in the application of the Convention.

*Article 6***Specific functions of Central Authorities**

1. Central Authorities shall provide assistance in relation to applications under Chapter III. In particular they shall –
 - a) transmit and receive such applications;
 - b) initiate or facilitate the institution of proceedings in respect of such applications.
2. In relation to such applications they shall take all appropriate measures –
 - a) where the circumstances require, to provide or facilitate the provision of legal assistance;
 - b) to help locate the debtor or the creditor;
 - c) to help obtain relevant information concerning the income and, if necessary, other financial circumstances of the debtor or creditor, including the location of assets;

*Artikkel 5***Sentralmyndigheters generelle oppgaver**

Sentralmyndigheter skal:

- a) samarbeide med hverandre og fremme samarbeid mellom kompetente myndigheter i sine stater for å nå konvensjonens mål,
- b) så langt det er mulig søke å finne løsninger på problemer som oppstår ved anvendelsen av konvensjonen.

*Artikkel 6***Sentralmyndigheters spesifikke oppgaver**

1. Sentralmyndigheter skal gi bistand i forbindelse med søknader som nevnt i kapittel III. De skal spesielt:
 - a) formidle og motta slike søknader,
 - b) igangsette, eller tilrettelegge for igangsetting av, behandlingen av slike søknader.
2. I forbindelse med slike søknader skal de iverksette alle egnede tiltak for:
 - a) der forholdene krever det, å sørge for eller legge til rette for at juridisk bistand blir gitt,
 - b) å hjelpe til med å lokalisere debitor eller kreditor,
 - c) å hjelpe til med å framskaffe relevant informasjon om debitor eller kreditors inntekt og, om nødvendig, andre økonomiske omstendigheter, inkludert lokalisering av formuesgjenstander,

- d) to encourage amicable solutions with a view to obtaining voluntary payment of maintenance, where suitable by use of mediation, conciliation or similar processes;
 - e) to facilitate the ongoing enforcement of maintenance decisions, including any arrears;
 - f) to facilitate the collection and expeditious transfer of maintenance payments;
 - g) to facilitate the obtaining of documentary or other evidence;
 - h) to provide assistance in establishing parentage where necessary for the recovery of maintenance;
 - i) to initiate or facilitate the institution of proceedings to obtain any necessary provisional measures that are territorial in nature and the purpose of which is to secure the outcome of a pending maintenance application;
 - j) to facilitate service of documents.
3. The functions of the Central Authority under this Article may, to the extent permitted under the law of its State, be performed by public bodies, or other bodies subject to the supervision of the competent authorities of that State. The designation of any such public bodies or other bodies, as well as their contact details and the extent of their functions, shall be communicated by a Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law. Contracting States shall promptly inform the Permanent Bureau of any changes.
4. Nothing in this Article or Article 7 shall be interpreted as imposing an obligation on a Central Authority to exercise powers that can be exercised only by judicial authorities under the law of the requested State.
- d) å oppmuntre til minnelige løsninger med sikte på frivillig betaling av underholdsbidrag, der det er hensiktsmessig ved hjelp av mekling, rådgivning eller lignende prosesser,
 - e) å tilrettelegge for løpende innkreving av avgjørelser om underholdsbidrag, inkludert innkreving av gjeld,
 - f) å tilrettelegge for innkreving og rask overføring av bidragsinnbetalinger,
 - g) å tilrettelegge for framskaffelse av dokumenter eller andre bevis,
 - h) å sørge for bistand til å fastslå foreldreskap når dette er nødvendig for å få innkrevd underholdsbidrag,
 - i) å iverksette eller tilrettelegge for iverksettning av prosedyrer for å oppnå nødvendige midlertidige tiltak som er territoriale av natur og som har til hensikt å sikre resultat i et uavklart spørsmål om underholdsbidrag,
 - j) å tilrettelegge for forkynning av dokumenter.
3. Oppgaver som påhviler en sentralmyndighet etter denne artikkel kan, i den utstrekning det er tillatt etter angjeldende stats lovgivning, bli utført av offentlige organer eller andre organer som de kompetente myndigheter i den aktuelle stat fører kontroll med. Utpeking av ethvert slikt offentlig organ eller andre organer, samt deres kontaktinformasjon og deres oppgaver, skal av en kontraherende stat meddeles Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett. Kontraherende stater skal umiddelbart meddele Det permanente byrå om alle endringer.
4. Intet i denne artikkel eller i artikkel 7 skal tolkes dithen at en sentralmyndighet pålegges plikt til å utøve myndighet som etter den anmodede stats lovgivning kun kan utøves av domstolene.

Article 7

Requests for specific measures

1. A Central Authority may make a request, supported by reasons, to another Central Authority to take appropriate specific measures under Article 6(2) *b), c), g), h), i)* and *j)* when no application under Article 10 is pending. The requested Central Authority shall take such measures as are appropriate if satisfied that they are necessary to assist a potential applicant in making an application under Article 10 or in determining whether such an application should be initiated.

Artikkel 7

Anmodninger om spesifikke tiltak

1. En sentralmyndighet kan rette en grunnlagt anmodning til en annen sentralmyndighet, om å treffe spesifikke tiltak som nevnt i artikkel 6 nr. 2 bokstavene *b), c), g), h), i)* og *j)* når ingen søknad som nevnt i artikkel 10 er under eller venter på behandling. Den anmodede sentralmyndighet skal treffe de egnede tiltak dersom den finner dem nødvendige for å bistå en potensiell søker med å framsette søknad som nevnt i

2. A Central Authority may also take specific measures on the request of another Central Authority in relation to a case having an international element concerning the recovery of maintenance pending in the requesting State.

Article 8

Central Authority costs

1. Each Central Authority shall bear its own costs in applying this Convention.
2. Central Authorities may not impose any charge on an applicant for the provision of their services under the Convention save for exceptional costs arising from a request for a specific measure under Article 7.
3. The requested Central Authority may not recover the costs of the services referred to in paragraph 2 without the prior consent of the applicant to the provision of those services at such cost.

Chapter III

Applications through central authorities

Article 9

Application through Central Authorities

An application under this Chapter shall be made through the Central Authority of the Contracting State in which the applicant resides to the Central Authority of the requested State. For the purpose of this provision, residence excludes mere presence.

Article 10

Available applications

1. The following categories of application shall be available to a creditor in a requesting State seeking to recover maintenance under this Convention –
 - a) recognition or recognition and enforcement of a decision;
 - b) enforcement of a decision made or recognised in the requested State;
 - c) establishment of a decision in the requested State where there is no existing decision, including where necessary the establishment of parentage;

artikkel 10, eller for å kunne avgjøre om slik søknad bør framsettes.

2. En sentralmyndighet kan også treffe spesifikke tiltak etter anmodning fra en annen sentralmyndighet i en sak om innkreving av underholdsbidrag som er under eller venter på behandling i den anmodende stat og som har et internasjonalt element.

Artikkel 8

Sentralmyndigheters utgifter

1. Hver sentralmyndighet skal bære egne utgifter ved anvendelse av denne konvensjon.
2. Sentralmyndigheter kan ikke pålegge en søker å betale for tjenester som de utfører i medhold av konvensjonen, med unntak av eksepsjonelle kostnader som påløper i forbindelse med en anmodning om spesifikke tiltak som nevnt i artikkel 7.
3. Den anmodede stats sentralmyndighet har ikke krav på å få kostnader for tjenester som nevnt i nr. 2 dekket, med mindre søker har gitt forhåndssamtykke til utførelse av disse tjenester til angitt pris.

Kapittel III

Søknader gjennom sentralmyndigheter

Artikkel 9

Søknad gjennom sentralmyndigheter

En søknad som nevnt i dette kapittel skal framsettes til den anmodede stats sentralmyndighet via sentralmyndighet i den kontraherende stat der søkeren er bosatt. I forhold til denne bestemmelse er ikke ren tilstedeværelse tilstrekkelig for å regnes som bosatt.

Artikkel 10

Tilgjengelige søknader

1. Følgende søknadskategorier skal være tilgjengelige for en kreditor i en anmodende stat som søker å innkreve underholdsbidrag som nevnt i denne konvensjon:
 - a) anerkjennelse eller anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse,
 - b) fullbyrding av en avgjørelse som er truffet i eller anerkjent av den anmodede stat,
 - c) etablering av en avgjørelse i den anmodede stat når det ikke foreligger en avgjørelse, inkludert om nødvendig fastslåing av foreldreskap,

- d) establishment of a decision in the requested State where recognition and enforcement of a decision is not possible, or is refused, because of the lack of a basis for recognition and enforcement under Article 20, or on the grounds specified in Article 22 b) or e);
 - e) modification of a decision made in the requested State;
 - f) modification of a decision made in a State other than the requested State.
2. The following categories of application shall be available to a debtor in a requesting State against whom there is an existing maintenance decision –
- a) recognition of a decision, or an equivalent procedure leading to the suspension, or limiting the enforcement, of a previous decision in the requested State;
 - b) modification of a decision made in the requested State;
 - c) modification of a decision made in a State other than the requested State.
3. Save as otherwise provided in this Convention, the applications in paragraphs 1 and 2 shall be determined under the law of the requested State, and applications in paragraphs 1 c) to f) and 2 b) and c) shall be subject to the jurisdictional rules applicable in the requested State.
- d) etablering av en avgjørelse i den anmodede stat når anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse ikke er mulig eller avslås fordi det ikke er grunnlag for anerkjennelse og fullbyrding etter artikkel 20, eller avslås av de grunner som er spesifisert i artikkel 22 bokstavene b) eller e),
 - e) endring av en avgjørelse truffet i den anmodede stat,
 - f) endring av en avgjørelse truffet i en annen stat enn den anmodede stat.
2. Følgende søknadskategorier skal være tilgjengelige for en debitor, i en anmodende stat, som en eksisterende avgjørelse om underholdsbidrag retter seg mot:
- a) anerkjennelse av en avgjørelse, eller en tilsvarende fremgangsmåte, som fører til suspensjon, eller som begrenser fullbyrding, av en tidligere avgjørelse i den anmodede stat,
 - b) endring av en avgjørelse truffet i den anmodede stat,
 - c) endring av en avgjørelse truffet i en annen stat enn den anmodede stat.
3. Med mindre annet er bestemt i denne konvensjon, skal søknader nevnt i nr. 1 og 2 behandles etter den anmodede stats lovgivning, og søknader etter nr. 1 bokstavene c) til f) og nr. 2 bokstavene b) og c) skal være underlagt den anmodede stats lovvalsregler.

Article 11

Application contents

1. All applications under Article 10 shall as a minimum include –
- a) a statement of the nature of the application or applications;
 - b) the name and contact details, including the address and date of birth of the applicant;
 - c) the name and, if known, address and date of birth of the respondent;
 - d) the name and date of birth of any person for whom maintenance is sought;
 - e) the grounds upon which the application is based;
 - f) in an application by a creditor, information concerning where the maintenance payment should be sent or electronically transmitted;
 - g) save in an application under Article 10(1) a) and (2) a), any information or document specified by declaration in accordance with Article 63 by the requested State;

Artikkel 11

Søknaders innhold

1. Alle søknader som nevnt i artikkel 10 skal som et minimum inneholde:
- a) en angivelse av hvilken type søknad eller søknader det gjelder,
 - b) søkers navn og kontaktinformasjon, inkludert adresse og fødselsdato,
 - c) saksøktes navn og, hvis det er kjent, adresse og fødselsdato,
 - d) navn og fødselsdato til enhver person som det søkes om underholdsbidrag for,
 - e) grunnlaget for søknaden,
 - f) opplysning om hvor betalt underholdsbidrag skal sendes eller overføres elektronisk, dersom søknad fremsettes av kreditor,
 - g) med unntak av søknader framsatt som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstav a) og nr. 2 bokstav a), enhver annen opplysning eller ethvert annet dokument som den anmodede stat har spesifisert i en erklæring som nevnt i artikkel 63,

- h) the name and contact details of the person or unit from the Central Authority of the requesting State responsible for processing the application.
- 2. As appropriate, and to the extent known, the application shall in addition in particular include –
 - a) the financial circumstances of the creditor;
 - b) the financial circumstances of the debtor, including the name and address of the employer of the debtor and the nature and location of the assets of the debtor;
 - c) any other information that may assist with the location of the respondent.
- 3. The application shall be accompanied by any necessary supporting information or documentation including documentation concerning the entitlement of the applicant to free legal assistance. In the case of applications under Article 10(1) a) and (2) a), the application shall be accompanied only by the documents listed in Article 25.
- 4. An application under Article 10 may be made in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.
- h) navn og kontaktinformasjon til den person eller enhet i den anmodende stats sentralmyndighet som er ansvarlig for å behandle søknaden.
- 2. Der det passer, og i den utstrekning det er kjent, skal søknaden i tillegg inneholde:
 - a) kreditors økonomiske situasjon,
 - b) debtors økonomiske situasjon, inkludert debtors arbeidsgivers navn og adresse og en angivelse av debtors formuesgoder og hvor disse befinner seg,
 - c) andre opplysninger som kan bidra til å lokalisere saksøkte.
- 3. Søknaden skal vedlegges annen nødvendig tilleggsinformasjon eller dokumentasjon, inkludert dokumentasjon angående søkers adgang til fri rettshjelp. Når det gjelder søknader som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstav a) og nr. 2 bokstav a), skal søknaden kun vedlegges de dokumenter som er opplistet i artikkel 25.
- 4. En søknad som nevnt i artikkel 10 kan framsettes på blankett anbefalt og publisert av Haag-konferansen for internasjonal privatrett.

Article 12

Transmission, receipt and processing of applications and cases through Central Authorities

1. The Central Authority of the requesting State shall assist the applicant in ensuring that the application is accompanied by all the information and documents known by it to be necessary for consideration of the application.
2. The Central Authority of the requesting State shall, when satisfied that the application complies with the requirements of the Convention, transmit the application on behalf of and with the consent of the applicant to the Central Authority of the requested State. The application shall be accompanied by the transmittal form set out in Annex 1. The Central Authority of the requesting State shall, when requested by the Central Authority of the requested State, provide a complete copy certified by the competent authority in the State of origin of any document specified under Articles 16(3), 25(1) a), b) and d), 25(3) b) and 30(3).
3. The requested Central Authority shall, within six weeks from the date of receipt of the application, acknowledge receipt in the form set out in Annex 2, and inform the Central Authority of the requesting State what initial steps have be-

Artikkel 12

Formidling, mottak og behandling av søknader og saker via sentralmyndigheter

1. Den anmodende stats sentralmyndighet skal bistå søkeren med å sikre at søknaden er vedlagt alle opplysninger og alle dokumenter som den vet er nødvendige for å få søknaden behandlet.
2. Den anmodende stats sentralmyndighet skal, når den har forsikret seg om at søknaden fyller konvensjonens vilkår, formidle søknaden på vegne av og med samtykke fra søker, til den anmodende stats sentralmyndighet. Søknaden skal følges av den oversendelsesblankett som er fastsatt i vedlegg 1. Den anmodende stats sentralmyndighet skal, når den anmodende stats sentralmyndighet ber om det, skaffe en fullstendig kopi, attestert av den kompetente myndighet i opphavsstaten, av ethvert dokument spesifisert i artiklene 16 nr. 3, 25 nr. 1 bokstavene a), b) og d), nr. 3 bokstav b) og 30 nr. 3.
3. Den anmodende stats sentralmyndighet skal innen seks uker fra den dato da søknaden ble mottatt, bekrefte mottakelsen på den blankett som er fastsatt i vedlegg 2, og informere den anmodende stats sentralmyndighet om hvilke inn-

en or will be taken to deal with the application, and may request any further necessary documents and information. Within the same six-week period, the requested Central Authority shall provide to the requesting Central Authority the name and contact details of the person or unit responsible for responding to inquiries regarding the progress of the application.

4. Within three months after the acknowledgement, the requested Central Authority shall inform the requesting Central Authority of the status of the application.
5. Requesting and requested Central Authorities shall keep each other informed of –
 - a) the person or unit responsible for a particular case;
 - b) the progress of the case, and shall provide timely responses to enquiries.
6. Central Authorities shall process a case as quickly as a proper consideration of the issues will allow.
7. Central Authorities shall employ the most rapid and efficient means of communication at their disposal.
8. A requested Central Authority may refuse to process an application only if it is manifest that the requirements of the Convention are not fulfilled. In such case, that Central Authority shall promptly inform the requesting Central Authority of its reasons for refusal.
9. The requested Central Authority may not reject an application solely on the basis that additional documents or information are needed. However, the requested Central Authority may ask the requesting Central Authority to provide these additional documents or information. If the requesting Central Authority does not do so within three months or a longer period specified by the requested Central Authority, the requested Central Authority may decide that it will no longer process the application. In this case, it shall inform the requesting Central Authority of this decision.

ledende skritt som er eller vil bli tatt for å behandle søknaden, og kan be om ytterligere nødvendige dokumenter og opplysninger. Innen samme seksukersfrist skal den anmodende stats sentralmyndighet oppgi til den anmodende stats sentralmyndighet navn og kontaktinformasjon for den person eller enhet i den anmodende stats sentralmyndighet som er ansvarlig for å besvare henvendelser som angår sakens progresjon.

4. Innen tre måneder etter bekreftelsen skal den anmodende stats sentralmyndighet informere den anmodende stats sentralmyndighet om søknadens status.
5. Den anmodende og den anmodende stats sentralmyndigheter skal holde hverandre informert om:
 - a) den person eller enhet som er ansvarlig for en bestemt sak,
 - b) sakens progresjon, og skal besvare forespørsler innen rimelig tid.
6. Sentralmyndigheter skal behandle en sak så raskt som en fyllestgjørende vurdering av spørsmålene tillater.
7. Sentralmyndigheter skal anvende det raskeste og mest effektive kommunikasjonsmiddel de har tilgjengelig.
8. Den anmodende stats sentralmyndighet kan kun avslå å behandle en søknad dersom det er åpenbart at konvensjonens vilkår ikke er oppfylt. I et slikt tilfelle skal den anmodende stats sentralmyndighet umiddelbart informere den anmodende stats sentralmyndighet om grunnlaget for avslaget.
9. Den anmodende stats sentralmyndighet kan ikke avvise en søknad utelukkende på grunnlag av at det behøves ytterligere dokumenter eller opplysninger. Den anmodende stats sentralmyndighet kan imidlertid be den anmodende stats sentralmyndighet om å framlegge slik tilleggsdokumentasjon eller slike tilleggsopplysninger. Dersom den anmodende stats sentralmyndighet ikke gjør dette innen tre måneder eller innen en lengre frist satt av den anmodende stats sentralmyndighet, kan den anmodende stats sentralmyndighet beslutte at den ikke lenger vil behandle søknaden. I slike tilfeller skal den informere den anmodende stats sentralmyndighet om denne beslutningen.

Article 13

Means of communication

Any application made through Central Authorities of the Contracting States in accordance with this

Artikkel 13

Kommunikasjonsmidler

Saksøkte kan ikke fremme innsigelser hverken mot søknader framsatt via de kontraherende sta-

Chapter, and any document or information appended thereto or provided by a Central Authority, may not be challenged by the respondent by reason only of the medium or means of communication employed between the Central Authorities concerned.

Article 14

Effective access to procedures

1. The requested State shall provide applicants with effective access to procedures, including enforcement and appeal procedures, arising from applications under this Chapter.
2. To provide such effective access, the requested State shall provide free legal assistance in accordance with Articles 14 to 17 unless paragraph 3 applies.
3. The requested State shall not be obliged to provide such free legal assistance if and to the extent that the procedures of that State enable the applicant to make the case without the need for such assistance, and the Central Authority provides such services as are necessary free of charge.
4. Entitlements to free legal assistance shall not be less than those available in equivalent domestic cases.
5. No security, bond or deposit, however described, shall be required to guarantee the payment of costs and expenses in proceedings under the Convention.

Article 15

Free legal assistance for child support applications

1. The requested State shall provide free legal assistance in respect of all applications by a creditor under this Chapter concerning maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years.
2. Notwithstanding paragraph 1, the requested State may, in relation to applications other than those under Article 10(1) *a)* and *b)* and the cases covered by Article 20(4), refuse free legal assistance if it considers that, on the merits, the application or any appeal is manifestly unfounded.

Article 16

Declaration to permit use of child-centred means test

1. Notwithstanding Article 15(1), a State may de-

ters sentralmyndigheter i samsvar med dette kapittel, eller mot dokumenter eller opplysninger vedlagt søknaden eller framskaffet av en sentralmyndighet, utelukkende på grunn av mediet eller kommunikasjonsmiddelet som ble benyttet mellom de involverte sentralmyndigheter.

Artikkel 14

Effektiv tilgang til prosedyrer

1. Den anmodede stat skal sørge for at søkerne får effektiv tilgang til prosedyrer, inkludert fullbyrdings- og klageprosedyrer, som søknader som nevnt i dette kapittel gir grunnlag for.
2. For å sørge for slik effektiv tilgang, skal den anmodede stat sørge for fri rettshjelp i samsvar med artiklene 14 til 17, med mindre nr. 3 får anvendelse.
3. Den anmodede stat er ikke forpliktet til å gi fri rettshjelp dersom og i den utstrekning denne stats prosedyrer gjør det mulig for søkeren å få saken behandlet uten behov for slik bistand, og sentralmyndigheten sørger for de nødvendige tjenester uten kostnader.
4. Adgang til fri rettshjelp skal ikke være mer begrenset enn i tilsvarende nasjonale saker.
5. Det skal ikke kreves sikkerhet, garanti eller deponium i noen form i forhold til betaling av utgifter knyttet til behandling etter konvensjonen.

Artikkel 15

Fri rettshjelp for søknader om barnebidrag

1. Den anmodede stat skal gi fri rettshjelp ved alle søknader fra en kreditor som nevnt i dette kapittel når det gjelder underholdsforpliktelser på grunn av et foreldre-barn forhold til en person under 21 år.
2. Uten hensyn til nr. 1, kan den anmodede stat, når det gjelder andre søknader enn søknader som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstavene a) og b) og saker som omfattes av artikkel 20 nr. 4, nekte fri rettshjelp dersom den ut fra saksforholdet anser at søknaden eller anken er åpenbart ubegrunnet.

Artikkel 16

Erklæring om å tillate behovsprøving ut fra barnets midler

1. Uten hensyn til artikkel 15 nr. 1, kan en stat er-

clare, in accordance with Article 63, that it will provide free legal assistance in respect of applications other than under Article 10(1) a) and b) and the cases covered by Article 20(4), subject to a test based on an assessment of the means of the child.

2. A State shall, at the time of making such a declaration, provide information to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law concerning the manner in which the assessment of the child's means will be carried out, including the financial criteria which would need to be met to satisfy the test.
3. An application referred to in paragraph 1, addressed to a State which has made the declaration referred to in that paragraph, shall include a formal attestation by the applicant stating that the child's means meet the criteria referred to in paragraph 2. The requested State may only request further evidence of the child's means if it has reasonable grounds to believe that the information provided by the applicant is inaccurate.
4. If the most favourable legal assistance provided for by the law of the requested State in respect of applications under this Chapter concerning maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a child is more favourable than that provided for under paragraphs 1 to 3, the most favourable legal assistance shall be provided.

Article 17

Applications not qualifying under Article 15 or Article 16

In the case of all applications under this Convention other than those under Article 15 or Article 16 –

- a) the provision of free legal assistance may be made subject to a means or a merits test;
- b) an applicant, who in the State of origin has benefited from free legal assistance, shall be entitled, in any proceedings for recognition or enforcement, to benefit, at least to the same extent, from free legal assistance as provided for by the law of the State addressed under the same circumstances.

klære, i samsvar med artikkel 63, at den vil gi fri rettshjelp når det gjelder andre søknader enn søknader som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstaverne a) og b) og de saker som omfattes av artikkel 20 nr. 4, etter behovsprøving basert på en vurdering av barnets midler.

2. En stat skal, på det tidspunkt den avgir en slik erklæring, informere Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett om hvordan vurderingen av barnets midler vil bli gjennomført, inkludert de økonomiske kriterier som må være oppfylt.
3. En søknad som nevnt i nr. 1, rettet til en stat som har avgitt en erklæring som nevnt i nr. 1, skal inneholde en formell erklæring fra søkeren om at barnets midler oppfyller vilkårene nevnt i nr. 2. Den anmodede stat kan kun be om ytterligere dokumentasjon angående barnets midler dersom den har rimelig grunn til å tro at opplysningene søker har framlagt ikke er riktige.
4. Dersom den mest fordelaktige rettshjelp etter den anmodede stats lov er mer fordelaktig enn rettshjelp etter nr. 1 til 3 med hensyn til søknader etter dette kapittel om underholdsforpliktelser på grunn av et foreldre-barn forhold til et barn, skal den mest fordelaktige rettshjelp gis.

Artikkel 17

Søknader som ikke kan imøtekommes etter artikkel 15 eller 16

Ved alle andre søknader som nevnt i denne konvensjon enn søknader som nevnt i artikkel 15 eller 16:

- a) kan tilgang til fri rettshjelp gjøres betinget av behovsprøving eller prøving av de faktiske forhold,
- b) skal en søker som har nytt godt av fri rettshjelp i opphavsstaten, i enhver saksforberedelse med henblikk på anerkjennelse og fullbyrding, ha adgang til å nyte godt av fri rettshjelp i minst samme utstrekning som loven i den anmodede stat gir rett til under samme omstendigheter.

*Chapter IV***Restrictions on bringing proceedings***Article 18***Limit on proceedings**

1. Where a decision is made in a Contracting State where the creditor is habitually resident, proceedings to modify the decision or to make a new decision cannot be brought by the debtor in any other Contracting State as long as the creditor remains habitually resident in the State where the decision was made.
2. Paragraph 1 shall not apply –
 - a) where, except in disputes relating to maintenance obligations in respect of children, there is agreement in writing between the parties to the jurisdiction of that other Contracting State;
 - b) where the creditor submits to the jurisdiction of that other Contracting State either expressly or by defending on the merits of the case without objecting to the jurisdiction at the first available opportunity;
 - c) where the competent authority in the State of origin cannot, or refuses to, exercise jurisdiction to modify the decision or make a new decision; or
 - d) where the decision made in the State of origin cannot be recognised or declared enforceable in the Contracting State where proceedings to modify the decision or make a new decision are contemplated.

*Chapter V***Recognition and enforcement***Article 19***Scope of the Chapter**

1. This Chapter shall apply to a decision rendered by a judicial or administrative authority in respect of a maintenance obligation. The term «decision» also includes a settlement or agreement concluded before or approved by such an authority. A decision may include automatic adjustment by indexation and a requirement to pay arrears, retroactive maintenance or interest and a determination of costs or expenses.
2. If a decision does not relate solely to a maintenance obligation, the effect of this Chapter is limited to the parts of the decision which concern maintenance obligations.

*Kapittel IV***Restriksjoner mot å reise sak***Artikkel 18***Begrensinger i retten til å reise sak**

1. Når en avgjørelse blir truffet i den kontraherende stat der kreditor har sitt vanlige bosted, kan debitor ikke reise sak i noen annen kontraherende stat for å endre avgjørelsen eller etablere en ny avgjørelse så lenge kreditor fremdeles har sitt vanlige bosted i den stat der avgjørelsen ble truffet.
2. Nr. 1 skal ikke gjelde:
 - a) når det foreligger en skriftlig avtale mellom partene om at jurisdiksjonen skal ligge til den annen kontraherende stat, unntatt ved uenighet om underholdsbidrag til barn,
 - b) når kreditor godtar den annen kontraherende stats jurisdiksjon enten uttrykkelig eller ved å innlate seg på realiteten i saken uten reise innsigelse mot jurisdiksjonen ved første mulige anledning,
 - c) når den kompetente myndighet i opphavsstaten ikke kan utøve, eller avslår å utøve, jurisdiksjon for å endre avgjørelsen eller etablere en ny avgjørelse, eller
 - d) når avgjørelsen som er truffet i opphavsstaten ikke kan anerkjennes eller erklæres tvangskraftig i den kontraherende stat hvor det vurderes igangsatt prosedyrer for å få endret avgjørelsen eller etablert en ny avgjørelse.

*Kapittel V***Anerkjennelse og fullbyrding***Artikkel 19***Dette kapittels anvendelsesområde**

1. Dette kapittel får anvendelse på avgjørelser om underholdsplikt truffet av en judisiell eller administrativ myndighet. «Avgjørelse» inkluderer også et forlik eller en avtale som er inngått ved eller godkjent av slik myndighet. En avgjørelse kan inkludere automatisk indeksregulering og et krav om å betale gjeld, underholdsbidrag med tilbakevirkning eller renter og en avgjørelse om kostnader eller utgifter.
2. Hvis avgjørelsen også angår annet enn underholdsplikt, er kapitlets virkning av dette begrenset til de deler av avgjørelsen som gjelder underholdsplikten.

3. For the purpose of paragraph 1, «administrative authority» means a public body whose decisions, under the law of the State where it is established –
 - a) may be made the subject of an appeal to or review by a judicial authority; and
 - b) have a similar force and effect to a decision of a judicial authority on the same matter.
4. This Chapter also applies to maintenance arrangements in accordance with Article 30.
5. The provisions of this Chapter shall apply to a request for recognition and enforcement made directly to a competent authority of the State addressed in accordance with Article 37.

Article 20

Bases for recognition and enforcement

1. A decision made in one Contracting State («the State of origin») shall be recognised and enforced in other Contracting States if –
 - a) the respondent was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted;
 - b) the respondent has submitted to the jurisdiction either expressly or by defending on the merits of the case without objecting to the jurisdiction at the first available opportunity;
 - c) the creditor was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted;
 - d) the child for whom maintenance was ordered was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted, provided that the respondent has lived with the child in that State or has resided in that State and provided support for the child there;
 - e) except in disputes relating to maintenance obligations in respect of children, there has been agreement to the jurisdiction in writing by the parties; or
 - f) the decision was made by an authority exercising jurisdiction on a matter of personal status or parental responsibility, unless that jurisdiction was based solely on the nationality of one of the parties.
2. A Contracting State may make a reservation, in accordance with Article 62, in respect of paragraph 1 c), e) or f).
3. A Contracting State making a reservation under paragraph 2 shall recognise and enforce a decision if its law would in similar factual circum-

3. I forhold til nr. 1 betyr «administrativ myndighet» et offentlig organ hvis avgjørelser etter lovgivningen i den stat hvor organet er etablert:
 - a) kan bli gjort til gjenstand for klage til eller etterprøving av en judisiell instans, og
 - b) har tilsvarende rettskraft og virkning som en avgjørelse av en rettslig instans om samme forhold.
4. Dette kapittel gjelder også for avtaler om underholdsbidrag i samsvar med artikkel 30.
5. Bestemmelsene i dette kapittel får anvendelse på en anmodning om anerkjennelse og fullbyrding fremmet direkte for kompetent myndighet i den anmodede stat i samsvar med artikkel 37.

Artikkel 20

Grunnlag for anerkjennelse og fullbyrding

1. En avgjørelse truffet i en kontraherende stat (opphavsstaten) skal bli anerkjent og fullbyrdet i andre kontraherende stater dersom:
 - a) saksøkte på det tidspunkt da sak ble reist hadde sitt vanlige bosted i opphavsstaten,
 - b) saksøkte har godtatt jurisdiksjonen enten uttrykkelig eller ved å innlate seg på realiteten i saken uten reise innsigelse mot jurisdiksjonen ved første mulige anledning,
 - c) kreditor på det tidspunkt da sak ble reist hadde sitt vanlige bosted i opphavsstaten,
 - d) barnet, som underholdsbidrag ble fastsatt til fordel for, på det tidspunkt da sak ble reist, hadde sitt vanlige bosted i opphavsstaten, forutsatt at saksøkte har bodd sammen med barnet i den stat eller vært bosatt i den stat og forsørget barnet der,
 - e) det foreligger skriftlig avtale mellom partene om jurisdiksjonen, unntatt ved uenighet om underholdsbidrag til barn, eller
 - f) avgjørelsen ble truffet av en myndighet som utøvde jurisdiksjon angående personlig status eller foreldreansvar, med mindre jurisdiksjonen utelukkende var basert på den ene parts statsborgerskap.
2. En kontraherende stat kan, i samsvar med artikkel 62, ta forbehold med hensyn til nr. 1 bokstav c), e) eller f).
3. En kontraherende stat som har tatt forbehold som nevnt i nr. 2, skal likevel anerkjenne og fullbyrde en avgjørelse dersom statens lovgivning

stances confer or would have conferred jurisdiction on its authorities to make such a decision.

4. A Contracting State shall, if recognition of a decision is not possible as a result of a reservation under paragraph 2, and if the debtor is habitually resident in that State, take all appropriate measures to establish a decision for the benefit of the creditor. The preceding sentence shall not apply to direct requests for recognition and enforcement under Article 19(5) or to claims for support referred to in Article 2(1) b).
5. A decision in favour of a child under the age of 18 years which cannot be recognised by virtue only of a reservation in respect of paragraph 1 c), e) or f) shall be accepted as establishing the eligibility of that child for maintenance in the State addressed.
6. A decision shall be recognised only if it has effect in the State of origin, and shall be enforced only if it is enforceable in the State of origin.

Article 21

Severability and partial recognition and enforcement

1. If the State addressed is unable to recognise or enforce the whole of the decision, it shall recognise or enforce any severable part of the decision which can be so recognised or enforced.
2. Partial recognition or enforcement of a decision can always be applied for.

Article 22

Grounds for refusing recognition and enforcement

Recognition and enforcement of a decision may be refused if –

- a) recognition and enforcement of the decision is manifestly incompatible with the public policy («*ordre public*») of the State addressed;
- b) the decision was obtained by fraud in connection with a matter of procedure;
- c) proceedings between the same parties and having the same purpose are pending before an authority of the State addressed and those proceedings were the first to be instituted;
- d) the decision is incompatible with a decision rendered between the same parties and having the same purpose, either in the State addressed or in another State, provided that this latter deci-

gir eller ville ha gitt sine myndigheter kompetanse til å treffe en slik avgjørelse under de samme faktiske omstendigheter.

4. En kontraherende stat skal, dersom anerkjennelse av en avgjørelse ikke er mulig som et resultat av et forbehold som nevnt i nr. 2, og dersom debitor har sitt vanlige bosted i den stat, iverksette alle egnede tiltak for å etablere en avgjørelse til fordel for kreditor. Foregående punktum gjelder ikke for direkte anmodninger om anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i artikkel 19 nr. 5 eller for krav om underholdsbidrag som nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav b).
5. En avgjørelse til fordel for et barn under 18 år, som ikke kan anerkjennes utelukkende på grunn av et forbehold med hjemmel i artikkel 20 nr. 1 bokstav c), e) eller f), skal anses å godtgjøre barnets rett til underholdsbidrag i den anmodede stat.
6. En avgjørelse skal anerkjennes kun dersom den har gyldighet i opphavsstaten, og skal fullbyrdes kun dersom den er tvangskraftig i opphavsstaten.

Artikkel 21

Utskillelse og delvis anerkjennelse og fullbyrding

1. Dersom den anmodede stat ikke kan anerkjenne eller fullbyrde avgjørelsen i dens helhet, skal den anerkjenne eller fullbyrde enhver del av avgjørelsen som kan skilles ut med henblikk på dette.
2. Det kan alltid begjæres delvis anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse.

Artikkel 22

Grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding

Anerkjennelse og fullbyrding kan nektes dersom:

- a) anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelsen er åpenbart uforenelig med rettsordenen («*ordre public*») i den anmodede stat,
- b) avgjørelsen er oppnådd ved bruk av svikaktig fremgangsmåte under rettergangen,
- c) en sak mellom de samme parter om samme gjenstand foreligger til behandling for en myndighet i den anmodede stat, og det var denne sak som ble reist først,
- d) avgjørelsen er uforenelig med en avgjørelse som er truffet mellom de samme parter om samme gjenstand, enten i den anmodede stat eller i en annen stat, under forutsetning av at den sist-

sion fulfils the conditions necessary for its recognition and enforcement in the State addressed;

- e) in a case where the respondent has neither appeared nor was represented in proceedings in the State of origin –
 - i. when the law of the State of origin provides for notice of proceedings, the respondent did not have proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard; or
 - ii. when the law of the State of origin does not provide for notice of the proceedings, the respondent did not have proper notice of the decision and an opportunity to challenge or appeal it on fact and law; or
- f) the decision was made in violation of Article 18.

Article 23

Procedure on an application for recognition and enforcement

1. Subject to the provisions of the Convention, the procedures for recognition and enforcement shall be governed by the law of the State addressed.
2. Where an application for recognition and enforcement of a decision has been made through Central Authorities in accordance with Chapter III, the requested Central Authority shall promptly either –
 - a) refer the application to the competent authority which shall without delay declare the decision enforceable or register the decision for enforcement; or
 - b) if it is the competent authority take such steps itself.
3. Where the request is made directly to a competent authority in the State addressed in accordance with Article 19(5), that authority shall without delay declare the decision enforceable or register the decision for enforcement.
4. A declaration or registration may be refused only on the ground set out in Article 22 a). At this stage neither the applicant nor the respondent is entitled to make any submissions.
5. The applicant and the respondent shall be promptly notified of the declaration or registration, made under paragraphs 2 and 3, or the refusal thereof in accordance with paragraph 4, and may bring a challenge or appeal on fact and on a point of law.
6. A challenge or an appeal is to be lodged within 30 days of notification under paragraph 5. If the contesting party is not resident in the Contrac-

nevnte avgjørelse oppfylles de vilkår som er nødvendige for at den skal kunne anerkjennes og fullbyrdes i den anmodede stat,

- e) i en sak der saksøkte verken var til stede eller var representert under prosessen i opphavsstaten:
 - i. lovgivningen i opphavsstaten har bestemmelser om forhåndsvarsel, men saksøkte ikke er gitt lovlig varsel om behandlingen av saken og mulighet til å uttale seg, eller
 - ii. lovgivningen i opphavsstaten ikke har bestemmelser om forhåndsvarsel, og saksøkte ikke har fått nødvendig underretning om avgjørelsen og mulighet til å bestride eller påklage den på faktisk og rettslig grunnlag, eller
- f) avgjørelsen ble truffet i strid med artikkel 18.

Artikkel 23

Prosedyre ved behandling av en søknad om anerkjennelse og fullbyrding

1. Med mindre annet følger av bestemmelsene i denne konvensjon, skal prosedyrene for anerkjennelse og fullbyrding reguleres av lovgivningen i den anmodede stat.
2. Når en søknad om anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse er framsatt via sentralmyndigheter i samsvar med kapittel III, skal den anmodede sentralmyndighet straks enten:
 - a) videresende søknaden til den kompetente myndighet, som umiddelbart skal erklære avgjørelsen tvangskraftig eller registrere avgjørelsen for fullbyrding, eller
 - b) dersom den er kompetent myndighet, selv ta slike steg.
3. Når en søknad rettes direkte til en kompetent myndighet i den anmodede stat i samsvar med artikkel 19 nr. 5, skal denne myndighet uten opphold erklære avgjørelsen tvangskraftig eller registrere avgjørelsen for fullbyrding.
4. Erklæring eller registrering kan kun nektes av de grunner som er spesifisert i artikkel 22 bokstav a). På dette stadiet har verken søker eller saksøkte adgang til å komme med anførsler.
5. Søker og saksøkte skal umiddelbart varsles om en erklæring eller registrering i henhold til nr. 2 og 3, eller et avslag på begjæring om dette i henhold til nr. 4, og kan påklage eller anke disse avgjørelsene på faktisk og rettslig grunnlag.
6. En klage eller anke må framsettes innen 30 dager etter at det er gitt varsel som nevnt i nr. 5. Dersom den ankende part ikke er bosatt i den

ting State in which the declaration or registration was made or refused, the challenge or appeal shall be lodged within 60 days of notification.

7. A challenge or appeal may be founded only on the following –
 - a) the grounds for refusing recognition and enforcement set out in Article 22;
 - b) the bases for recognition and enforcement under Article 20;
 - c) the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with Article 25(1) a), b) or d) or 25(3) b).
8. A challenge or an appeal by a respondent may also be founded on the fulfilment of the debt to the extent that the recognition and enforcement relates to payments that fell due in the past.
9. The applicant and the respondent shall be promptly notified of the decision following the challenge or the appeal.
10. A further appeal, if permitted by the law of the State addressed, shall not have the effect of staying the enforcement of the decision unless there are exceptional circumstances.
11. In taking any decision on recognition and enforcement, including any appeal, the competent authority shall act expeditiously.

Article 24

Alternative procedure on an application for recognition and enforcement

1. Notwithstanding Article 23(2) to (11), a State may declare, in accordance with Article 63, that it will apply the procedure for recognition and enforcement set out in this Article.
2. Where an application for recognition and enforcement of a decision has been made through Central Authorities in accordance with Chapter III, the requested Central Authority shall promptly either –
 - a) refer the application to the competent authority which shall decide on the application for recognition and enforcement; or
 - b) if it is the competent authority, take such a decision itself.
3. A decision on recognition and enforcement shall be given by the competent authority after the respondent has been duly and promptly notified of the proceedings and both parties have been given an adequate opportunity to be heard.
4. The competent authority may review the grounds for refusing recognition and enforce-

kontraherende stat der erklæring eller registrering ble gjort eller nektet, må klage eller anke framsettes innen 60 dager etter varselet.

7. En klage eller anke kan kun baseres på følgende:
 - a) de grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i artikkel 22,
 - b) de grunnlag for anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i artikkel 20,
 - c) autentisiteten eller integriteten av ethvert dokument oversendt i henhold til artikkel 25 nr. 1 bokstav a), b) eller d) eller nr. 3 bokstav b).
8. Klage eller anke fra saksøkte kan også begrunnes med at gjelden er betalt, i den utstrekning anerkjennelse og fullbyrding gjelder beløp som er forfalt.
9. Søker og saksøkt skal umiddelbart varsles om avgjørelse av klage- eller ankebehandling.
10. En videre klage, dersom den anmodede stats lovgivning tillater dette, har ikke oppsettende virkning med mindre det foreligger særlige omstendigheter.
11. Avgjørelser om anerkjennelse og fullbyrding, inkludert klager, skal raskt og effektivt fattes av den kompetente myndighet.

Artikkel 24

Alternativ prosedyre ved behandling av søknader om anerkjennelse og fullbyrding

1. På tross av artikkel 23 nr. 2 til 11, kan en stat i samsvar med artikkel 63 erklære at den vil anvende den prosedyre for anerkjennelse og fullbyrding som er fastsatt i denne artikkel.
2. Når en søknad om anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse er blitt framsatt via sentralmyndigheter i samsvar med kapittel III, skal den anmodede stats sentralmyndighet umiddelbart enten:
 - a) videresende søknaden til den kompetent myndighet som skal avgjøre søknaden om anerkjennelse og fullbyrding, eller
 - b) dersom den er kompetent myndighet, treffe slik avgjørelse selv.
3. Den kompetente myndighet skal treffe avgjørelse om anerkjennelse og fullbyrding etter at saksøkte umiddelbart er blitt behørig varslet om behandlingen av saken, og begge parter er gitt tilstrekkelig anledning til å bli hørt.
4. Den kompetente myndighet kan på eget initiativ ta opp de grunner til å nekte anerkjennelse

ment set out in Article 22 a), c) and d) of its own motion. It may review any grounds listed in Articles 20, 22 and 23(7) c) if raised by the respondent or if concerns relating to those grounds arise from the face of the documents submitted in accordance with Article 25.

5. A refusal of recognition and enforcement may also be founded on the fulfilment of the debt to the extent that the recognition and enforcement relates to payments that fell due in the past.
6. Any appeal, if permitted by the law of the State addressed, shall not have the effect of staying the enforcement of the decision unless there are exceptional circumstances.
7. In taking any decision on recognition and enforcement, including any appeal, the competent authority shall act expeditiously.

Article 25

Documents

1. An application for recognition and enforcement under Article 23 or Article 24 shall be accompanied by the following –
 - a) a complete text of the decision;
 - b) a document stating that the decision is enforceable in the State of origin and, in the case of a decision by an administrative authority, a document stating that the requirements of Article 19(3) are met unless that State has specified in accordance with Article 57 that decisions of its administrative authorities always meet those requirements;
 - c) if the respondent did not appear and was not represented in the proceedings in the State of origin, a document or documents attesting, as appropriate, either that the respondent had proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard, or that the respondent had proper notice of the decision and the opportunity to challenge or appeal it on fact and law;
 - d) where necessary, a document showing the amount of any arrears and the date such amount was calculated;
 - e) where necessary, in the case of a decision providing for automatic adjustment by indexation, a document providing the information necessary to make the appropriate calculations;
 - f) where necessary, documentation showing

og fullbyrding som nevnt i artikkel 22 bokstav a), c) og d). Den kan prøve ethvert forhold nevnt i artiklene 20, 22 og 23 nr. 7 bokstav c) dersom saksøkte krever dette eller dersom dokumenter innsendt i samsvar med artikkel 25 i seg selv gir opphav til tvil rundt disse forhold.

5. Nektelse av anerkjennelse og fullbyrding kan også begrunnes med at gjelden er betalt, i den utstrekning anerkjennelse og fullbyrding gjelder beløp som er forfalt.
6. Dersom den anmodede stats lovgivning tillater klage, skal denne ikke ha oppsettende virkning med mindre særlige omstendigheter er til stede.
7. Avgjørelser om anerkjennelse og fullbyrding, inkludert klager, skal raskt og effektivt fattes av den kompetente myndighet.

Artikkel 25

Dokumenter

1. En søknad om anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i artikkel 23 eller 24 skal ledsages av følgende:
 - a) avgjørelsens fullstendige tekst,
 - b) et dokument som slår fast at avgjørelsen er tvangskraftig i opphavsstaten, og, dersom avgjørelsen er truffet av en administrativ myndighet, et dokument som slår fast at vilkårene i artikkel 19 nr. 3 er oppfylt, med mindre den aktuelle stat i samsvar med artikkel 57 har spesifisert at avgjørelser truffet av dens administrative organer alltid oppfyller disse vilkår,
 - c) dersom saksøkte ikke møtte fram og ikke var representert under behandlingen av saken i opphavsstaten, ett eller flere dokumenter som viser, alt etter omstendighetene, enten at saksøkte har blitt behørig varslet om behandlingen av saken og gitt anledning til å uttale seg, eller at saksøkte har blitt behørig varslet om avgjørelsen og har fått anledning til å bestride eller påklage avgjørelsen på faktisk og rettslig grunnlag,
 - d) når det er nødvendig, et dokument som viser eventuelt gjeldsbeløp og hvilken dato beløpet ble beregnet,
 - e) når det er nødvendig, i forbindelse med en avgjørelse som inneholder bestemmelse om automatisk justering ved indeksregulering, et dokument som gir den informasjon som er nødvendig for å foreta korrekte beregninger,
 - f) når det er nødvendig, dokumentasjon som

- the extent to which the applicant received free legal assistance in the State of origin.
2. Upon a challenge or appeal under Article 23(7) c) or upon request by the competent authority in the State addressed, a complete copy of the document concerned, certified by the competent authority in the State of origin, shall be provided promptly –
 - a) by the Central Authority of the requesting State, where the application has been made in accordance with Chapter III;
 - b) by the applicant, where the request has been made directly to a competent authority of the State addressed.
 3. A Contracting State may specify in accordance with Article 57 –
 - a) that a complete copy of the decision certified by the competent authority in the State of origin must accompany the application;
 - b) circumstances in which it will accept, in lieu of a complete text of the decision, an abstract or extract of the decision drawn up by the competent authority of the State of origin, which may be made in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law; or
 - c) that it does not require a document stating that the requirements of Article 19(3) are met.
- viser i hvilken grad søkeren mottok fri retts-
hjelp i opphavsstaten.
2. Ved klage eller anke som nevnt i artikkel 23 nr. 7 bokstav c), eller etter anmodning fra den kompetente myndigheten i den anmodede stat, skal et fullstendig eksemplar av angjeldende dokument, attestert av den kompetente myndigheten i opphavsstaten, umiddelbart framskaffes:
 - a) av den anmodende stats sentralmyndighet, når søknaden er blitt fremmet i samsvar med kapittel III,
 - b) av søker, når anmodningen er rettet direkte til en kompetent myndighet i den anmodede stat.
 3. En kontraherende stat kan spesifisere i samsvar med artikkel 57:
 - a) at en fullstendig kopi av avgjørelsen, attestert av den kompetente myndighet i opphavsstaten, må ledsage søknaden,
 - b) i hvilke tilfeller den i stedet for avgjørelsens fullstendige tekst vil akseptere en oppsummering eller et utdrag av avgjørelsen nedtegnet av kompetent myndighet i opphavsstaten, hvilket i tilfelle kan gjøres på det skjema som er anbefalt og publisert av Haag-konferansen for internasjonal privatrett, eller
 - c) at den ikke krever et dokument som fastslår at vilkårene i artikkel 19 nr. 3 er oppfylt.

*Article 26***Procedure on an application for recognition**

This Chapter shall apply *mutatis mutandis* to an application for recognition of a decision, save that the requirement of enforceability is replaced by the requirement that the decision has effect in the State of origin.

*Article 27***Findings of fact**

Any competent authority of the State addressed shall be bound by the findings of fact on which the authority of the State of origin based its jurisdiction.

*Article 28***No review of the merits**

There shall be no review by any competent authority of the State addressed of the merits of a decision.

*Artikkel 26***Behandlingen av en søknad om anerkjennelse**

Dette kapittel får, så langt det passer, anvendelse på en søknad om anerkjennelse av en avgjørelse, med unntak av at vilkåret om tvangskraft skal erstattes med et vilkår om at avgjørelsen er gyldig i opphavsstaten.

*Artikkel 27***Fakta**

En kompetent myndighet i den anmodede stat er bundet av de faktiske omstendigheter som myndigheten i opphavsstaten har fastslått som grunnlag for sin kompetanse.

*Artikkel 28***Ingen prøving av de faktiske forhold**

En kompetent myndighet i den anmodede stat kan ikke underkaste avgjørelsen noen prøving når det gjelder dens saklige innhold.

Article 29

Physical presence of the child or the applicant not required

The physical presence of the child or the applicant shall not be required in any proceedings in the State addressed under this Chapter.

Article 30

Maintenance arrangements

1. A maintenance arrangement made in a Contracting State shall be entitled to recognition and enforcement as a decision under this Chapter provided that it is enforceable as a decision in the State of origin.
2. For the purpose of Article 10(1) *a)* and *b)* and (2) *a)*, the term «decision» includes a maintenance arrangement.
3. An application for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall be accompanied by the following –
 - a) a complete text of the maintenance arrangement; and
 - b) a document stating that the particular maintenance arrangement is enforceable as a decision in the State of origin.
4. Recognition and enforcement of a maintenance arrangement may be refused if –
 - a) the recognition and enforcement is manifestly incompatible with the public policy of the State addressed;
 - b) the maintenance arrangement was obtained by fraud or falsification;
 - c) the maintenance arrangement is incompatible with a decision rendered between the same parties and having the same purpose, either in the State addressed or in another State, provided that this latter decision fulfils the conditions necessary for its recognition and enforcement in the State addressed.
5. The provisions of this Chapter, with the exception of Articles 20, 22, 23(7) and 25(1) and (3), shall apply *mutatis mutandis* to the recognition and enforcement of a maintenance arrangement save that –
 - a) a declaration or registration in accordance with Article 23(2) and (3) may be refused only on the ground set out in paragraph 4 *a)*;
 - b) a challenge or appeal as referred to in Article 23(6) may be founded only on the following –

Artikkel 29

Barnets eller søkers fysiske tilstedeværelse

Det skal ikke kreves at barnet eller søker fysisk skal være til stede under behandlingen i den anmodede stat, som er nevnt i dette kapittel.

Artikkel 30

Bidragsavtaler

1. En bidragsavtale inngått i en kontraherende stat skal kunne anerkjennes og fullbyrdes som en avgjørelse som nevnt i dette kapittel, forutsatt at avtalen er tvangskraftig som en avgjørelse i opphavsstaten.
2. Med hensyn til artikkel 10 nr. 1 bokstavene a) og b) og nr. 2 bokstav a) inkluderes bidragsavtaler i begrepet «avgjørelse».
3. En søknad om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale skal ledsages av følgende:
 - a) bidragsavtalens fullstendige tekst, og
 - b) et dokument som fastslår at den konkrete avtale er tvangskraftig som en avgjørelse i opphavsstaten.
4. Anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale kan nektes dersom:
 - a) anerkjennelse og fullbyrding åpenbart er i strid med rettsordenen i den anmodede stat,
 - b) bidragsavtalen er oppnådd ved bedrageri eller forfalskning,
 - c) bidragsavtalen er uforenlig med en avgjørelse truffet mellom de samme parter og med samme formål, enten i den anmodede stat eller i en annen stat, forutsatt at sistnevnte avgjørelse oppfyller de nødvendige vilkår for å bli anerkjent og fullbyrdet i den anmodede stat.
5. Bestemmelsene i dette kapittel, med unntak av artiklene 20, 22, 23 nr. 7 og 25 nr. 1 og nr. 3 får, så langt de passer, anvendelse på bidragsavtaler, med unntak av at:
 - a) en erklæring eller registrering i samsvar med artikkel 23 nr. 2 og 3 kun kan nektes ut fra de grunner som er angitt i nr. 4 a), og
 - b) en klage eller anke som nevnt i artikkel 23 nr. 6 kun kan baseres på følgende:

- i. the grounds for refusing recognition and enforcement set out in paragraph 4;
 - ii. the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with paragraph 3;
 - c) as regards the procedure under Article 24 (4), the competent authority may review of its own motion the ground for refusing recognition and enforcement set out in paragraph 4 *a*) of this Article. It may review all grounds listed in paragraph 4 of this Article and the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with paragraph 3 if raised by the respondent or if concerns relating to those grounds arise from the face of those documents.
6. Proceedings for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall be suspended if a challenge concerning the arrangement is pending before a competent authority of a Contracting State.
 7. A State may declare, in accordance with Article 63, that applications for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall only be made through Central Authorities.
 8. A Contracting State may, in accordance with Article 62, reserve the right not to recognise and enforce a maintenance arrangement.
- i. de grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i nr. 4,
 - ii. autentisiteten eller integriteten til et dokument oversendt i samsvar med nr. 3.
 - c) med hensyn til fremgangsmåten som nevnt i artikkel 24 nr. 4, kan den kompetente myndighet på eget initiativ ta opp de grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding som er nevnt i nr. 4 bokstav a) i denne artikkel. Den kan etterprøve ethvert forhold nevnt i nr. 4 i denne artikkel, samt autentisiteten eller integriteten til ethvert dokument sendt i samsvar med nr. 3, forutsatt at saksøkte krever dette eller at dokumentene i seg selv gir opphav til tvil rundt disse forhold.
6. Behandling av en sak om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale skal suspenderes dersom en klage som gjelder avtalen verserer for en kompetent myndighet i en kontraherende stat.
 7. En stat kan i samsvar med artikkel 63 erklære at søknader om anerkjennelse og fullbyrding av en bidragsavtale kun kan framsettes via sentralmyndigheter.
 8. En kontraherende stat kan i samsvar med i artikkel 62 forbeholde seg rett til ikke å anerkjenne og fullbyrde en bidragsavtale.

Article 31

Decisions produced by the combined effect of provisional and confirmation orders

Where a decision is produced by the combined effect of a provisional order made in one State and an order by an authority in another State («the confirming State») confirming the provisional order –

- a) each of those States shall be deemed for the purposes of this Chapter to be a State of origin;
- b) the requirements of Article 22 *e*) shall be met if the respondent had proper notice of the proceedings in the confirming State and an opportunity to oppose the confirmation of the provisional order;
- c) the requirement of Article 20(6) that a decision be enforceable in the State of origin shall be met if the decision is enforceable in the confirming State; and
- d) Article 18 shall not prevent proceedings for the modification of the decision being commenced in either State.

Artikkel 31

Avgjørelser kommet i stand ved en kombinasjon av midlertidige og bekreftende avgjørelser

Når en avgjørelse er kommet i stand ved kombinasjon av en midlertidig avgjørelse truffet i én stat og en avgjørelse som bekrefter den midlertidige avgjørelsen truffet av en myndighet i en annen stat (den bekreftende stat) skal:

- a) hver av disse stater i forhold til dette kapittel anses å være opphavsstaten,
- b) vilkårene i artikkel 22 bokstav e) anses oppfylt dersom saksøkte har blitt tilbørlig varslet om behandling av saken i den bekreftende stat og har fått anledning til å imøtegå bekræftelsen av den midlertidige avgjørelse,
- c) vilkårene i artikkel 20 nr. 6 om at en avgjørelse skal være tvangskraftig i opphavsstaten anses oppfylt dersom avgjørelsen er tvangskraftig i den bekreftende stat, og
- d) artikkel 18 ikke være til hinder for at det reises sak for å få avgjørelsen endret i noen av disse stater.

*Chapter VI***Enforcement by the state addressed***Article 32***Enforcement under internal law**

1. Subject to the provisions of this Chapter, enforcement shall take place in accordance with the law of the State addressed.
2. Enforcement shall be prompt.
3. In the case of applications through Central Authorities, where a decision has been declared enforceable or registered for enforcement under Chapter V, enforcement shall proceed without the need for further action by the applicant.
4. Effect shall be given to any rules applicable in the State of origin of the decision relating to the duration of the maintenance obligation.
5. Any limitation on the period for which arrears may be enforced shall be determined either by the law of the State of origin of the decision or by the law of the State addressed, whichever provides for the longer limitation period.

*Article 33***Non-discrimination**

The State addressed shall provide at least the same range of enforcement methods for cases under the Convention as are available in domestic cases.

*Article 34***Enforcement measures**

1. Contracting States shall make available in internal law effective measures to enforce decisions under this Convention.
2. Such measures may include –
 - a) wage withholding;
 - b) garnishment from bank accounts and other sources;
 - c) deductions from social security payments;
 - d) lien on or forced sale of property;
 - e) tax refund withholding;
 - f) withholding or attachment of pension benefits;
 - g) credit bureau reporting;
 - h) denial, suspension or revocation of various licenses (for example, driving licenses);
 - i) the use of mediation, conciliation or similar processes to bring about voluntary compliance.

*Kapittel VI***Innkreving som foretas av den anmodede stat***Artikkel 32***Innkreving etter nasjonal lovgivning**

1. Med mindre annet følger av bestemmelsene i dette kapittel, skal innkreving skje i samsvar med den anmodede stats lovgivning.
2. Innkreving skal skje uten ugrunnet opphold.
3. Med hensyn til søknader via sentralmyndigheter, når en avgjørelse har blitt erklært tvangskraftig eller er registrert for fullbyrding som nevnt i kapittel V, skal innkreving iverksettes uten at det er nødvendig med ytterligere handling fra søkeren.
4. Når det gjelder underholdspliktens varighet, skal opphavsstatens regler legges til grunn.
5. Foreldelse av gjeldsterminer skal avgjøres enten etter lovgivningen i opphavsstaten eller etter lovgivningen i den anmodede stat, avhengig av hvilken stat som gir lengst foreldelsesfrist.

*Artikkel 33***Ikke-diskriminering**

Den anmodede stat skal stille til rådighet minst det samme utvalg innkrevningsmetoder for saker etter konvensjonen, som i nasjonale saker.

*Artikkel 34***Tvangsmidler**

1. Kontraherende stater skal etablere effektive tvangsmidler i nasjonal lov for å tvangsfullbyrde avgjørelser etter denne konvensjon.
2. Slike tvangsmidler kan omfatte:
 - a) trekk i lønn,
 - b) beslag i bankkonti eller andre kilder,
 - c) trekk i trygdeytelser,
 - d) pant i eller tvangssalg av eiendom,
 - e) motregning i overskytende skatt,
 - f) trekk eller utlegg i pensjonsytelser,
 - g) rapportering til kredittbyråer,
 - h) avslag på, suspensjon eller tilbakekalling av diverse lisenser (for eksempel førerkort),
 - i) bruk av megling, forlik eller lignende prosesser for å oppnå frivillig oppfyllelse.

*Article 35***Transfer of funds**

1. Contracting States are encouraged to promote, including by means of international agreements, the use of the most cost-effective and efficient methods available to transfer funds payable as maintenance.
2. A Contracting State, under whose law the transfer of funds is restricted, shall accord the highest priority to the transfer of funds payable under this Convention.

*Chapter VII***Public Bodies***Article 36***Public bodies as applicants**

1. For the purposes of applications for recognition and enforcement under Article 10(1) a) and b) and cases covered by Article 20(4), «creditor» includes a public body acting in place of an individual to whom maintenance is owed or one to which reimbursement is owed for benefits provided in place of maintenance.
2. The right of a public body to act in place of an individual to whom maintenance is owed or to seek reimbursement of benefits provided to the creditor in place of maintenance shall be governed by the law to which the body is subject.
3. A public body may seek recognition or claim enforcement of –
 - a) a decision rendered against a debtor on the application of a public body which claims payment of benefits provided in place of maintenance;
 - b) a decision rendered between a creditor and debtor to the extent of the benefits provided to the creditor in place of maintenance.
1. The public body seeking recognition or claiming enforcement of a decision shall upon request furnish any document necessary to establish its right under paragraph 2 and that benefits have been provided to the creditor.

*Artikkel 35***Overføring av penger**

1. Kontraherende stater oppfordres til å fremme, inkludert ved hjelp av internasjonale avtaler, bruk av de mest kostnadseffektive og hensiktsmessige metoder for å overføre midler som skal betales som underholdsbidrag.
2. En kontraherende stat hvis lovgivning begrenser pengeoverføringer, skal gi høyeste prioritet for overføring av penger etter denne konvensjon.

*Kapittel VII***Offentlige organer***Artikkel 36***Offentlige organer som søkere**

1. Med hensyn til søknader om anerkjennelse og fullbyrding som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstaven a) og b), samt saker som omfattes av artikkel 20 nr. 4, skal «kreditor» inkludere offentlige organer som handler på vegne av en person det skyldes bidrag til eller som har krav på refusjon for ytelser som er gitt i stedet for underholdsbidrag.
2. Et offentlig organs rett til å handle på vegne av et individ det skyldes underholdsbidrag til eller til å søke refusjon for ytelser som er gitt til kreditor i stedet for underholdsbidrag, skal reguleres av den lovgivning det offentlige organ er underlagt.
3. Et offentlig organ kan søke anerkjennelse eller kreve fullbyrding av:
 - a) en avgjørelse truffet mot en debitor etter søknad fra en offentlig myndighet som krever betaling for ytelser gitt i stedet for underholdsbidrag,
 - b) en avgjørelse truffet mellom en kreditor og en debitor, i den utstrekning ytelsene er gitt kreditor i stedet for underholdsbidrag.
4. Et offentlig organ som begjærer anerkjennelse eller fullbyrding av en avgjørelse skal etter anmodning framlegge slike dokumenter som trengs for å fastslå dets rett som nevnt i nr. 2 og at ytelser er tilstått kreditor.

*Chapter VIII***General provisions***Article 37***Direct requests to competent authorities**

1. The Convention shall not exclude the possibility of recourse to such procedures as may be available under the internal law of a Contracting State allowing a person (an applicant) to seize directly a competent authority of that State in a matter governed by the Convention including, subject to Article 18, for the purpose of having a maintenance decision established or modified.
2. Articles 14(5) and 17 *b*) and the provisions of Chapters V, VI, VII and this Chapter, with the exception of Articles 40(2), 42, 43(3), 44(3), 45 and 55, shall apply in relation to a request for recognition and enforcement made directly to a competent authority in a Contracting State.
3. For the purpose of paragraph 2, Article 2(1) *a*) shall apply to a decision granting maintenance to a vulnerable person over the age specified in that sub-paragraph where such decision was rendered before the person reached that age and provided for maintenance beyond that age by reason of the impairment.

*Article 38***Protection of personal data**

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

*Article 39***Confidentiality**

Any authority processing information shall ensure its confidentiality in accordance with the law of its State.

*Article 40***Non-disclosure of information**

1. An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person.

*Kapittel VIII***Generelle bestemmelser***Artikkel 37***Direkte søknader til kompetente myndigheter**

1. Konvensjonen skal ikke utelukke muligheter for å benytte seg av prosedyrer som kan være tilgjengelige etter nasjonal lovgivning i en kontraherende stat og som tillater en person (en søker) å gå direkte til en kompetent myndighet i den stat når det gjelder forhold omfattet av konvensjonen, inkludert også, med mindre annet følger av artikkel 18, med sikte på å få etablert eller endret en avgjørelse om underholdsbidrag.
2. Artiklene 14 nr. 5 og 17 bokstav b), samt bestemmelsene i kapitlene V, VI, VII og dette kapittel, med unntak av artiklene 40 nr. 2, 42, 43 nr. 3, 44 nr. 3, 45 og 55, får anvendelse på en anmodning om anerkjennelse og fullbyrding framsett direkte for en kompetent myndighet i en kontraherende stat.
3. I forhold til nr. 2, får artikkel 2 nr. 1 bokstav a) anvendelse på en avgjørelse som tilstår underholdsbidrag til en sårbar person som er over den alder som er spesifisert i nevnte bestemmelse, hvor slik avgjørelse ble truffet før personen nådde den alder og sørget for underholdsbidrag utover den alder på grunn av funksjonshemmingen.

*Artikkel 38***Beskyttelse av personlige opplysninger**

Personopplysninger innhentet eller oversendt etter denne konvensjon skal kun benyttes til de formål de ble innhentet eller oversendt for.

*Artikkel 39***Taushetsplikt**

Enhver myndighet som behandler informasjon skal sørge for at taushetsplikt overholdes i samsvar med lovgivningen i egen stat.

*Artikkel 40***Tilbakeholdelse av informasjon**

1. En myndighet skal ikke avsløre eller bekrefte informasjon innhentet eller sendt ved anvendelse av denne konvensjon, dersom den kommer til at dette ville sette en persons helse, sikkerhet eller frihet i fare.

2. A determination to this effect made by one Central Authority shall be taken into account by another Central Authority, in particular in cases of family violence.
3. Nothing in this Article shall impede the gathering and transmitting of information by and between authorities in so far as necessary to carry out the obligations under the Convention.

*Article 41***No legalisation**

No legalisation or similar formality may be required in the context of this Convention.

*Article 42***Power of attorney**

The Central Authority of the requested State may require a power of attorney from the applicant only if it acts on his or her behalf in judicial proceedings or before other authorities, or in order to designate a representative so to act.

*Article 43***Recovery of costs**

1. Recovery of any costs incurred in the application of this Convention shall not take precedence over the recovery of maintenance.
2. A State may recover costs from an unsuccessful party.
3. For the purposes of an application under Article 10(1) *b*) to recover costs from an unsuccessful party in accordance with paragraph 2, the term «creditor» in Article 10(1) shall include a State.
4. This Article shall be without prejudice to Article 8.

*Article 44***Language requirements**

1. Any application and related documents shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into an official language of the requested State or another language which the requested State has indicated, by way of declaration in accordance with Article 63, it will accept, unless the competent authority of that State dispenses with translation.
2. A Contracting State which has more than one official language and cannot, for reasons of internal law, accept for the whole of its territory documents in one of those languages shall, by

2. En avgjørelse om dette fattet av én sentralmyndighet skal tas hensyn til også av en annen sentralmyndighet, særlig i saker med familievold.
3. Ikke noe i denne artikkel skal hindre innsamling og oversendelse av informasjon av og mellom myndigheter så langt det er nødvendig for å gjennomføre forpliktelsene etter denne konvensjon.

*Artikkel 41***Ingen krav om legalisering**

Legalisering eller liknende formalitet kan ikke kreves i sammenheng med denne konvensjon.

*Artikkel 42***Fullmakt**

Den anmodede stats sentralmyndighet kan kun kreve en fullmakt fra søkeren dersom den opptrer på hans eller hennes vegne i judisielle prosesser eller overfor andre myndigheter, eller for å kunne utpeke en representant til å ivareta slike oppgaver.

*Artikkel 43***Dekning av kostnader**

1. Dekning av kostnader som påløper i forbindelse med anvendelse av denne konvensjon, skal ikke prioriteres foran dekning av underhold.
2. En stat kan kreve at en tapende part dekker kostnader.
3. Med hensyn til en søknad som nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstav b) om dekning av kostnader fra en tapende part i samsvar med nr. 2, skal ordet «kreditor» i artikkel 10 nr. 1 omfatte en stat.
4. Denne artikkel har ingen innvirkning på reglene i artikkel 8.

*Artikkel 44***Språkkrav**

1. Enhver søknad og tilhørende dokumenter skal være på originalspråket og ledsages av en oversettelse til den anmodede stats offisielle språk eller til et annet språk som den anmodede stat har gitt anvisning på at den vil godta ved erklæring i samsvar med artikkel 63, med mindre den kompetente myndighet i den anmodede stat gir avkall på oversettelse.
2. En kontraherende stat som har mer enn ett offisielt språk og som på grunn av nasjonal lov ikke kan akseptere dokumenter på ett av de nevnte språkene med virkning for hele territoriet, skal

declaration in accordance with Article 63, specify the language in which such documents or translations thereof shall be drawn up for submission in the specified parts of its territory.

3. Unless otherwise agreed by the Central Authorities, any other communications between such Authorities shall be in an official language of the requested State or in either English or French. However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 62, object to the use of either English or French.

Article 45

Means and costs of translation

1. In the case of applications under Chapter III, the Central Authorities may agree in an individual case or generally that the translation into an official language of the requested State may be made in the requested State from the original language or from any other agreed language. If there is no agreement and it is not possible for the requesting Central Authority to comply with the requirements of Article 44(1) and (2), then the application and related documents may be transmitted with translation into English or French for further translation into an official language of the requested State.
2. The cost of translation arising from the application of paragraph 1 shall be borne by the requesting State unless otherwise agreed by Central Authorities of the States concerned.
3. Notwithstanding Article 8, the requesting Central Authority may charge an applicant for the costs of translation of an application and related documents, except in so far as those costs may be covered by its system of legal assistance.

Article 46

Non-unified legal systems – interpretation

1. In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units –
 - a) any reference to the law or procedure of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the law or procedure in force in the relevant territorial unit ;

ved erklæring i samsvar med artikkel 63 spesifisere det språk som slike dokumenter eller oversettelsen av dem skal utformes på, med henblikk på oversendelse til de enkelte deler av territoriet.

3. Dersom ikke annet er avtalt mellom sentralmyndighetene, skal all annen korrespondanse mellom slike myndigheter være på den anmodede stats offisielle språk eller på engelsk eller fransk. En kontraherende stat kan imidlertid, ved å ta forbehold i samsvar med artikkel 62, motsette seg bruk av enten engelsk eller fransk.

Artikkel 45

Framgangsmåte og kostnader for oversettelser

1. Når det gjelder søknader som nevnt i kapittel III, kan sentralmyndighetene avtale i en individuell sak eller generelt at oversettelse til et av den anmodede stats offisielle språk kan gjøres i den anmodede stat fra originalspråket eller fra ethvert annet språk man er blitt enige om. Hvis enighet ikke kan oppnås, og det ikke er mulig for den anmodende sentralmyndighet å oppfylle vilkårene i artikkel 44 nr. 1 og 2, kan søknaden og tilhørende dokumenter oversettes til engelsk eller fransk for videre oversettelse til et av den anmodede stats offisielle språk.
2. Oversettelseskostnader som oppstår ved anvendelse av nr. 1 skal bæres av den anmodende stat dersom ikke annet er avtalt mellom sentralmyndighetene i de involverte stater.
3. Uten hensyn til artikkel 8, kan den anmodende stats sentralmyndighet kreve at en søker dekker oversettelsen av søknaden og tilhørende dokumenter, unntatt i den utstrekning disse kostnader kan dekkes gjennom statens regler om fri rettshjelp.

Artikkel 46

Stater med flere rettssystemer – fortolkning

1. Når det gjelder en stat hvor to eller flere rettssystemer eller rettsregler anvendes i forskjellige territoriale enheter, og disse rettssystemer regulerer spørsmål behandlet i denne konvensjon, skal:
 - a) henvisning til statens lovgivning eller saksbehandlingsregler anses for å gjelde, så langt det passer, lovgivning eller saksbehandlingsregler i den relevante territoriale enhet,

- b) any reference to a decision established, recognised and enforced, enforced or modified in that State shall be construed as referring, where appropriate, to a decision established, recognised and enforced, enforced or modified in the relevant territorial unit;
 - c) any reference to a judicial or administrative authority in that State shall be construed as referring, where appropriate, to a judicial or administrative authority in the relevant territorial unit;
 - d) any reference to competent authorities, public bodies, and other bodies of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring, where appropriate, to those authorised to act in the relevant territorial unit;
 - e) any reference to residence or habitual residence in that State shall be construed as referring, where appropriate, to residence or habitual residence in the relevant territorial unit;
 - f) any reference to location of assets in that State shall be construed as referring, where appropriate, to the location of assets in the relevant territorial unit;
 - g) any reference to a reciprocity arrangement in force in a State shall be construed as referring, where appropriate, to a reciprocity arrangement in force in the relevant territorial unit;
 - h) any reference to free legal assistance in that State shall be construed as referring, where appropriate, to free legal assistance in the relevant territorial unit;
 - i) any reference to a maintenance arrangement made in a State shall be construed as referring, where appropriate, to a maintenance arrangement made in the relevant territorial unit;
 - j) any reference to recovery of costs by a State shall be construed as referring, where appropriate, to the recovery of costs by the relevant territorial unit.
2. This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.
- b) henvisning til en avgjørelse etablert, anerkjent, anerkjent og fullbyrdet, fullbyrdet eller endret i staten, anses for å gjelde, der det er aktuelt, en avgjørelse etablert, anerkjent, anerkjent og fullbyrdet, fullbyrdet eller endret i den relevante territoriale enhet,
 - c) henvisning til statens judisielle eller administrative myndighet anses for å gjelde, så langt det passer, en judisiell eller administrativ myndighet i den relevante territoriale enhet,
 - d) henvisning til statens kompetente myndigheter, offentlige organer og andre myndigheter, andre enn sentralmyndighetene, anses for å gjelde, så langt det passer, de myndigheter som er kompetente i den relevante territoriale enhet,
 - e) henvisning til bosted eller vanlig bosted i staten, anses for å gjelde, så langt det passer, til bosted eller vanlig bosted i den relevante territoriale enhet,
 - f) skal enhver henvisning til lokalisering av eiendeler i staten tolkes som å henvise, så langt det passer, til lokalisering av eiendeler i den relevante territoriale enhet,
 - g) skal enhver henvisning til en gjensidig overenskomst som gjelder staten tolkes som å henvise, så langt det passer, til en gjensidig overenskomst som gjelder i den relevante territoriale enhet,
 - h) skal enhver henvisning til fri rettshjelp i staten tolkes som å henvise, så langt det passer, til fri rettshjelp i den relevante territoriale enhet,
 - i) skal enhver henvisning til en bidragsavtale inngått i staten tolkes som å henvise, så langt det passer, til en bidragsavtale inngått i den relevante territoriale enhet,
 - j) skal enhver henvisning til kostnadsdekning for staten tolkes som å henvise, så langt det passer, til kostnadsdekning for den relevante territoriale enhet.
2. Denne artikkel gjelder ikke for en organisasjon for regional økonomisk integrasjon.

*Article 47***Non-unified legal systems – substantive rules**

1. A Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to apply this Convention to

*Artikkel 47***Stater med flere rettssystemer – materielle bestemmelser**

1. En kontraherende stat med to eller flere territoriale enheter der ulike rettssystemer anvendes, skal ikke være bundet til å anvende denne kon-

situations which involve solely such different territorial units.

2. A competent authority in a territorial unit of a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to recognise or enforce a decision from another Contracting State solely because the decision has been recognised or enforced in another territorial unit of the same Contracting State under this Convention.
3. This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 48

Co-ordination with prior Hague Maintenance Conventions

In relations between the Contracting States, this Convention replaces, subject to Article 56(2), the *Hague Convention of 2 October 1973 on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations* and the Hague Convention of 15 April 1958 concerning the recognition and enforcement of decisions relating to maintenance obligations towards children in so far as their scope of application as between such States coincides with the scope of application of this Convention.

Article 49

Co-ordination with the 1956 New York Convention

In relations between the Contracting States, this Convention replaces the United Nations Convention on the Recovery Abroad of Maintenance of 20 June 1956, in so far as its scope of application as between such States coincides with the scope of application of this Convention.

Article 50

Relationship with prior Hague Conventions on service of documents and taking of evidence

This Convention does not affect the Hague Convention of 1 March 1954 on civil procedure, the *Hague Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters* and the *Hague Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters*.

vensjon i tilfeller som kun involverer slike territoriale enheter.

2. En kompetent myndighet i en territorial enhet i en kontraherende stat med to eller flere territoriale enheter hvor ulike rettssystemer anvendes, skal ikke være bundet til å anerkjenne eller fullbyrde en avgjørelse fra en annen kontraherende stat utelukkende fordi avgjørelsen er blitt anerkjent eller fullbyrdet i en annen territorial enhet i samme kontraherende stat etter denne konvensjon.
3. Denne artikkel gjelder ikke for en organisasjon for regional økonomisk integrasjon.

Artikkel 48

Koordinering med tidligere Haag-konvensjoner om underholdsbidrag

Med mindre annet følger av artikkel 56 nr. 2 erstatter denne konvensjon, i forholdet mellom kontraherende stater, Haag-konvensjonen av 2. oktober 1973 om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser om underholdsbidrag og Haag-konvensjonen av 15. april 1958 om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser om underholdsbidrag til barn, i den utstrekning deres anvendelsesområder mellom slike stater faller sammen med anvendelsesområdet for denne konvensjon.

Artikkel 49

Koordinering med New York-konvensjonen av 1956

I forholdet mellom kontraherende stater erstatter denne konvensjon De forente nasjoners Konvensjon om inndriving av underholdsbidrag i utlandet av 20. juni 1956, i den utstrekning dens anvendelsesområde mellom slike stater faller sammen med anvendelsesområdet for denne konvensjon.

Artikkel 50

Forholdet til tidligere Haag-konvensjoner om forkynning av dokumenter og om bevisopptak

Denne konvensjon påvirker ikke Haag-konvensjonen av 1. mars 1954 om den sivile prosess, Haag-konvensjonen av 15. november 1965 om forkynning i utlandet av rettslige og utenrettslige dokumenter på sivil- og handelsrettens område og Haag-konvensjonen av 18. mars 1970 om bevisopptak i utlandet på sivil- og handelsrettens område.

*Article 51***Co-ordination of instruments and supplementary agreements**

1. This Convention does not affect any international instrument concluded before this Convention to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by this Convention.
2. Any Contracting State may conclude with one or more Contracting States agreements, which contain provisions on matters governed by the Convention, with a view to improving the application of the Convention between or among themselves, provided that such agreements are consistent with the objects and purpose of the Convention and do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of the Convention. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.
3. Paragraphs 1 and 2 shall also apply to reciprocity arrangements and to uniform laws based on special ties between the States concerned.
4. This Convention shall not affect the application of instruments of a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to this Convention, adopted after the conclusion of the Convention, on matters governed by the Convention provided that such instruments do not affect, in the relationship of Member States of the Regional Economic Integration Organisation with other Contracting States, the application of the provisions of the Convention. As concerns the recognition or enforcement of decisions as between Member States of the Regional Economic Integration Organisation, the Convention shall not affect the rules of the Regional Economic Integration Organisation, whether adopted before or after the conclusion of the Convention.

*Article 52***Most effective rule**

1. This Convention shall not prevent the application of an agreement, arrangement or international instrument in force between the requesting State and the requested State, or a reciprocity arrangement in force in the requested State that provides for –
 - a) broader bases for recognition of maintenance

*Artikkel 51***Koordinering av instrumenter og supplerende avtaler**

1. Denne konvensjon påvirker intet internasjonalt instrument inngått før denne konvensjon som kontraherende stater er part i og som inneholder bestemmelser om forhold som reguleres i denne konvensjon.
2. Enhver kontraherende stat kan inngå, med en eller flere kontraherende stater, avtaler som inneholder bestemmelser om forhold som reguleres i denne konvensjon, med det formål å forbedre anvendelsen av konvensjonen seg i mellom, forutsatt at slike avtaler er i overensstemmelse med konvensjonens formål og hensikt og ikke påvirker anvendelsen av bestemmelsene i konvensjonen mellom slike stater og andre kontraherende stater. De stater som har inngått slik avtale, skal sende et eksemplar til konvensjonens depositar.
3. Nr. 1 og 2 kommer også til anvendelse på gjensidighetsavtaler og på likt utformede lover basert på spesielle bånd mellom de angjeldende stater.
4. Denne konvensjon skal ikke påvirke anvendelsen av instrumenter for en organisasjon for regional økonomisk integrasjon som har ratifisert konvensjonen, vedtatt etter inngåelsen av konvensjonen som gjelder forhold som reguleres i konvensjonen, forutsatt at slike instrumenter ikke påvirker anvendelsen av konvensjonens bestemmelser mellom slike stater og andre kontraherende stater. Når det gjelder anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser mellom kontraherende stater innenfor organisasjonen for regional økonomisk integrasjon, skal denne konvensjon ikke påvirke reglene i organisasjonen for regional økonomisk integrasjon, uansett om de er vedtatt før eller etter inngåelsen av denne konvensjon.

*Artikkel 52***Mest formålstjenlige regel gjelder**

1. Denne konvensjon skal ikke hindre anvendelsen av en avtale, ordning eller internasjonalt instrument som er i kraft mellom den anmodende og den anmodede stat, eller en gjensidighetsavtale som er i kraft i den anmodede stat, som medfører:
 - a) et bredere grunnlag for anerkjennelse av avgjørelser om underholdsbidrag, men mind-

- ce decisions, without prejudice to Article 22 f) of the Convention;
- b) simplified, more expeditious procedures on an application for recognition or recognition and enforcement of maintenance decisions;
 - c) more beneficial legal assistance than that provided for under Articles 14 to 17; or
 - d) procedures permitting an applicant from a requesting State to make a request directly to the Central Authority of the requested State.
2. This Convention shall not prevent the application of a law in force in the requested State that provides for more effective rules as referred to in paragraph 1 a) to c). However, as regards simplified, more expeditious procedures referred to in paragraph 1 b), they must be compatible with the protection offered to the parties under Articles 23 and 24, in particular as regards the rights of the parties to be duly notified of the proceedings and be given adequate opportunity to be heard and as regards the effects of any challenge or appeal.
- re annet følger av konvensjonens artikkel 22 bokstav f),
- b) forenklet og raskere behandling av en søknad om anerkjennelse eller anerkjennelse og fullbyrdning av avgjørelser om underholdsbidrag,
 - c) mer fordelaktig rettshjelp enn det som følger av artiklene 14 til 17, eller
 - d) prosedyrer som tillater en søker fra den anmodende stat å rette en anmodning direkte til den anmodede stats sentralmyndighet.
2. Denne konvensjon skal ikke hindre anvendelse av en lov som er i kraft i den anmodede stat som medfører mer effektive regler som nevnt i nr. 1 bokstavene a) til c). Når det gjelder forenklete og raskere prosedyrer som nevnt i nr. 1 bokstav b), må de imidlertid være i overensstemmelse med beskyttelsen som tilbys partene etter artiklene 23 og 24, særlig når det gjelder partenes rett til å bli behørig varslet om saken og gitt tilstrekkelig mulighet til å bli hørt og når det gjelder virkningene av innsigelse eller anke.

*Article 53***Uniform interpretation**

In the interpretation of this Convention, regard shall be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application.

*Artikkel 53***Ensartet tolkning**

Ved tolkning av denne konvensjon skal det tas hensyn til dens internasjonale karakter og til behovet for å fremme en ensartet anvendelse av den.

*Article 54***Review of practical operation of the Convention**

1. The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convene a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention and to encourage the development of good practices under the Convention.
2. For the purpose of such review, Contracting States shall co-operate with the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law in the gathering of information, including statistics and case law, concerning the practical operation of the Convention.

*Artikkel 54***Evaluering av praktisk gjennomføring av konvensjonen**

1. Generalsekretæren for Haag-konferansen for internasjonal privatrett skal med jevne mellomrom innkalle til særskilt sesjon for å evaluere den praktiske gjennomføring av konvensjonen og fremme utvikling av gode rutiner ved bruk av konvensjonen.
2. Med henblikk på slik evaluering, skal de kontraherende stater samarbeide med Det permanente byrået for Haag-konferansen for internasjonal privatrett i forbindelse med innsamling av informasjon, inkludert statistikk og rettspraksis, om den praktiske gjennomføring av konvensjonen.

*Article 55***Amendment of forms**

1. The forms annexed to this Convention may be amended by a decision of a Special Commission

*Artikkel 55***Endring av blanketter**

1. Blankettene som er vedlagt denne konvensjon kan endres etter avgjørelse i en særskilt sesjon

convened by the Secretary General of the Hague Conference on Private International Law to which all Contracting States and all Members shall be invited. Notice of the proposal to amend the forms shall be included in the agenda for the meeting.

2. Amendments adopted by the Contracting States present at the Special Commission shall come into force for all Contracting States on the first day of the seventh calendar month after the date of their communication by the depositary to all Contracting States.
3. During the period provided for in paragraph 2 any Contracting State may by notification in writing to the depositary make a reservation, in accordance with Article 62, with respect to the amendment. The State making such reservation shall, until the reservation is withdrawn, be treated as a State not Party to the present Convention with respect to that amendment.

Article 56

Transitional provisions

1. The Convention shall apply in every case where –
 - a) a request pursuant to Article 7 or an application pursuant to Chapter III has been received by the Central Authority of the requested State after the Convention has entered into force between the requesting State and the requested State;
 - b) a direct request for recognition and enforcement has been received by the competent authority of the State addressed after the Convention has entered into force between the State of origin and the State addressed.
2. With regard to the recognition and enforcement of decisions between Contracting States to this Convention that are also Parties to either of the Hague Maintenance Conventions mentioned in Article 48, if the conditions for the recognition and enforcement under this Convention prevent the recognition and enforcement of a decision given in the State of origin before the entry into force of this Convention for that State, that would otherwise have been recognised and enforced under the terms of the Convention that was in effect at the time the decision was rendered, the conditions of that Convention shall apply.
3. The State addressed shall not be bound under this Convention to enforce a decision or a maintenance arrangement, in respect of payments falling due prior to the entry into force of the

som innkalles av generalsekretæren for Haag-konferansen for internasjonal privatrett som alle kontraherende stater og medlemsstater skal inviteres til. En orientering om forslag til endring av blankettene skal inkluderes i sakslisten for møtet.

2. Endringer vedtatt av de kontraherende stater som deltok på denne sesjon trer i kraft for alle kontraherende stater på den første dag i den sjuende kalendermåned etter den dato depositaren sendte kunngjøring om endringene til alle kontraherende stater.
3. I løpet av perioden nevnt i nr. 2 kan enhver kontraherende stat ved skriftlig meddelelse til depositaren ta forbehold i forhold til endringen i samsvar med artikkel 62. Den kontraherende stat som tar slikt forbehold skal, inntil forbeholdet er trukket tilbake, behandles som en stat som ikke er medlem av denne konvensjon når det gjelder den aktuelle endring.

Artikkel 56

Overgangsbestemmelser

1. Konvensjonen får anvendelse i ethvert tilfelle der:
 - a) en anmodning ifølge artikkel 7 eller en søknad ifølge kapittel III mottas av den anmodede stats sentralmyndighet etter at konvensjonen har trådt i kraft mellom den anmodende stat og den anmodede stat,
 - b) en direkte anmodning om anerkjennelse og fullbyrding er blitt mottatt av den kompetente myndigheten i den anmodede stat etter at konvensjonen har trådt i kraft mellom opphavsstaten og den anmodede stat.
2. Med hensyn til anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser mellom stater som er tilsluttet denne konvensjon og som også har ratifisert en av Haag-konvensjonene nevnt i artikkel 48, skal, dersom vilkårene for anerkjennelse og fullbyrding etter denne konvensjon forhindrer anerkjennelse og fullbyrding av en avgjørelse truffet i opphavsstaten før ikrafttredelsen av denne konvensjon for denne stat, som ellers ville blitt anerkjent og fullbyrdet etter vilkårene i den konvensjon som var i kraft på det tidspunkt avgjørelsen ble truffet, sistnevnte konvensjons vilkår gjelde.
3. Den anmodede stat skal ikke være bundet etter denne konvensjon til å fullbyrde en avgjørelse eller en bidragsavtale når det gjelder terminer som forfalt til betaling før ikrafttredelsen av

Convention between the State of origin and the State addressed, except for maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years.

konvensjonen mellom opphavsstaten og den anmodede stat, med unntak av underholdsforpliktelser som følger av et foreldre-barn forhold til person under 21 år.

Article 57

Provision of information concerning laws, procedures and services

1. A Contracting State, by the time its instrument of ratification or accession is deposited or a declaration is submitted in accordance with Article 61 of the Convention, shall provide the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law with –
 - a) a description of its laws and procedures concerning maintenance obligations;
 - b) a description of the measures it will take to meet the obligations under Article 6;
 - c) a description of how it will provide applicants with effective access to procedures, as required under Article 14;
 - d) a description of its enforcement rules and procedures, including any limitations on enforcement, in particular debtor protection rules and limitation periods;
 - e) any specification referred to in Article 25(1) b) and (3).
2. Contracting States may, in fulfilling their obligations under paragraph 1, utilise a country profile form as may be recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.
3. Information shall be kept up to date by the Contracting States.

Chapter IX

Final provisions

Article 58

Signature, ratification and accession

1. The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Twenty-First Session and by the other States which participated in that Session.
2. It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Artikkel 57

Framskaffelse av informasjon om lover, prosedyrer og tjenester

1. En kontraherende stat skal, innen ratifikasjons- eller tiltredelsesinstrumentene deponeres eller en erklæring avgis i samsvar med konvensjonens artikkel 61, gi Det permanente byrå for Haag-konferansen for internasjonal privatrett:
 - a) en beskrivelse av dens lovgivning og prosedyrer når det gjelder underholdsforpliktelser,
 - b) en beskrivelse av tiltakene den vil iverksette for å oppfylle forpliktelsene etter artikkel 6,
 - c) en beskrivelse av hvordan den vil gi søkere effektiv tilgang til prosedyrer, slik det kreves i artikkel 14,
 - d) en beskrivelse av dens regler om tvangsfullbyrding og prosedyrer, inkludert enhver begrensning i forbindelse med tvangsfullbyrdingen, særlig regler til beskyttelse av debitor og foreldelsesfrister,
 - e) enhver spesifisering som nevnt i artikkel 25 nr. 1 bokstav b) og nr. 3.
2. Kontraherende stater kan, ved oppfyllelsen av pliktene som nevnt i nr. 1, anvende en landprofil-blankett anbefalt og publisert av Haag-konferansen for internasjonal privatrett.
3. De kontraherende stater skal oppdatere informasjonen.

Kapittel IX

Avsluttende bestemmelser

Artikkel 58

Undertegning, ratifikasjon og tiltredelse

1. Konvensjonen skal være åpen for undertegning for stater som var medlemmer av Haag-konferansen for internasjonal privatrett på den tid da dens tjuelførste sesjon fant sted og for andre stater som deltok på den sesjon.
2. Den skal ratifiseres, godtas eller godkjennes, og instrumentene om ratifikasjon, godtagelse eller godkjennelse skal deponeres i det nederlandske kongerikes utenriksministerium, konvensjonens depositar.

3. Any other State or Regional Economic Integration Organisation may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 60(1).
4. The instrument of accession shall be deposited with the depositary.
5. Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the 12 months after the date of the notification referred to in Article 65. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.
3. Enhver annen stat eller organisasjon for regional økonomisk integrasjon kan tiltre konvensjonen etter at den har trådt i kraft i henhold til artikkel 60 nr. 1.
4. Tiltredelsesinstrumentet skal deponeres hos depositaren.
5. Tiltredelsen får virkning kun i forholdet mellom den stat som har tiltrådt og de kontraherende stater som ikke har gjort innvending mot tiltredelsen innen 12 måneder etter datoen de har mottatt slik meddelelse som nevnt i artikkel 65. Slik innvending kan framsettes av stater også når de ratifiserer, godtar eller godkjenner konvensjonen etter en tiltredelse. Innvendingene skal meddeles depositaren.

Article 59

Regional Economic Integration Organisations

1. A Regional Economic Integration Organisation which is constituted solely by sovereign States and has competence over some or all of the matters governed by this Convention may similarly sign, accept, approve or accede to this Convention. The Regional Economic Integration Organisation shall in that case have the rights and obligations of a Contracting State, to the extent that the Organisation has competence over matters governed by the Convention.
2. The Regional Economic Integration Organisation shall, at the time of signature, acceptance, approval or accession, notify the depositary in writing of the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that Organisation by its Member States. The Organisation shall promptly notify the depositary in writing of any changes to its competence as specified in the most recent notice given under this paragraph.
3. At the time of signature, acceptance, approval or accession, a Regional Economic Integration Organisation may declare in accordance with Article 63 that it exercises competence over all the matters governed by this Convention and that the Member States which have transferred competence to the Regional Economic Integration Organisation in respect of the matter in question shall be bound by this Convention by virtue of the signature, acceptance, approval or accession of the Organisation.

Artikkel 59

Organisasjoner for regional økonomisk integrasjon

1. En organisasjon for regional økonomisk integrasjon som utelukkende består av suverene stater og har kompetanse på noen eller alle saksområder regulert i denne konvensjon, kan på samme måte undertegne, vedta, godkjenne eller tiltre denne konvensjon. Organisasjon for regional økonomisk integrasjon skal i så fall ha rettigheter og plikter som en kontraherende stat, i den utstrekning organisasjonen har kompetanse med hensyn til forhold regulert i konvensjonen.
2. En organisasjon for regional økonomisk integrasjon skal på tidspunktet for undertegning, vedtagelse, godkjenning eller tiltredelse skriftlig meddele depositaren de saksområder som er regulert av denne konvensjon og som medlemsstatene har gitt organisasjonen kompetanse på. Organisasjonen skal umiddelbart skriftlig meddele depositaren enhver endring i dens kompetanse, slik kompetansen er spesifisert i den nyeste melding i samsvar med denne bestemmelse.
3. På tidspunktet for undertegning, vedtagelse, godkjenning eller tiltredelse kan en organisasjon for regional økonomisk integrasjon erklære i samsvar med artikkel 63 at den utøver kompetanse på alle saksområder regulert av denne konvensjon og at medlemsstater som har overført myndighet til organisasjonen for regional økonomisk integrasjon på det aktuelle saksområde vil være bundet av denne konvensjon i kraft av organisasjonens undertegning, vedtagelse, godkjenning eller tiltredelse.

4. For the purposes of the entry into force of this Convention, any instrument deposited by a Regional Economic Integration Organisation shall not be counted unless the Regional Economic Integration Organisation makes a declaration in accordance with paragraph 3.
5. Any reference to a «Contracting State» or «State» in this Convention shall apply equally to a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to it, where appropriate. In the event that a declaration is made by a Regional Economic Integration Organisation in accordance with paragraph 3, any reference to a «Contracting State» or «State» in this Convention shall apply equally to the relevant Member States of the Organisation, where appropriate.

Article 60

Entry into force

1. The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the second instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 58.
2. Thereafter the Convention shall enter into force
 - a) for each State or Regional Economic Integration Organisation referred to in Article 59(1) subsequently ratifying, accepting or approving it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval;
 - b) for each State or Regional Economic Integration Organisation referred to in Article 58(3) on the day after the end of the period during which objections may be raised in accordance with Article 58(5);
 - c) for a territorial unit to which the Convention has been extended in accordance with Article 61, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 61

Declarations with respect to non-unified legal systems

1. If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in the Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare in ac-

4. I forhold til ikrafttredelse av denne konvensjon, skal intet dokument deponert av en organisasjon for regional økonomisk integrasjon bli tatt hensyn til, med mindre organisasjonen for regional økonomisk integrasjon avgi en erklæring i samsvar med nr. 3.
5. Enhver henvisning til «kontraherende stat» eller «stat» i denne konvensjon gjelder, så langt det passer, tilsvarende for en organisasjon for regional økonomisk integrasjon som har ratifisert konvensjonen. Når en organisasjon for regional økonomisk integrasjon har avgitt en erklæring i samsvar med nr. 3, gjelder, så langt det passer, enhver referanse til «en kontraherende stat» eller «stat» i denne konvensjon tilsvarende for de relevante medlemsstater i organisasjonen.

Artikkel 60

Ikrafttreden

1. Konvensjonen trer i kraft den første dag i den tredje måned etter den måned da deponering av det andre instrument om ratifikasjon, vedtakelse eller godkjenning som nevnt i artikkel 58, fant sted.
2. Deretter skal konvensjonen tre i kraft:
 - a) for hver stat eller organisasjon for regional økonomisk integrasjon som nevnt i artikkel 59 nr. 1 som senere ratifiserer, vedtar eller godkjenner konvensjonen, den første dag i den tredje måned etter deponeringen av dens instrument for ratifikasjon, vedtakelse eller godkjenning,
 - b) for hver stat eller organisasjon for regional økonomisk integrasjon som nevnt i artikkel 58 nr. 3, på dagen etter utløpet av den periode da innvendinger kan framsettes i henhold til artikkel 58 nr. 5,
 - c) for en territorial enhet som konvensjonen er blitt utstrakt til å gjelde, i samsvar med artikkel 61, på den første dag i den tredje måned etter at meddelelse er gitt, som nevnt den artikkel.

Artikkel 61

Erklæringer med hensyn til stater med flere rettssystemer

1. En stat som omfatter to eller flere territoriale enheter med ulike rettssystemer som får anvendelse på saksområder regulert i denne konvensjon, kan i forbindelse med at den undertegner, ratifiserer, vedtar, godkjenner eller tiltrer kon-

cordance with Article 63 that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

2. Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
3. If a State makes no declaration under this Article, the Convention shall extend to all territorial units of that State.
4. This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 62

Reservations

1. Any Contracting State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 61, make one or more of the reservations provided for in Articles 2(2), 20(2), 30(8), 44(3) and 55(3). No other reservation shall be permitted.
2. Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.
3. The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in paragraph 2.
4. Reservations under this Article shall have no reciprocal effect with the exception of the reservation provided for in Article 2(2).

Article 63

Declarations

1. Declarations referred to in Articles 2(3), 11(1) g), 16(1), 24(1), 30(7), 44(1) and (2), 59(3) and 61(1), may be made upon signature, ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, and may be modified or withdrawn at any time.
2. Declarations, modifications and withdrawals shall be notified to the depositary.
3. A declaration made at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention for the State concerned.
4. A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall take effect on the first day of the month fol-

vensjonen, erklære, i samsvar med artikkel 63, at denne konvensjon skal utstrekkes til å gjelde alle disse territoriale enheter eller ett eller flere av dem, og kan når som helst endre denne erklæring ved å avgi ny erklæring.

2. En slik erklæring skal meddeles depositaren og uttrykkelig angi hvilke territoriale enheter konvensjonen skal anvendes for.
3. For en stat som ikke avgir noen erklæring som nevnt i denne artikkel, skal anvendelsen av konvensjonen utstrekkes til å gjelde alle dens territoriale enheter.
4. Denne artikkel gjelder ikke for en organisasjon for regional økonomisk integrasjon.

Artikkel 62

Forbehold

1. En kontraherende stat kan, senest når den ratifiserer, godtar, godkjenner eller tiltrer konvensjonen, eller når den avgir erklæring som nevnt i artikkel 61, ta ett eller flere forbehold i samsvar med artiklene 2 nr. 2, 20 nr. 2, 30 nr. 8, 44 nr. 3 og 55 nr. 3. Andre forbehold er ikke tillatt.
2. En stat kan når som helst tilbakekalle et forbehold den har tatt. Tilbakekallelse skal meddeles depositaren.
3. Et slikt forbehold skal opphøre å gjelde den første dag i den tredje kalendermåned etter at meddelelse som nevnt i nr. 2 er gitt.
4. Forbehold som nevnt i denne artikkel skal ikke ha gjensidig virkning, med unntak av forbehold i medhold av artikkel 2 nr. 2.

Artikkel 63

Erklæringer

1. Erklæringer som nevnt i artiklene 2 nr. 3, 11 nr. 1 bokstav g), 16 nr. 1, 24 nr. 1, 30 nr. 7, 44 nr. 1 og 2, 59 nr. 3 og 61 nr. 1 kan avgis i forbindelse med at en stat undertegner, ratifiserer, godtar, godkjenner eller tiltrer konvensjonen eller når som helst etter dette, og kan når som helst endres eller kalles tilbake.
2. Erklæringer, endringer eller tilbakekallinger skal meddeles depositaren.
3. En erklæring avgitt i forbindelse med undertegning, ratifisering, godtagelse, godkjennelse eller tiltredelse, skal ha virkning fra denne konvensjonens ikrafttredelse for den stat det gjelder.
4. En erklæring avgitt på et senere tidspunkt, og enhver endring eller tilbakekallelse av en erklæring, skal ha virkning fra den første dag i

lowing the expiration of three months after the date on which the notification is received by the depositary.

den tredje måned etter at depositaren mottok meddelelsen.

Article 64

Denunciation

1. A Contracting State to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units of a multi-unit State to which the Convention applies.
2. The denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of 12 months after the date on which the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation shall take effect upon the expiration of such longer period after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 65

Notification

The depositary shall notify the Members of the Hague Conference on Private International Law, and other States and Regional Economic Integration Organisations which have signed, ratified, accepted, approved or acceded in accordance with Articles 58 and 59 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Articles 58 and 59;
- b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Articles 58(3) and (5) and 59;
- c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 60;
- d) the declarations referred to in Articles 2(3), 11(1) *g*), 16(1), 24(1), 30(7), 44(1) and (2), 59(3) and 61(1);
- e) the agreements referred to in Article 51(2);
- f) the reservations referred to in Articles 2(2), 20(2), 30(8), 44(3) and 55(3), and the withdrawals referred to in Article 62(2);
- g) the denunciations referred to in Article 64.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 23rd day of November 2007, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and

Artikkel 64

Oppsigelse

1. En kontraherende stat kan si opp konvensjonen ved skriftlig meddelelse adressert til depositaren. Oppsigelsen kan begrenses til å gjelde visse av de territoriale enheter i en føderativ stat som konvensjonen er anvendelig for.
2. Oppsigelsen skal ha virkning fra den første dag i den tolvte måned etter at depositaren mottok meddelelsen. Når det er spesifisert i meddelelsen at det skal gjelde en lengre periode før oppsigelsen får virkning, skal oppsigelsen gis virkning etter at denne lengre periode har forløpt etter at depositaren mottok meddelelsen.

Artikkel 65

Meddelelse

Depositaren skal meddele medlemmene av Haag-konferansen for internasjonal privatrett og andre stater og organisasjoner for regional økonomisk integrasjon som har undertegnet, ratifisert, godtatt, godkjent eller tiltrådt konvensjonen i samsvar med artiklene 58 og 59 om følgende:

- a) undertegninger, ratifikasjoner, godtakelser og godkjennelser som nevnt i artiklene 58 og 59,
- b) tiltredelser og innvendinger fremsatt mot tiltredelser som nevnt i artikkel 58 nr. 3 og 5 og artikkel 59,
- c) datoen for konvensjonens ikrafttreden i samsvar med artikkel 60,
- d) erklæringer som nevnt i artiklene 2 nr. 3, 11 nr. 1 bokstav g), 16 nr. 1, 24 nr. 1, 30 nr. 7, 44 nr. 1 og 2, 58 nr. 5, 59 nr. 3 og 61 nr. 1,
- e) avtaler som nevnt i artikkel 51 nr. 2,
- f) forbehold som nevnt i artiklene 2 nr. 2, 20 nr. 2, 30 nr. 8, 44 nr. 3 og 55 nr. 3 og tilbakekallelser som nevnt i artikkel 62 nr. 2,
- g) oppsigelser som nevnt i artikkel 64.

Til bekreftelse herav har de undertegnede med behørig fullmakt undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i Haag den 23. november 2007, på engelsk og fransk, idet begge tekster har samme gyldighet, i ett eksemplar, som skal deponeres i det nederlandske kongerikes regjerings arkiv og hvorav en bekreftet gjenpart skal sendes på diplomatis-

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Twenty-First Session and to each of the other States which have participated in that Session.

ke veier til hver av de stater som var medlemmer av Haag-konferansen for internasjonal privatrett på den tid da dens tjueførste sesjon fant sted og for andre stater som deltok på den sesjon.

Annex 1

Transmittal form under Article 12(2)*Confidentiality and personal data protection notice*

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which it was gathered or transmitted. Any authority processing such data shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of its State.

An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person in accordance with Article 40.

☐ A determination of non-disclosure has been made by a Central Authority in accordance with Article 40.1.

1. Requesting Central Authority	2. Contact person in requesting State
a. Address	a. Address (if different)
b. Telephone number	b. Telephone number (if different)
c. Fax number	c. Fax number (if different)
d. E-mail.	d. E-mail (if different)
e. Reference number	e. Language(s)

3. Requested Central Authority _____

Address _____

4. Particulars of the applicant

a. Family name(s): _____

b. Given name(s): _____

c. Date of birth: _____ (dd/mm/yyyy)

or

a. Name of the public body: _____

5. Particulars of the person(s) for whom maintenance is sought or payable

a. ☐ The person is the same as the applicant named in point 4

b. i. Family name(s): _____

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

Given name(s):

Date of birth: _____ (dd/mm/yyyy)

ii. Family name(s):

Given name(s):

Date of birth: _____ (dd/mm/yyyy)

iii. Family name(s):

Given name(s):

Date of birth: _____ (dd/mm/yyyy)

6. Particulars of the debtor¹

a. ☐ The person is the same as the applicant named in point 4

b. Family name(s): _____

c. Given name(s): _____

d. Date of birth: _____ (dd/mm/yyyy)

7. This transmittal form concerns and is accompanied by an application under:

☐ Article 10(1) a)

☐ Article 10(1) b)

☐ Article 10(1) c)

☐ Article 10(1) d)

☐ Article 10(1) e)

☐ Article 10(1) f)

☐ Article 10(2) a)

☐ Article 10(2) b)

☐ Article 10(2) c)

8. The following documents are appended to the application:

a. For the purpose of an application under Article 10(1) a) and:

In accordance with Article 25:

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

- ☐ Complete text of the decision (Art. 25(1) a)
- ☐ Abstract or extract of the decision drawn up by the competent authority of the State of origin (Art. 25(3) b) (if applicable)
- ☐ Document stating that the decision is enforceable in the State of origin and, in the case of a decision by an administrative authority, a document stating that the requirements of Article 19(3) are met unless that State has specified in accordance with Article 57 that decisions of its administrative authorities always meet those requirements (Art. 25(1) b) or if Article 25(3) c) is applicable
- ☐ If the respondent did not appear and was not represented in the proceedings in the State of origin, a document or documents attesting, as appropriate, either that the respondent had proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard, or that the respondent had proper notice of the decision and the opportunity to challenge or appeal it on fact and law (Art. 25(1) c)
- ☐ Where necessary, a document showing the amount of any arrears and the date such amount was calculated (Art. 25(1) d)
- ☐ Where necessary, a document providing the information necessary to make appropriate calculations in case of a decision providing for automatic adjustment by indexation (Art. 25(1) e)
- ☐ Where necessary, documentation showing the extent to which the applicant received free legal assistance in the State of origin (Art. 25(1) f)

In accordance with Article 30(3):

- ☐ Complete text of the maintenance arrangement (Art. 30(3) a)
- ☐ A document stating that the particular maintenance arrangement is enforceable as a decision in the State of origin (Art. 30(3) b)
- ☐ Any other documents accompanying the application (e.g. , if required, a document for the purpose of Art. 36(4)):

- b. For the purpose of an application under Article 10(1) b), c), d), e), f) and (2) a), b) or c), the following number of supporting documents (excluding the transmittal form and the application itself) in accordance with Article 11(3):

- ☐ Article 10(1) b) _____
- ☐ Article 10(1) c) _____
- ☐ Article 10(1) d) _____
- ☐ Article 10(1) e) _____
- ☐ Article 10(1) f) _____

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

☐ Article 10(2) a) _____

☐ Article 10(2) b) _____

☐ Article 10(2) c) _____

Name: _____ (in block letters) Date: _____

Authorised representative of the Central Authority _____ (dd/mm/yyyy)

¹ According to Art. 3 of the Convention ««debtor» means an individual who owes or who is alleged to owe maintenance».

Annex 2

Acknowledgement form under Article 12(3)*Confidentiality and personal data protection notice*

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which it was gathered or transmitted. Any authority processing such data shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of its State.

An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person in accordance with Article 40.

☐ A determination of non-disclosure has been made by a Central Authority in accordance with Article 40.

1. Requesting Central Authority	2. Contact person in requesting State
a. Address	a. Address (if different)
b. Telephone number	b. Telephone number (if different)
c. Fax number	c. Fax number (if different)
d. E-mail.	d. E-mail (if different)
e. Reference number	e. Language(s)

3. Requested Central Authority _____

Contact person _____

Address _____

4. The requested Central Authority acknowledges receipt on (dd/mm/yyyy) of the transmittal form from the requesting Central Authority (reference number dated (dd/mm/yyyy)) concerning the following application under:

- ☐ Article 10(1) a)
- ☐ Article 10(1) b)
- ☐ Article 10(1) c)
- ☐ Article 10(1) d)
- ☐ Article 10(1) e)
- ☐ Article 10(1) f)
- ☐ Article 10(2) a)
- ☐ Article 10(2) b)
- ☐ Article 10(2) c)

Family name(s) of applicant: _____

Family name(s) of the person(s) for whom maintenance is sought or payable: _____

Family name(s) of debtor:

5. Initial steps taken by the requested Central Authority:

☐ The file is complete and is under consideration

☐ See attached status of application report

☐ Status of application report will follow

☐ Please provide the following additional information and / or documentation:

☐ The requested Central Authority refuses to process this application as it is manifest that the requirements of the Convention are not fulfilled (Art. 12(8)). The reasons:

☐ are set out in an attached document

☐ will be set out in a document to follow

The requested Central Authority requests that the requesting Central Authority inform it of any change in the status of the application.

Name: _____ (in block letters) Date: _____

Authorised representative of the Central Authority _____ (dd/mm/yyyy)

Vedlegg 1

Oversendelsesskjema som nevnt i artikkel nr. 12(2)*Varsel om taushetsplikt og beskyttelse av personopplysninger*

Personopplysninger innhentet eller oversendt etter denne konvensjon skal kun benyttes til de formål de ble innhentet eller oversendt for. Enhver myndighet som behandler slike opplysninger skal sørge for at taushetsplikt overholdes i samsvar med lovgivningen i egen stat.

En myndighet skal ikke avsløre eller bekrefte informasjon innhentet eller sendt ved anvendelse av denne konvensjon, dersom den kommer til at dette ville sette en persons helse, sikkerhet eller frihet i fare, som nevnt i artikkel 40.

☐ *En sentralmyndighet har besluttet ikke å offentliggjøre informasjon i samsvar med artikkel 40.*

1. Anmodende sentralmyndighet	2. Kontaktperson i anmodende stat
a. Adresse	a. Adresse (dersom annen enn oppgitt i punkt 1)
b. Telefonnummer	b. Telefonnummer (dersom annet enn oppgitt i punkt 1)
c. Telefaksnummer	c. Telefaksnummer (dersom annet enn oppgitt i punkt 1)
d. E-postadresse	d. E-postadresse (dersom annen enn oppgitt i punkt 1)
e. Referansenummer	e. Språk

3. Anmodet sentralmyndighet _____

Adresse _____

4. Opplysninger om søkeren

a. Etternavn: _____

b. For- og mellomnavn: _____

c. Fødselsdato: _____ (dd/mm/åååå)

eller

a. Navn på offentlig organ: _____

5. Personopplysninger om den/de person(er) det søkes om underholdsbidrag for eller som det skal betales underholdsbidrag til

a. ☐ Personen er den samme som søker navngitt i punkt 4

b. i. Etternavn:

For- og mellomnavn:

Fødselsdato: _____ (dd/mm/åååå)

ii. Etternavn:

For- og mellomnavn:

Fødselsdato: _____ (dd/mm/åååå)

iii. Etternavn:

For- og mellomnavn:

Fødselsdato: _____ (dd/mm/åååå)

6. Personopplysninger om debitor

a. ☐ Personen er den samme som søker navngitt i punkt 4

b. Etternavn: _____

c. For- og mellomnavn: _____

d. Fødselsdato: _____ (dd/mm/åååå)

7. Dette oversendelsesskjemaet vedrører og ledsages av en søknad som nevnt i:

☐ Artikkel 10(1) a)

☐ Artikkel 10(1) b)

☐ Artikkel 10(1) c)

☐ Artikkel 10(1) d)

☐ Artikkel 10(1) e)

☐ Artikkel 10(1) f)

☐ Artikkel 10(2) a)

☐ Artikkel 10(2) b)

☐ Artikkel 10(2) c)

8. Følgende dokumenter er vedlagt søknaden:

a. Med hensyn til en søknad som nevnt i artikkel 10(1) a) og:

I samsvar med artikkel 25:

- ☐ Avgjørelsens fullstendige tekst (art. 25(1) a))
- ☐ Oppsummering eller utdrag av avgjørelsen nedtegnet av kompetent myndighet i opphavsstaten (art. 25(3) b)) (dersom dette får anvendelse)
- ☐ Et dokument som slår fast at avgjørelsen er tvangskraftig i opphavsstaten, og, dersom avgjørelsen er truffet av en administrativ myndighet, et dokument som slår fast at vilkårene i artikkel 19 nr. 3 er oppfylt, med mindre den aktuelle stat i samsvar med artikkel 57 har spesifisert at avgjørelser truffet av dens administrative organer alltid oppfyller disse vilkår (art. 25(1) b)) eller dersom artikkel 25(3) c) får anvendelse
- ☐ Dersom saksøkte ikke møtte fram og ikke var representert under behandlingen av saken i opphavsstaten, ett eller flere dokumenter som viser, alt etter omstendighetene, enten at saksøkte har blitt behørig varslet om behandlingen av saken og gitt anledning til å uttale seg, eller at saksøkte har blitt behørig varslet om avgjørelsen og har fått anledning til å bestride eller påklage avgjørelsen på faktisk og rettslig grunnlag (art. 25(1) c))
- ☐ Når det er nødvendig, et dokument som viser eventuelt gjeldsbeløp og hvilken dato beløpet ble beregnet (art. 25(1) d))
- ☐ Når det er nødvendig, et dokument som gir den informasjon som er nødvendig for å foreta korrekte beregninger i tilfelle avgjørelsen inneholder bestemmelse om automatisk justering ved indeksregulering (art. 25(1) e))
- ☐ Når det er nødvendig, dokumentasjon som viser i hvilken grad søkeren mottok fri rettshjelp i opphavsstaten (art. 25(1) f))

I samsvar med artikkel 30(3):

- ☐ Bidragsavtalens fullstendige tekst (art. 30(3) a))
 - ☐ Et dokument som fastslår at den konkrete avtale er tvangskraftig som en avgjørelse i opphavsstaten (art. 30(3) b))
 - ☐ Ethvert annet dokument som ledsager søknaden (for eksempel, dersom det får anvendelse, et dokument som nevnt i art. 36(4)):
-
-

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

- b. Med hensyn til en søknad som nevnt i artikkel 10(1) b), c), d), e), f) og (2) a), b) or c), følgende antall tilleggsdokumenter (ikke medregnet oversendelsesskjemaet og selve søknaden) i samsvar med artikkel 11(3):

☐ Artikkel 10(1) b) _____

☐ Artikkel 10(1) c) _____

☐ Artikkel 10(1) d) _____

☐ Artikkel 10(1) e) _____

☐ Artikkel 10(1) f) _____

☐ Artikkel 10(2) a) _____

☐ Artikkel 10(2) b) _____

☐ Artikkel 10(2) c) _____

Navn: _____ (med store bokstaver) Dato: _____

Kompetent representant ved sentralmyndigheten _____ (dd/mm/åååå)

Vedlegg 2

Skjema for bekreftelse som nevnt i artikkel nr. 12(3)*Varsel om taushetsplikt og beskyttelse av personopplysninger*

Personopplysninger innhentet eller oversendt etter denne konvensjon skal kun benyttes til de formål de ble innhentet eller oversendt for. Enhver myndighet som behandler slike opplysninger skal sørge for at taushetsplikt overholdes i samsvar med lovgivningen i egen stat.

En myndighet skal ikke avsløre eller bekrefte informasjon innhentet eller sendt ved anvendelse av denne konvensjon, dersom den kommer til at dette ville sette en persons helse, sikkerhet eller frihet i fare, som nevnt i artikkel 40..

☐ En sentralmyndighet har besluttet ikke å offentliggjøre informasjon i samsvar med artikkel 40.

1. Anmodende sentralmyndighet	2. Kontaktperson i anmodende stat
a. Adresse	a. Adresse (dersom annen enn oppgitt i punkt 1)
b. Telefonnummer	b. Telefonnummer (dersom annet enn oppgitt i punkt 1)
c. Telefaksnummer	c. Telefaksnummer (dersom annet enn oppgitt i punkt 1)
d. E-postadresse	d. E-postadresse (dersom annen enn oppgitt i punkt 1)
e. Referansenummer	e. Språk

3. Anmodet sentralmyndighet _____

Kontaktperson _____

Adresse _____

4. Den anmodede sentralmyndighet bekrefter (dd/mm/åååå dd/mm/ååå) å ha mottatt oversendelses-skjema (referanse nummer ____ datert ____ (dd/mm/åååå)) vedrørende følgende søknad som nevnt i:

☐ Artikkel 10(1) a)

☐ Artikkel 10(1) b)

☐ Artikkel 10(1) c)

☐ Artikkel 10(1) d)

☐ Artikkel 10(1) e)

☐ Artikkel 10(1) f)

Samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 23. november 2007 om internasjonal innkreving av underholdsbidrag til barn og andre former for underhold til familie

☐ Artikkel 10(2) a)

☐ Artikkel 10(2) b)

☐ Artikkel 10(2) c)

Søkerens etternavn: _____

Etternavn til den/de person(er) det søkes om underholdsbidrag for eller som det skal betales underholdsbidrag til: _____

Debitors etternavn:

5. Innledende skritt tatt av anmodet sentralmyndighet:

☐ Søknaden er fullstendig og er under behandling

☐ Se vedlagte rapport om søknadens status

☐ Rapport om søknadens status vil følge

☐ Vennligst fremskaff følgende tilleggsinformasjon og/eller dokumentasjon:

☐ Den anmodede sentralmyndighet avslår å behandle denne søknaden ettersom det er åpenbart at konvensjonens vilkår ikke er oppfylt (art. 12(8)). Grunnlaget for avslaget:

☐ er spesifisert i et vedlagt dokument

☐ vil spesifiseres i et dokument som vil følge

Den anmodede sentralmyndighet anmoder den anmodende sentralmyndighet om å informeres om enhver endring i søknadens status.

Navn: _____ (med store bokstaver) Dato: _____

Kompetent representant for sentralmyndigheten _____ (dd/mm/åååå)
:

=====

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Faks: 22 24 27 86

Opplysninger om abonnement, løssalg og
pris får man hos:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengelig på
www.regjeringen.no

Trykk: OFA - 6/2010

